20
2008

SUPER CD: KALENDÁŘE A KARETNÍ HRY

Počítačový časopis pro celou rodinu

www.ppk.cz

počítač pro každého

Cena: 55 Kč / 89 Sk / 2,95 €
(Cena v eurech platí pouze v SR.)

100 PROGRAMŮ ZDARMA

VYPALUJTE ZADARMO

Návod na ovládání programu FinalBurner Free ▶ 21

TEST

POHODLÍ PRO VAŠE RUCE

Test pěti klávesnic ▶ 10

RADY A TIPY

Ovládněte Windows bez myši

VYSTAČÍTE SI S KLÁVESNICÍ ▶ 31

Jak zapojit počítač

K ČEMU SLOUŽÍ KONEKTORY NA ZADNÍ STRANĚ PC ▶ 33

PŘEDSTAVUJEME

Digitální zrcadlovka pro začátečníky

CANON EOS 1000D ▶ 14

JAK NA TO
16 STRAN NÁVODŮ

- Vizitky ve Wordu
- Jak na nevyžádanou poštu
- Bezpečné mazání souborů
- Tipy pro OpenOffice.org
- Jak využít listy v Excelu

13. 10. 2008 Cena: 55 Kč / 89 Sk / 2,95 €
Pro předplatitele: 39,80 Kč / 72 Sk / 2,39 € (Ceny v eurech platí pouze v SR.)

POPOVÍDÁME SI NĚKDY S POČÍTAČEM?

Vážení čtenáři, vybraná skupina uživatelů předplacených telefonních služeb českého T-Mobilu má od konce léta možnost testovat zajímavou službu, kterou tato firma uvedla do zkušebního provozu. Po vytočení telefonního čísla 4603 (to je číslo zákaznického centra) se ozve hlas virtuální asistentky Týny, která nevybízí k mačkání tlačítek na telefonu, ale k tomu, aby volající řekl, co potřebuje. Komunikace člověka s počítačem tak připomíná běžný telefonický rozhovor a stává se přirozenější, i když má samozřejmě svá omezení a k Rossumovým univerzálním robotům má Týna ještě daleko. Proto vás vždy na začátku upozorní, že hovoříte se strojem.

Na počítač totiž nemá cenu mluvit třeba takto: „Dobrý den přeji, slečno, prosím vás pěkně, já bych se chtěl na něco zeptat. Víte, já bydlím v Jeviněvsi, to je kousek od Horních Beřkovic, a do města to mám daleko. Ale moje sousedka má dceru a ta tam jezdí každý den autem. Minulý týden byla ve vaší prodejně a tam jste jí údajně nabízeli nějakou novou službu.“ Z takového úvodu, kterým byste trpělivého živého operátora pravděpodobně nezaskočili, by si ani kvalitně naprogramovaný a vycvičený automat nevzal víc než poslední dvě slova. Na „normální“ lidský rozhovor nejsou počítače ještě připraveny. Automat hledá ve vaší řeči místa podobná vzorkům řeči, které zná, skládá z nich pravděpodobná slova a ta porovnává se svou vlastní databází klíčových slov. Na základě výskytu rozeznaných výrazů pak s využitím statistických výpočtů odhadne váš požadavek. Ten posléze upřesňuje pomocí dalších dotazů. Se strojem je tedy nutno mluvit stručně a jasně, spíše heslovitě a hlavně k věci. Budete-li Týnu zvát na schůzku, odpoví vám, že vám nerozuměla, protože tento typ požadavku ve své databázi nemá.

Technologie rozpoznávání řeči bohužel zatím není ani zdaleka dokonalá a její úspěšnost závisí na mnoha faktorech (třeba na hlučnosti prostředí, odkud voláte), takže se vám občas může stát, že Týna neporozumí ani žádosti, která do její agendy patří. V takových případech máte vždy možnost dát se (stiskem libovolného tlačítka na telefonu) přepojit do známého hlasového automatu s tlačítkovou volbou. Další možností je využít přepojení na živého operátora, což vám Týna nabídne nejen tehdy, když vám neporozumí, ale i tehdy, když je váš požadavek takového druhu, že ho nelze vyřešit automaticky.

Dalo by se říci, že začíná věk nového, přirozenějšího způsobu využití počítačů – technologie rozpoznávání řeči pomalu proniká z laboratoří do běžného života. Bude však jistě ještě aspoň pár let trvat, než se s osobním počítačem budeme moci dorozumívat „lidštějšími“ prostředky, než jsou dnes obvyklé klávesnice a myši. Bez myši to jde docela dobře – přečtěte si několik rad a tipů, co si počít s Windows, když přestane fungovat myš. Bez klávesnice to však nejspíš ještě nějakou dobu nepůjde. Používáte-li počítač často (ať v kanceláři píšete dopisy a e-maily nebo vyplňujete tabulky, anebo třeba doma hrajete hry), vyplatí se pořídit si kvalitní a pohodlnou klávesnici. Několik klávesnic různých typů jsme vyzkoušeli – jejich test najdete na straně 10.

Klávesnice však nejsou zdaleka jediným tématem tohoto vydání. Otestovali jsme také tři digitální fotoaparáty, představíme vám program pro výuku obchodní angličtiny, novou verzi bezpečnostního balíku a dobře vybavený notebook, dostupný za rozumnou cenu. Věřím, že využijete také řadu praktických návodů a že se vám budou hodit i některé ze stovky užitečných a zajímavých programů, které jsme vybrali na přiložené cédéčko. Najdete mezi nimi potřebné vybavení pro práci s internetem, soubor textových editorů, kalendáře a organizéry a také několik karetních her.

Přeji vám příjemnou zábavu a pěkné prožití barevného podzimu.
Ivan Heisler, šéfredaktor

POSTUP PŘI REKLAMACI PPK CD/DVD

Pokud máte s naším CD nebo DVD problémy, vyzkoušejte ho také na jiném počítači. Jestliže problémy trvají, je možné, že CD (resp. DVD) je poškozeno.

Upozornění! Pokud se vám nedaří z našeho CD nainstalovat či spustit nějaký program, ještě to neznamená, že CD je poškozeno (příčin může být řada: chybějící důležité soubory na vašem počítači, nestabilita operačního systému apod.). CD nám proto k reklamaci posílejte pouze v případě, že si budete jisti, že CD je poškozeno a že chyba není na vaší straně. Drtivá většina cédéček, která čtenáři reklamují, je plně funkčních.

Ve výjimečných případech se stává, že CD je při výrobě špatně vylisováno nebo že se poškodí během distribuce. Zjistíte-li, že vaše CD je poškozeno, zašlete nám ho na adresu: Burda Communications s. r. o., Přemyslovská 2845/43, 130 00 Praha 3. Na obálku uveďte heslo *Reklamace PPK CD.* Obratem vám zašleme nové CD.

Test pěti klávesnic ▶ 10

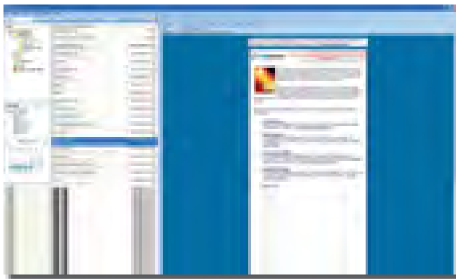
Digitální zrcadlovka pro začátečníky ▶ 14

Určitě vyzkoušejte!

Hlavním tématem PPK CD 20/2008 je „vše pro internet". Na cédéčku najdete ucelenou sbírku programů, pomocí kterých můžete využít téměř všechny možnosti, jež nabízí internet. Dále jsme pro vás připravili rubriky Textové editory, Kalendáře & osobní plánovače a Karetní hry a nebudou chybět ani pravidelné rubriky Novinky, Servis a Zajímavosti ze světa softwaru.

EM CLIENT 1.1

V případě e-mailových klientů poskytovaných zdarma se mnohdy setkáme se značně omezenou funkčností. To ale není případ programu eM Client. Ten přichází s cílem konkurovat celému Outlooku a je pro to náležitě vybaven – řeč je samozřejmě o správě došlých e-mailů, kalendáři, plánovači a spoustě dalších funkcí. Vzhled celého programu je poměrně netradiční, přesto je ale přehledný a organizovaný pomocí několika zajímavých barev. Zvládá import dat z Outlooku i z Outlooku Express. Vedle řešení e-mailů a k nim patřících kontaktů budete mít možnost využít i kalendář s úkoly, a to dokonce i s těmi opakovanými. Kalendář je tradičně rozdělen do dnů a dále do časových bloků, k nimž můžete přidávat barevné štítky s popisem toho, co vás čeká.

rubrika na CD: obsah CD / vše pro internet

SEZNAM PROGRAMŮ NA CD

VŠE PRO INTERNET
ALFTP v5.1 beta 2
BounceBully 1.0
CoffeeCup Free FTP 4.0
Core FTP LE 2.1
Download Accelerator Plus 8.7.0.5
eM Client 1.1
E-mail monitor 2.0
FileZilla 3.1.3
Firefox 3.0.2
FlashGet 2.0
Flock 1.2.5
Free Download Manager 2.5.758
Fresh Download 8.10
Google Chrome 0.2 Beta
ICQ 6.0 Atlas CZ
Internet Explorer 8 beta
IW FTPort Client 3.60.375
Koma-Mail 3.75
LeechGet 2007 2.1
Mail Box Dispatcher 2.3
Mailer 3.3
MetaProducts Download Express 1.9
Miranda 0.7.10
Mozilla Thunderbird 2.0.0.16
Opera 9.52
Pidgin 2.5.1
POP Peeper 3.3.1
PopMan 1.3
PopTray 3.2
QIP 2005, Build 8070
QIP Infium RC3 (9015)
Safari 3.1.2
Seznam Pošťák 1.0.0.7
Skype 3.8.0.154
SmartFTP 3.0.1022.39
SpamBayes 1.0.4
Spamihilator 0.9.9.43
SpamPal 1.594
Twittertoo 1.5
Ultrafunk Popcorn 1.87
Weblin 2.8.2
Xfire 1.98

TEXTOVÉ EDITORY
AbiWord 2.6.4
AptEdit Lite 4.8.1 build 339
DoserEdit
HERI Editor 2.0
Notepad++ 5.0.3
NoteTab Light 5.7
PSPad 4.5.4 (2331)
RJ TextEd 4.62
SimpEdit 1.0.062
SuperEdi 4.2.2 U

KALENDÁŘE & OSOBNÍ PLÁNOVAČE
Calendar Reminder 0.5.0.9
Calgoo Calendar 2.1.3
Company's Calendar ver. 1.152
Cool Timer 3.6
Day Organizer 1.0.4
EssentialPIM Free 2.71
Love You 1.0.0.7
Mozilla Sunbird 0.9
Multi Reminders 2.72
Organizér 4.7.3.1
Rainlendar 2.4 Lite
Smart Assistant 2.3.17
Student DOG 1.3

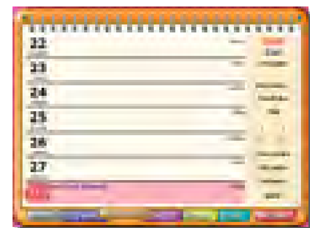
KARETNÍ HRY
123 Free Puzzle 2005 4.0
123 Free Solitaire 2008 v6.0
Block Eleven Solitaire 1.13
Bridge 2.03
Easy Memory – The Memory Game 6.20
Jedenadvacet
Paul's Blackjack v1.6
Pexeso v1.1

NOVINKY
Apple iTunes 8.0.0.35
ClamWin Free Antivirus 0.94
FastStone Image Viewer 3.6
Foobar 2000 0.9.5.6
Foxit Reader 2.3
MediaMonkey Free 3.0.4.1185
PDFCreator 0.9.6
PowerArchiver 2009 RC1
UndeleteMyFiles 2.8
VLC Media Player 0.9.2
WinZIP 12.0
ZoneAlarm Free 8.0.020.0

ZAJÍMAVOSTI
AD Sound Recorder 4.0
Ashampoo Cover Studio 1.0
Ashampoo Office 2008
HP USB Disk Storage Format Tool 2.1.8
Last.fm Software 1.5.2
Pandora Recovery 2.0.1
SiSoftware Sandra 2009 Lite 15.42
Windows Live Suite Wave 3 Beta

SERVIS
Ashampoo Burning Studio 6.71 FREE
Burn4Free CD and DVD 4.6
CDBurner XP 4.2.2.984
DeepBurner Free 1.9
FinalBurner FREE 2.3.0.135
InfraRecorder 0.45
Microsoft .NET Framework 2.0
Microsoft .NET Framework 3.5
SafeDelete 1.3

ORGANIZÉR 4.7.3.1

Organizér je multiuživatelský program, který obsahuje tyto části: Adresář (řazení kontaktů do skupin, export kontaktů i z MS Outlooku a import do něj), Kalendář (jednoduché psaní poznámek, různé druhy zvýraznění, zvukové upozornění, připomínání svátků a výročí), E-mail (odesílání a přijímání e-mailů, řazení do front, časové odesílání), Notes (zapisování poznámek v editoru, vytváření zápisníků), Tisk (tisk seznamů, adresních štítků, vizitek, obálek, kalendářů, poznámek). Program lze po spuštění minimalizovat do hlavního panelu a nechat jej spuštěný na pozadí. Aktualizace lze stahovat přímo z programu a od verze 4.0 je možné měnit vzhled, a to pomocí Skin Creatoru.

rubrika na CD: obsah CD / kalendáře a osobní plánovače

FREE DOWNLOAD MANAGER

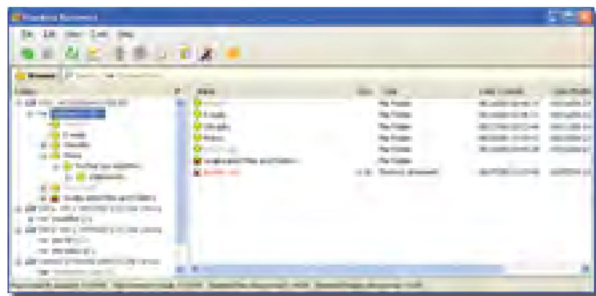
Free Download Manager patří ke špičce současných správců stahování. V jeho přehledu funkcí nechybí akcelerace rychlosti stahování, dále obnova stahování souborů a jeho přerušování, současné stahování více souborů, jeho plánování na určitý čas, omezení rychlosti stahování, vyhledávání alternativních umístění (mirrorů), podpora pro technologie FTP a BitTorrent, stahování videa z YouTube a z podobných serverů a ochrana před spywarem.

rubrika na CD: obsah CD / vše pro internet

PANDORA RECOVERY 2.0.1

Pandora Recovery je velmi kvalitní nástroj pro obnovu dat smazaných omylem, a to nejen z pevného disku, ale i z paměťové karty či flash disku. Pandora Recovery se nespecializuje jen na konkrétní typ souborů. Umí obnovit obrázky a fotografie, dokumenty a tabulky, ZIP archivy a podobně. Smazané, nicméně stále obnovitelné soubory můžete díky tomuto programu pohodlně procházet jako v průzkumníkovi a jedním kliknutím je opět obnovit. Mezi smazanými soubory a složkami lze i hledat konkrétní soubor podle jeho jména či typu, velikosti či dne vytvoření nebo podle data změny. K dispozici je i intuitivní průvodce procesem obnovy smazaných dat.

rubrika na CD: obsah CD / zajímavosti

Výkonné notebooky

Společnost Fujitsu Siemens Computers uvedla na trh novou řadu notebooků Celsius H, které nabízejí vysoký výpočetní a grafický výkon. Modely Celsius H265 a Celsius H270 jsou osazeny dvoujádrovými procesory Intel Core 2 a rychlé vykreslování náročných 3D aplikací zajišťuje grafická karta nVidia Quadro FX 770M. Obraz se zobrazuje na 15,4palcovém displeji, který pracuje v rozlišení 1 680 × 1 050 bodů nebo 1 920 × 1 200 bodů. Tyto výkonné notebooky váží 3 kg a je v nich integrováno jak bezdrátové rozhraní Wi-Fi, tak bezdrátové rozhraní Bluetooth. Ve výbavě jsou např. porty DVI a eSATA. Víko displeje je vyrobeno z pevné hořčíkové slitiny a klávesnice je odolná proti polití.

FSC CELSIUS H

Cena: od 41 531 Kč.

www.fujitsu-siemens.cz

Energie pro celou rodinu

Multifunkční nabíječka Varta Power Station dokáže najednou nabít až osm baterií – čtyři baterie typu AA a čtyři baterie typu AAA. Např. tužkové nabíjecí baterie typu AA s kapacitou 2 100 mAh dokáže toto zařízení podle údajů výrobce nabít za 6 hodin. Udržovací režim zajistí, že baterie zůstanou nabité po celou dobu přítomnosti v nabíječce. V případě potřeby stačí zaklapnout kryt, a z nabíječky se stane snadno přenosné pouzdro na 8 baterií. Na nabíječce nechybí stavové diody a zařízení je schopno detekovat špatnou polaritu i to, že byly vloženy defektní či alkalické baterie. V ceně nabíječky jsou také dvě 2100mAh nabíjecí baterie typu AA a dvě 800mAh baterie typu AAA.

VARTA POWER STATION

Cena včetně DPH: 899 Kč.

www.varta-consumer.cz

Levný 10Mpx fotoaparát

Fotoaparát BenQ E1050 s tělem z nerezové oceli tlustým pouze 16,8 mm (k dispozici je i provedení v šedé metalické barvě) pořídíte za velice lákavou cenu 2 399 Kč a jeho koupí získáte kompaktní model s rozlišením 10 megapixelů. Tento přístroj nabízí trojnásobný optický zoom, 3palcový (7,6cm) LCD displej, citlivost ISO 3200 a zajímavé funkce, jako je např. ostření ve tmě s přisvětlením (AF Assist Lamp). Uživatelé mohou fotografovat ve vysokém rozlišení ve formátu 16 : 9. Tento fotoaparát umožňuje uživatelům pořizovat videozáznam v rozlišení 640 × 480 bodů při rychlosti 30 snímků za sekundu. Délka záznamu je omezena na 10 minut nebo na 100 MB dat. Uvedené rozlišení je optimalizováno pro většinu internetových stránek zaměřených na výměnu obsahu, a uživatel tedy není nucen upravovat formát ani velikost svých multimediálních souborů.

BENQ E1050

Cena včetně DPH: 2 399 Kč.

www.benq.cz

Rámečky na fotografie

Společnost Sony představila rámečky pro zobrazení digitálních fotografií označené jako DPF-D80 (viz obrázek) a DPF-D100. Rámeček Sony DPF-D80 má 8palcový (20,3cm) LCD displej a je nabízen v černé nebo hnědé povrchové úpravě. Model DPF-D100 má leskle černou povrchovou úpravu a obraz zobrazuje na 10,2palcovém (26cm) LCD displeji. Obě zařízení vykreslují obraz ve formátu 4 : 3, a to v rozlišení 800 × 600 bodů. Díky senzoru orientace se u obou modelů automaticky otáčí snímky, aby byly vždy zobrazeny správně, ať je rámeček umístěn na výšku, či na šířku. Oba modely jsou vybaveny čtečkami paměťových karet Memory Stick, SD, CompactFlash a xD-Picture Card a mají vnitřní paměť o velikosti 256 MB. Pomocí dálkového ovladače lze upravit nastavení přístroje a přepínat mezi režimy slideshow, hodin a kalendáře.

SONY DPF-D80

Cena včetně DPH: 4 990 Kč.

SONY DPF-D100

Cena včetně DPH: cca 6 000 Kč.

Výkonné reproduktory

Reproduktory Genius SW-HF5.1 6000 sestávají z pěti satelitních reproduktorů a z jednoho hlubokotónového reproduktoru (subwooferu). Výkon této sestavy je 200 wattů – subwoofer disponuje výkonem 100 wattů a každý z pěti satelitních reproduktorů má výkon 20 wattů. LCD displej, umístěný na čelní straně subwooferu, informuje uživatele o aktuální úrovni hlasitosti, aktivním vstupu hudby apod. K této reprosestavě lze připojit veškerou techniku, jež je součástí domácího multimediálního centra – televizor, DVD přehrávač a MP3 přehrávač, herní konzoli a samozřejmě také počítač. Přepínání mezi aktivními audiovizuálními zařízeními zajišťuje dálkové ovládání.

GENIUS SW-HF5.1 6000
Cena včetně DPH: 3 599 Kč.
www.geniusnet.com

Paměťové karty a USB čtečky v jedné sadě

Společnost Kingston uvedla na trh sadu sestávající z USB čtečky a z paměťových karet microSDHC. Tyto karty se používají v mobilních telefonech a mají kapacitu 4 GB nebo 8 GB. Díky čtečce můžete mezi telefonem a počítačem snadno a pohodlně vyměňovat data – hudbu, fotografie, video, vyzváněcí melodie či další soubory. Rozměry paměťových karet microSDHC jsou 11 × 15 × 1 mm a hmotnost činí 2,7 g. Čtečka se k počítači připojuje přes rozhraní USB, má rozměry 33 × 15 × 7,7 mm a váží 4,1 g.

SADY KINGSTON
Cena se 4GB kartou: 399 Kč.
Cena s 8GB kartou: 575 Kč.
www.kingston.com/europe

Pět klávesnic v testu

Po myších jsme se rozhodli otestovat také některé zajímavé modely klávesnic. Vybrali jsme si jak levné univerzální klávesnice, tak šikovné klávesnice pro hráče či do kanceláře a máme připravenu také jednu specialitku, vhodnou do domácího multimediálního centra (počítač v obýváku).

Klávesnice s rolovacím kolečkem

Tchajwanská společnost Genius je známá svými produkty, které často zaujmou dobrými parametry za poměrně nízkou cenu. Klávesnice **Genius KB-21e** mezi takové produkty patří. Není žádnou novinkou na trhu – s drobnými úpravami se vyrábí již několik let, což potvrzuje použití staršího rozhraní PS/2 namísto dnes přece jen obvyklejšího USB. Pokud byste ji chtěli připojit k notebooku, budete potřebovat redukci.

Rozložení standardních kláves je víceméně obvyklé. Zdvih kláves je podle dnešních měřítek možná až moc vysoký, ale není vyloženě překážkou pro pohodlné psaní, takže tuto klávesnici lze bez obav doporučit i do kanceláře. Nechybí ani opěrka pro zápěstí, která je u novější verze klávesnice zdrsněna, takže už neklouže jako u starších kusů.

Zajímavým nápadem je postranní popis vybraných kláves, který uživatelům pomáhá lépe si zapamatovat základní klávesové zkratky ve Windows nebo v Office. Bohužel i u české verze klávesnice jsou tyto nápovědné popisky v angličtině.

Klávesnice má celkem 21 nadstandardních tlačítek. Jediná dvě programovatelná jsou umístěna na levé boční straně. Implicitně slouží ke spuštění textového editoru a tabulkového kalkulátoru, ale nastavení lze změnit. Nad nimi je rolovací kolečko obdobné tomu, které znáte z myši – při jeho stisknutí můžete navíc přepínat mezi otevřenými okny.

Ostatní nadstandardní tlačítka jsou umístěna v horní části klávesnice. Hned na levém kraji je trojice kláves pro regulaci hlasitosti (přidat, ubrat, úplně ztlumit) a vedle pětice tlačítek pro základní ovládání multimediálního přehrávače. Avšak spolehlivě fungují jen ve Windows Media Playeru.

Zhruba uprostřed horní části klávesnice je panel s dalšími tlačítky pro spuštění výchozího e-mailového klienta a webového prohlížeče a pro základní navigaci na internetu (např. zpět, vpřed, zastavit, obnovit, domů) a poněkud nelogicky se sem připletlo i tlačítko pro přechod do režimu spánku. Během testování se nám podařilo několikrát o něj omylem zavadit a lze si představit, že se tak může dít častěji, než si na ne zrovna šťastně umístěné tlačítko zvyknete. Deaktivovat se totiž pomocí ovládacího softwaru nedá. Zhruba nad tlačítky PrintScreen a ScrollLock jsou další dvě tlačítka: pro spuštění kalkulačky a pro otevření okna Tento počítač.

GENIUS KB-21E SCROLL
Cena: 202 Kč.
Požadavky: Windows 98/Me nebo vyšší.
Česká verze: ano.
Rozhraní: PS/2.

21 nadstandardních tlačítek, rolovací kolečko, nízká cena

jen dvě programovatelná tlačítka, nešťastně umístěné tlačítko pro uspání PC

Elegantní kráska odolná vůči vodě

V cenové kategorii do 500 Kč se nachází řada tuctových klávesnic, ale my jsme si vybrali další, která dokáže zaujmout i svou výbavou a také kvalitou. Tentokrát jsme zalovili v nabídce společnosti Logitech a sáhli jsme po modelu **Logitech Ultra X Premium Keyboard**.

Na první pohled zaujme kompaktním a elegantním designem. Klávesy mají jen minimální zdvih a při psaní rovněž kladou minimální odpor a jsou velmi tiché. Přestože tato klávesnice není nijak ergonomicky tvarována, píše se na ní více než dobře. Oproti různým speciálně tvarovaným modelům ji ocení

LOGITECH ULTRA X PREMIUM KEYBOARD
Cena: 473 Kč.
Požadavky: Windows 2000 nebo vyšší.
Česká verze: ano.
Rozhraní: USB.

ultranízký zdvih kláves, odolnost proti polití, elegantní design

pouze šest nadstandardních tlačítek

jak uživatelé píšící deseti prsty, tak i ti, kteří si vystačí s ukazováčky.

Rozložení kláves je víceméně klasické, včetně dvouřádkového Enteru – až na trochu širší levý Alt na úkor užšího levého tlačítka Win. O něco více by však uživatele mohla trápit chybějící mezera mezi klávesou A a tlačítkem Caps Lock (tato mezera zde bývá proto, aby uživatel nechtěně nestiskl druhou zmíněnou klávesu). Naopak chybějící opěrku pro zápěstí při nízkém zdvihu kláves postrádat asi nebudete.

Tato klávesnice má jen šest nadstandardních tlačítek, jež ale fungují bez potřeby instalovat nějakou speciální utilitu, která jenom zabírá místo v operační paměti. V půltuctu rozšiřovacích kláves naleznete tlačítka pro ovládání výchozího multimediálního přehrávače (play, stop, mute) a webového prohlížeče (zpět, vpřed, domů).

Plusem je také odolnost proti rozlitým nápojům, ať už je to limonáda, nebo třeba čaj. Klávesnici po takové nehodě stačí jen řádně vysušit, a může sloužit dál. Celkově na nás tato elegantní a nijak zbytečně komplikovaná klávesnice udělala dobrý dojem; přispěla k němu i pětiletá záruka.

Extravagantní řešení pro hráče

TIP PPK 20/2008

A4TECH G800MU
Cena: 431 Kč.
Požadavky: Windows 98 nebo vyšší.
Česká verze: ano.
Rozhraní: PS/2.

Mezi klávesnicemi v ceně do 500 Kč nás ještě zaujal herní model **A4Tech G800MU**. Už na první pohled je jasné, že jde o hodně extravagantní klávesnici, uzpůsobenou na míru hráčům. Pokud jde o uživatelský komfort při psaní, bohužel patří spíš k slabšímu průměru. Zápory vidíme ve vyšším zdvihu kláves, v úzkém levém tlačítku Shift a v užším mezerníku.

Pod mezerníkem je pětice rozšiřovacích kláves, ale navzdory prvnímu zdání nejsou překážkou. Díky jejich velmi malému zdvihu o ně při psaní nelze zavadit. Problém by snad mohly mít jen menší děti, resp. osoby s velmi malou dlaní. Další čtyři nadstandardní tlačítka jsou na levém okraji klávesnice a to přispívá k značné šířce klávesnice (zhruba 51 centimetrů). Jedno zvláštní tlačítko je mezi F1 a Esc, další dvě najdete mezi pravou, resp. levou klávesou Alt a mezerníkem. Tři jsou ještě v řadě nad klávesami Ins, Home a PageUp.

Takové rozložení speciálních herních tlačítek se hodí pro libovolný herní žánr. Hráči bezesporu ocení také to, že klávesy Win mohou zamknout a že tak v zápalu herního boje nechtěně nepřepnou ze hry do Windows. Šikovná je také funkce pro prohození funkce kláves CapsLock a Ctrl, takže Ctrl je pak blíže kláves W, A, S a D (ve hrách často používaných), pro lepší orientaci vyvedených v oranžové barvě. To platí i o kurzorových klávesách.

Aby těch přídavných kláves nebylo snad málo, na levém kraji klávesnice až za numerickou částí je ještě sedm dalších multimediálních tlačítek, např. pro spouštění často používaných programů.

Klávesnici lze také použít jako prodlužovací kabel k jednomu portu USB 2.0 a je rovněž opatřena vstupem pro mikrofon a výstupem pro sluchátka. Před hraním můžete zapojit třeba headset a nemusíte se přitom složitě skládat pod stůl a patřičné vstupy a výstupy hledat na zvukové kartě.

Opravdu nároční hráči pak ocení čtyři režimy rychlosti odezvy kláves. Pokud se s touto klávesnicí sžijete, jistě vám ve vaší oblíbené hře pomůže k velmi dobrým výsledkům. Podložka pro zápěstí díky malým výčnělkům neklouže, ani pokud se třeba v horkých letních dnech budete pořádně potit.

Tato klávesnice je opravdový herní skvost za překvapivě nízkou cenu. Další plusové body si připisuje za konstrukci odolnou vůči polití, takže například po polití kávou stačí klávesnici vysušit, a můžete hrát vesele dál.

 herní vlastnosti, 22 zvláštních kláves, odolnost proti polití, audiovstupy a USB port

 svérázný design, horší ergonomie při psaní delších textů, netradiční rozložení kláves

Klávesnice, která dělá vlny

LOGITECH WAVE KEYBOARD
Cena: 980 Kč.
Požadavky: Windows XP nebo vyšší.
Česká verze: ano.
Rozhraní: USB.

Po vyloženě herním modelu se pojďme podívat na klávesnici, kterou oceníte zejména tehdy, když hodně a často píšete – tedy například v kanceláři. Řeč je o modelu **Logitech Wave Keyboard**. Jak už název napovídá, klávesnice je celá prostorově zvlněná. Bloky kláves vypadají, jako by se propadaly.

Vypadá to nezvykle, ale pokud zvládáte psát oběma rukama a všemi prsty, je to extrémně pohodlné řešení.

Oproti tradičním ergonomicky rozděleným klávesnicím je ale zároveň použitelná, i pokud ve psaní zase tak zdatní nejste. Plusem pro ergonomii je nižší zdvih kláves (i když nikoliv úplně nízký) a příjemná měkoučká protiskluzová podložka pro zápěstí.

Co se týče rozložení kláves, pak pomineme-li zvlnění klávesnice, musíme upozornit také na nezvykle vysoký mezerník a na ostatní klávesy v téže řádce, což ale není na překážku. Konzervativnější uživatele by však mohlo odradit užší řešení kláves nad kurzorovými šipkami a dvojřádkové tlačítko Delete (viz obrázek), v poslední době stále častější. Levé tlačítko Ctrl není umístěno až úplně do kraje klávesy Shift, protože do tohoto bloku kláves se mírně zakusují kurzorové šipky.

K dobru lze přičíst mezery na tlačítku Caps Lock. Dnes obvyklý příkop mezi touto klávesou a písmenem A doplňuje ještě vodorovná mezera mezi klávesami Caps Lock a Shift. Nechtěné stisknutí klávesy Caps Lock je tedy skoro vyloučeno.

Nad numerickou částí klávesnice naleznete namísto obvyklých indikačních diod tlačítko, jímž se vypíná počítač nebo spouští kalkulačka. Zmíněné kontrolky jsou trochu nezvykle umístěny pod numerickou částí. Na levé straně klávesnice se nachází speciální kolébka, využitelná buď pro přepínání mezi otevřenými okny, nebo pro zoomování (např. při prohlížení obrázků).

V horní části klávesnice je zhruba uprostřed přídavný panel s tlačítky pro ovládání multimediálního přehrávače a pro regulaci hlasitosti, včetně tlačítka Mute (úplné ztišení). Ovládací software umožňuje klávesám F1 až F12 přiřadit v kombinaci se stisknutým speciálním tlačítkem Fn také další funkce, jako je spuštění webového prohlížeče, multimediálního přehrávače či e-mailového klienta, otevření optické mechaniky a podobně. Tím se kompenzuje menší počet klasických přídavných tlačítek.

 ergonomie na velmi vysoké úrovni, programovatelné funkční klávesy, pět let záruky

 méně obvyklé rozložení některých kláves, nepodporuje starší Windows

Bezdrátová klávesnice do ruky

Na závěr testu jsme si schovali takovou menší specialitku, která by mohla zajímat majitele HTPC, nahrazujících ve vybavení obýváků videorekordér či hi-fi věž. Tato speciální třída obývákových počítačů vyžaduje i speciální periferie a právě jejich výběr je dnes tak trochu oříškem.

Logitech diNovo Mini však přináší řešení. Sice poměrně drahé, ale velmi efektivní. Jedná se o miniaturní bezdrátovou klávesnici s rozměry 152 × 90 × 27,5 mm a hmotností 170 gramů. Můžete se pohodlně usadit v křesle a pomocí této klávesnice své HTPC

LOGITECH DINOVO MINI
Cena: 2 916 Kč.
Požadavky: Windows XP nebo vyšší.
Česká verze: ne.
Rozhraní: USB.

ovládat, jako kdybyste měli klasickou klávesnici.

Rozložení kláves vychází z tradičního QWERTY. Samozřejmě že tato speciální klávesnice není příliš ergonomická. Na psaní delších textů určitě vhodná není, nicméně pro surfování na internetu nebo napsání e-mailu či krátké poznámky bohatě postačí.

Díky přítomnosti jakési obdoby touchpadu z notebooků zároveň řeší i další problém majitelů HTPC, a to jakou myš zvolit. Tento speciální touchpad můžete přepnout do režimu navigačního kříže, kdy funguje jako kurzorové klávesy a kdy jej lze použít třeba pro pohodlné procházení nabídek rozhraní Windows Media Center.

Tato klávesnice tedy poslouží také jako dálkové ovládání multimediálních funkcí, které jsou u HTPC samozřejmě nejdůležitější. Má osm speciálních kláves, jejichž prostřednictvím se ovládá přehrávání videa či hudby, reguluje hlasitost nebo spouští nahrávání televizního vysílání na pevný disk.

Nechybí tlačítko OK, nahrazující levé tlačítko myši. Tlačítko Enter zase může zastoupit klávesovou zkratku Ctrl+Alt+Del. To ovlivňuje tlačítko Fn, po jehož stisknutí některé klávesy získávají jinou funkci. Je to tedy podobné jako na klávesnicích notebooků.

Klávesnice je podsvícená, takže ji bez problémů můžete používat i v přítmí. Pokud klávesnici odložíte, oceníte sklopný kryt, který ochrání klávesnici před poškozením a také zamezí nechtěnému stisknutí některého z tlačítek. Tuto klávesnici mohou využít i majitelé herní konzole PlayStation 3, s níž je plně kompatibilní.

Logitech diNovo Mini se k HTPC připojuje bezdrátově. Miniaturní přijímač zapojíte do USB portu, o napájení se stará vestavěná lithiumiontová baterie, která na jedno plné nabití vydrží podle údajů výrobce asi měsíc. Úplné nabití trvá asi čtyři hodiny, ale už po deseti minutách dobíjení může sloužit celý jeden den.

Jiří Macich ml., jiri@macich.net

zcela unikátní zařízení, intuitivní ovládání, kompatibilní s PS3 a s WMC

vysoká cena, neexistuje česká verze

CENY

Uvedené ceny zahrnují DPH a pocházejí z internetového obchodu společnosti Czech Computer (*www.czech-computer.cz*). Od této firmy jsme měli testované klávesnice zapůjčeny.

Levná digitální zrcadlovka

Ještě před několika lety si jen málokdo dokázal představit, že to nebude trvat dlouho, a bude možné pořídit si digitální zrcadlovku s cenou kolem deseti tisíc korun. Po Olympusu, Nikonu a Sony se do této kategorie vrhl i Canon se svým modelem EOS 1000D.

Nedá se čekat, že by základní model za takovou cenu nabízel stejné možnosti jako poloprofesionální nebo profesionální modely, ale základní výhody, tedy výměnné objektivy, přídavné příslušenství a velký čip, které zajišťují daleko lepší výsledky než kompakty, zůstávají.

POGUMOVÁNÍ JEN VEPŘEDU

Už na první pohled je patrné, že se šetřilo i na zevnějšku. Plast budí levnější dojem, displej má úhlopříčku 2,5″. Cílová skupina zákazníků se rekrutuje především z řad amatérů, kteří do té doby používali kompakty, a tak malý počet ovládacích prvků je spíš ku prospěchu. Naopak zamrzí chybějící pogumování v zadní části, kde je tělo drženo palcem – těch pár korun navíc by jistě každý rád zaplatil. S pogumováním si tedy musíte vystačit jen v přední části. Pro lepší držení je možné přikoupit battery grip, který ale samozřejmě zvýší hmotnost jinak lehkého těla, které je nejmenší a nejlehčí dosud vyráběnou digitální zrcadlovkou Canon.

ŽIVÝ NÁHLED LIVE VIEW

Jak je u zrcadlovek běžné, v přední části je zoomový objektiv, v tomto případě se stabilizací, která se dá vypnout přepínačem na těle objektivu. Druhý přepínač na objektivu slouží pro výběr mezi automatickým a manuálním zaostřováním. Dále se vepředu nachází dioda pro redukci jevu červených očí, zároveň sloužící pro indikaci aktivní samospouště, a tlačítka pro ovládání blesku, aretaci objektivu a pro kontrolu hloubky ostrosti.

Nalevo jsou pod gumovým krytem konektory pro videovýstup, pro dálkové ovládání a pro USB. Napravo se pod výklopným krytem nachází slot pro paměťové karty SD/SDHC. Ve spodní části je kovový závit pro stativ a dále kryt akumulátoru.

Nahoře je vestavěný výklopný blesk, sáňky pro příslušenství, úchyty pro řemen a první část ovládacích prvků. Konkrétně jde o tlačítka pro aktivaci spouště a volbu citlivosti ISO, o hlavní kolečkový volič (třeba pro změnu clony nebo času), o kruhový volič režimů a o přepínač pro zapnutí a vypnutí. Z fotografických režimů je na výběr plná automatika, programová automatika, priorita času, priorita clony, ruční nastavení expozice a automatická expozice na hloubku ostrosti – fotoaparát umožňuje automaticky dosáhnout toho, aby byly ostré předměty v popředí i v pozadí. Kruhovým voličem je také možné vybírat mezi scénickými režimy Portrét, Krajina, Detail, Sport, Noční portrét a Vypnutý blesk.

+ stabilizovaný objektiv v základu s dobrými výsledky, živý náhled

– chybějící pogumování vzadu u palce, pomalé dobíjení blesku

Vzadu je kromě displeje a optického hledáčku s oční mušlí a dioptrickou korekcí také zbývající část ovládacích prvků. Na levé straně se přes tlačítko MENU dostanete do nabídky, která je rozdělena na nastavení snímku, na přehrávání a na dvě záložky pro nastavení fotoaparátu. Vedle tlačítka MENU je tlačítko DISP, kterým se zobrazuje nastavení. Nahoře napravo v zadní části je tlačítko s hvězdičkou pro zablokování expozice a záblesků a pro oddalování při zobrazování náhledů. Vedle něj je tlačítko pro výběr jednoho ze sedmi zaostřovacích bodů a pro přibližování náhledu na fotografie. Podél displeje je tlačítko pro korekci expozice, tlačítko pro vyvážení bílé a zároveň pro přímé sdílení, dále tlačítka pro přehrávání a vymazání, tlačítko SET, kterým se potvrzuje nastavení a zároveň přepíná do režimu živého náhledu Live View, a kolem něj čtyři navigační tlačítka. Těmi se kromě pohybu v menu nastavuje i měření, režim zaostřování, styl snímání (standardní, portrét, krajina, neutrální, věrný, černobílý a tři uživatelsky definované styly) a režim snímání (jednotlivé snímky, sériové snímání, samospoušť).

STABILIZOVANÝ OBJEKTIV V ZÁKLADU

Setový objektiv kromě stabilizace příjemně překvapil i fotografickými výsledky bez výrazného zkreslení a optických vad. Jak je u zrcadlovek s jejich velkými snímači běžné, dá se fotografovat i na citlivost 400 ISO. Šum se začíná projevovat teprve až od ISO 800, ale ani při něm není nijak závratný. Drobnou výtku si zaslouží dobíjení integrovaného blesku. Při pořizování více snímků po sobě za použití blesku se po několika záběrech znatelně prodloužila doba potřebná k nabití blesku a k následnému pořízení snímku. Pro takové situace je lepší přikoupit externí blesk. Někomu může také chvíli trvat, než si zvykne, že zoomování dodávaného objektivu je v opačném směru, než je běžné u jiných značek.

SNADNÝ PŘECHOD DO VYŠŠÍ TŘÍDY

Jestliže nemáte peněz nazbyt, a přesto byste si rádi dopřáli kvalitní záznam a možnost fotografovat na vyšší citlivost bez obav z velkého šumu a v budoucnu byste si případně chtěli pořídit lepší než setové objektivy a další příslušenství jako externí blesk či filtry, Canon EOS 1000D vám to plně umožní. Přechod vám ulehčí i živý náhled, na který jsou všichni zvyklí z kompaktů a který u starších zrcadlovek mnoha lidem chyběl. Na druhé straně je třeba počítat s větší velikostí a hmotností, v případě dalšího rozšiřování výbavy i s vyšší investicí a někomu může vadit i nemožnost natáčet video. ■ dee

CANON EOS 1000D

Cena těla s DPH: 11 990 Kč.
Cena těla s objektivem s DPH: 14 490 Kč.
Poskytl: *Canon CZ, s. r. o.; www.canon.cz.*

SNÍMAČ
Rozlišení a velikost: 10,1 Mpx / CMOS 22,2 × 14,8 mm.
Poměr stran a max. rozlišení snímků: 3 : 2 / 3 888 × 2 592.
Crop faktor (přepočet na film): 1,6.

OPTIKA A LCD
Rozsah setového zoomu (film. ekv.): 3×, 18–55 (28,8–88).
Světelnost objektivu – clona: F3,5–5,6.
Makro od: 25 cm.
Stabilizátor: optický.
Velikost a rozlišení LCD: 2,5″ / 230 000 px.

EXPOZICE
Citlivost ISO: 100–1600.
Korekce expozice: +/– 2 po 1/2 nebo 1/3 EV.
Rychlost: 30–1/4000.
AF systém / měření: 7bodový / 35 zón.

DALŠÍ VÝBAVA
Samospoušť: 2 s, 10 s, ručně 2–10 s.
Živý náhled – Live View: ano.
Videosekvence: ne.
Blesk – směrné číslo / synchronizace: 13 / 1/200 s.
Formáty: JPEG, JPEG + RAW, RAW.
Paměťové karty: SD/SDHC.
Napájení/výdrž: akumulátor / 500 sn.
Rozměry (mm) a hmotnost (g): 126 × 97,5 × 62 / 450 – pouze tělo.

Celkové hodnocení: ★★★★★★★★☆☆

Obchodní angličtina

BUSINESS ENGLISH

Výukový kurz angličtiny

Jazyk: ovládání – angličtina, nápověda – čeština.
www.langmaster.cz
Orientační cena: 3 999 Kč.

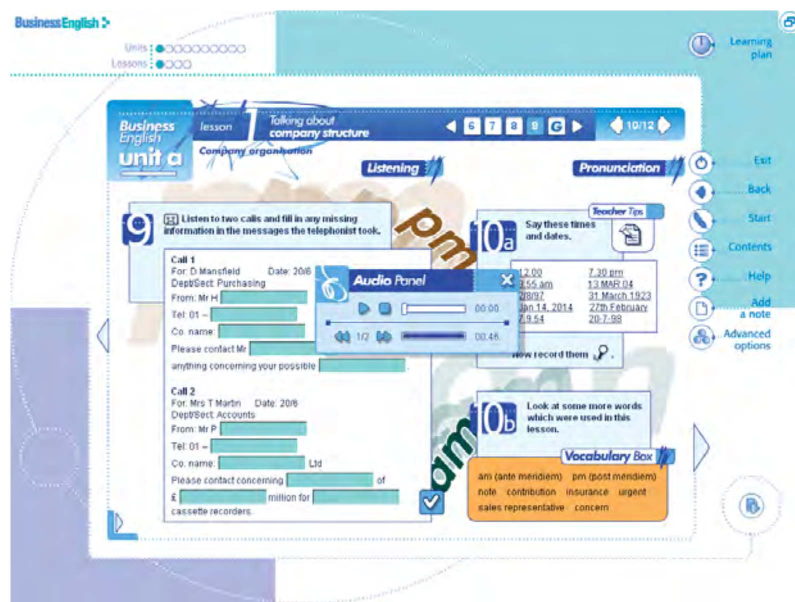
Podle autorů je titul vhodný pro přípravu na zkoušku BEC (Business English Certificate) a pokrývá látku úrovní B1 a B2.

Multimédia, tedy kombinace textu, zvuku a videa, jsou výborným nástrojem pro výuku jazyků. Podíváme se na titul zaměřený na výuku obchodní angličtiny, který nabízí firma LANGMaster.

Po otevření krabice jsme vyjmuli jedno CD a sluchátka s mikrofonem. Ke spuštění instalace stačilo vložit CD do počítače. Ještě před vložením CD je dobré opsat si aktivační klíč, který je na CD vytištěn.

Instalace proběhla bez problémů. Po potvrzení stačilo odklikávat nabízené možnosti a na konci instalace povolit spuštění programu.

Spouštíte-li program poprvé, je třeba zapsat uživatelské jméno – při dal-

▶ Po poslechu telefonického hovoru si můžete vyzkoušet, nakolik jste mu porozuměli.

inzerce

ších startech programu se pod svým uživatelským jménem přihlašujete. Program dovoluje vytvořit více uživatelských jmen, a tak se vás při jedné instalaci programu může vystřídat víc a každý může postupovat svým tempem.

Při spuštění jste vyzváni k aktivaci programu – od instalace máte 28 dnů na to, abyste program zaregistrovali.

OBSAH CD

Obsah CD je rozdělen do několika jednotek (units), označených písmeny. Každá jednotka se skládá ze tří nebo čtyř lekcí a je doplněna buď testem, nebo videem. Každá lekce je sestavena z jednotlivých stránek, kterými při výuce procházíte.

Kromě toho máte k dispozici slovník, seznam frází a analýzu výslovnosti.

Díky videoukázkám a zvukovým nahrávkám namluveným rodilými mluvčími je výuka pestrá a zajímavá.

Slovník je pouze anglicko-český, hledané slovo můžete nalistovat buď pomocí posuvníku, nebo jej můžete nechat vyhledat programem. V popisu slova chybí zápis jeho výslovnosti; ten je nahrazen možností poslechnout si správnou výslovnost.

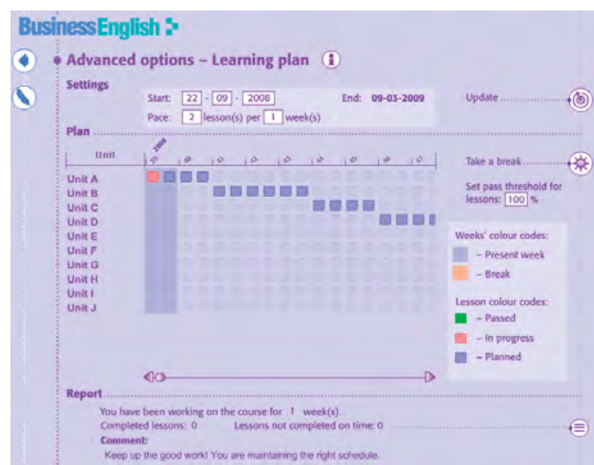
U seznamu frází je tomu podobně, rozdíl je pouze v tom, že fráze je vysvětlena jednoduchou angličtinou.

Při prvním spuštění nápovědy se zobrazí anglické dialogové okno, které vás vyzývá k vytvoření studijního plánu. Po jeho zavření (nebo po vytvoření plánu) se zobrazí česká nápověda.

STUDIJNÍ PLÁN

Chcete-li se něco naučit, je dobré vytvořit časový plán. Tuto možnost nabízí i Business English. Na vodorovné ose jsou zobrazeny kalendářní týdny, na svislé jsou zobrazeny jednotky. V horní části okna zapíšete, kolik lekcí chcete zvládnout za týden, a program podle toho vytvoří časový diagram. Nedejte se zmást tím, že na svislé ose jsou jednotky, a nikoliv lekce. Do diagramu můžete vkládat také přerušení, tedy údaj vyjadřující dobu, kdy studovat nebudete.

K obsahu CD můžete přistupovat buď podle vytvořeného plánu, nebo se můžete přes nabídku Contents přesu-

▲ **LearningPlan: Prostředí pro vytvoření studijního plánu.**

nout do libovolné lekce. Podle potřeby si můžete z dostupných lekcí sestavit vlastní výukový materiál.

U některých cvičení najdete připojené tipy učitele – krátké poznámky k zadanému úkolu.

SHRNUTÍ

Tento titul je určen pro uživatele, kteří anglicky umí a potřebují se zdokonalit v obchodní angličtině, rozhodně ne pro začátečníky. Autoři využili možností, které nabízejí multimédia – díky tomu je výuka pestrá a můžete poslouchat různé nahrávky hovorů, ať již mluví manažer, nebo školená telefonistka, anebo člověk na ulici. ■ mzi

Kompakty na podzimní výlety

Dnes si představíme dva zástupce střední třídy s trojnásobným zoomem a se shodným rozsahem. Oba nabízejí řadu zajímavých funkcí i řešení, které přijdou vhod nejen při zachycování podzimní atmosféry.

Canon Ixus 85 IS a **Fujifilm FinePix F60fd** mají kompaktní rozměry, ale prvně jmenovaný je z každé strany o pár milimetrů menší. S tím souvisí i jeho o 30 g nižší hmotnost. V případě obou modelů si můžete vybrat ze stříbrného a černostříbrného provedení.

Přední části obou těl dominuje objektiv s velkým okružím. Dále vepředu najdeme zaostřovací diodu, blesk a u Canonu navíc přední část optického hledáčku a mikrofon.

Mikrofon je u Fujifilmu v horní části a zde je i tlačítko pro zapnutí duální stabilizace. Nahoře mají oba fotoaparáty tlačítko pro zapínání/vypínání, spoušť a kolem ní otočný ovladač zoomu.

Vespod najdeme závit pro stativ a pod výsuvným krytem akumulátor a slot pro paměťové karty. U F60 je tento slot duální a umožňuje použít jak čtyřikrát dražší a méně využitelné karty xD-Picture Card, tak široce využívané SD/SDHC, které používá i Ixus.

Na pravé straně je kryt konektoru pro připojení k počítači nebo televizoru.

FinePix má nalevo reproduktor, u Canonu je vzadu.

Vzadu mají oba fotoaparáty displej, napravo od něj jsou ovládací prvky a nad displejem modelu Ixus 85 je navíc i malý optický hledáček, který přijde vhod při fotografování na ostrém slunci. Jen je třeba počítat s tím, že na výsledné fotografii bude cca o 20 % okolní scény více, než je vidět v hledáčku.

NAMĚŘENÉ RYCHLOSTI

Náběh při startu: 0,9.
Další snímek: 1,9.
Ukládání snímku v max. kvalitě: 1,8.
Přezoomování: 1,4.

JEDNODUCHÉ OVLÁDÁNÍ V PODÁNÍ CANONU

Ixus 85 IS má nahoře napravo od displeje přepínač pro přehrávání, natáčení videosekvencí a fotografování. Pod ním je tlačítko pro připojení tiskárny. Následuje čtyřsměrný volič, kterým se nastavuje citlivost ISO (auto, HI, 80, 100, 200, 400, 800, 1 600), blesk (vypnut, zapnut, auto), snímání, samospoušť (po snímku, sériové snímání, samospoušť 10, 2 a uživatelská) a zaostřování (normální, makro, nekonečno). Uprostřed voliče je tlačítko *FUNC.SET* pro základní volby fotografování. Jde o různé režimy (auto, ruční, digitální makro, portrét, noční momentka, zdůraznit barvu, zaměnit barvu, ISO 3 200), korekci expozice (+/– 2 po 1/3 kroku), o vyvážení bílé (auto, denní světlo, zataženo, žárovka, zářivka, zářivka H, uživatelské nastavení) a barvy (vypnuto, živé, neutrální, sépie, černobílé, pozitivní film, světlá pleť, tmavší pleť, živá modrá, živá zelená, živá červená, vlastní barva), o metody měření (poměrové, celoplošné se zdůrazněným středem, bodové), o kompresi (superjemná, jemná, normální) a o velikost snímků (3 648 × 2 736, 3 648 × 2 048, 2 816 × 2 112, 2 272 × 1 704, 1 600 × 1 200, 640 × 480, vložení data). Dole je už jen tlačítko DISP. pro zobrazení displeje (zapnut, zapnut s podrob-

Canon Ixus 85 IS nabízí jednoduché ovládání, malé tělo a asistenta pro fotografování panoramat.

▲ Canon Ixus 85 IS – optický hledáček využijete zejména za složitých světelných podmínek.

CANON IXUS 85 IS

Cena s DPH: 5790 Kč.
Poskytl: Canon CZ, s. r. o.; *www.canon.cz*.

SNÍMAČ
Rozlišení a velikost: 10 Mpx a 1/2,3″.
Poměr stran a max. rozlišení snímků: 4 : 3, 16 : 9 / 3 648 × 2 736.

OPTIKA A LCD
Rozsah zoomu (film. ekv.): 3×, 35–105.
Světelnost objektivu – clona: F2,8–4,9.
Makro od: 3 cm.
Stabilizátor: optický.
Velikost a rozlišení LCD: 2,5″ / 230 000 px.

NASTAVENÍ EXPOZICE
Citlivost ISO: 80–3200.
Korekce expozice: +/– 2 po 1/3 EV.

DALŠÍ VÝBAVA
Samospoušť: 2, 10, ručně 1–10, 15, 30.
Videosekvence: 640 × 480, 320 × 240/30 sn./s, 160 × 120/15 sn./s.
Interní paměť/karty: ne (součást balení 32 MB SD) / SD/SDHC.
Napájení/výdrž: akumulátor / 300 sn. / 420 min.
Rozměry (mm) a hmotnost (g): 86 × 54 × 20,4 / 130.

HODNOCENÍ
★★★★★★★★★★

optický hledáček a stabilizátor, malé rozměry, asistent pro fotografování panoramat

velké nejkratší ohnisko

Cena s DPH: 5 653 Kč.
Poskytl: Fujifilm CZ, s. r. o.; *www.fujifilm.cz.*

SNÍMAČ
Rozlišení a velikost: 12 Mpx a 1/1,6″.
Poměr stran a max. rozlišení snímků: 4 : 3, 3 : 2 / 4 000 × 3 000.

OPTIKA A LCD
Rozsah zoomu (film. ekv.): 3×, 35–105.
Světelnost objektivu – clona: F2,8–F5,1.
Makro od: 7 cm.
Stabilizátor: mechanický.
Velikost a rozlišení LCD: 3″/ 230 000 px.

NASTAVENÍ EXPOZICE
Citlivost ISO: 100–6400.
Korekce expozice: +/– 2 po 1/3 EV.

DALŠÍ VÝBAVA
Samospoušť: 2 a 10 s.
Videosekvence: 640 × 480, 320 × 240 / 25 sn./s bez zoomu.
Interní paměť/karty: 25 MB / xD-Picture Card, SD/SDHC.
Napájení/výdrž: akumulátor.
Rozměry (mm) a hmotnost (g): 92,5 × 59 × 23 / 163.

HODNOCENÍ
★★★★★★★☆☆☆

▲ Fujifilm FinePix F60fd – lehce zapuštěný třípalcový displej.

velký snímač a displej, malý šum, mechanický stabilizátor, priorita clony a času, zapuštěný displej

velké nejkratší ohnisko, pomalé ukládání a fotografování

FujiFilm FinePix F60fd zaujme velkým snímačem i možností zvolit prioritu clony nebo času.

nostmi, vypnut) a menu pro podrobné nastavení fotoaparátu; zde je mimo jiné trošku překvapivě skryt režim asistence pro fotografování panoramat.

CITLIVOST AŽ 6 400 ISO PŘI ROZLIŠENÍ 3 MPX

FinePix F60fd má otočný volič režimů napravo od displeje. Jeho prostřednictvím je možné zvolit režim automatický, přirozený a blesk – dva snímky, jeden základní a druhý s bleskem –, manuální pro ovlivnění expozice přes korekci, dále prioritu clony nebo času, video, portrét, přirozené světlo bez blesku a automatický režim rozpoznání scény.

Pod otočným voličem jsou zbylá ovládací tlačítka: pro zapnutí detekce obličeje, pro zobrazení displeje a pro přehrávání a tlačítko *F* pro vstup do menu snímacího režimu. U většiny režimů je možné zvolit správu energie (spořič energie, rychlé zaostření, jasnější LCD), citlivost ISO (100, 200, 400, 800, 1 600 – při plném rozlišení, 3 200 – 6 Mpx, 6 400 – 3 Mpx), rozlišení (4 000 × 3 000, 4 224 × 2 816, 2848 × 2 136, 2 048 × 1 536, 1 600 × 1 200, 640 × 480) a barvu FinePix (standard, chrome a černobílou). Posledním ovládacím prvkem je čtyřsměrný volič pro pohyb v menu, pro volbu korekcí expozice, pro nastavení blesku (potlačený blesk, pomalá synchronizace, nucený blesk), pro samospoušť (2 a 10 vteřin) a pro makro. Uprostřed čtyřsměrného voliče je tlačítko *MENU/OK* pro potvrzování voleb a pro vstup do podrobného nastavení snímků a fotoaparátu. U snímků jde o měření expozice (zónové, bodové a průměrové), o vyvážení bílé (auto, ruční, slunce, stín, denní zářivka, teplá bílá zářivka, studená bílá zářivka, umělé osvětlení), o pět druhů sériového snímání, o režim ostření (střed, multi a kontinuální) a o nastavení fotoaparátu.

OPTICKÝ HLEDÁČEK, NEBO VELKÝ DISPLEJ?

Oba fotoaparáty se dobře drží, i když Fujifilm je přece jen trochu těžší. Jak už bylo uvedeno, do malého těla Canonu je vměstnán optický hledáček, ale to neumožňuje osadit větší než 2,5″ displej, tedy 6,35cm. Model Fujifilm má třípalcový (7,62cm) displej, ale je nutné oželet hledáček.

Pokud rádi chodíte na výlety nebo lezete na vyhlídky, jistě jste někdy měli chuť vyfotografovat širokoúhlejší záběr, než umožňovala optika fotoaparátu. Někdy třeba stačí zvolit nejkratší ohnisko, ale pak nahoře i dole na snímku zbude velká část zbytečného záběru, což se dá vyřešit oříznutím v počítači, ale ani v době fotoaparátů s velkým rozlišením to není řešení zcela ideální. Druhou možností je mít s sebou stativ, ale mít ho stále po ruce a tahat se s ním, když není jisté, jestli bude využit, se také každému nechce. Ixus 85 IS nabízí v podobě asistenta pro fotografování panoramat kombinaci obého. Po zvolení tohoto režimu můžete fotoaparát držet v ruce a fotografovat bez obav, že se záběr nebude dostatečně překrývat nebo že neudržíte horizontální polohu. Fotoaparát sám průhledně ukazuje část posledního záběru, a tak napojení nedělá sebemenší problém.

FinePix F60fd by zase mohl zaujmout vyznavače kvalitních snímků i při vyšší citlivosti, je totiž vybaven na poměry v třídě kompaktů velkým čipem o úhlopříčce 1/1,6″ a s tím souvisí nízký šum a možnost fotografovat bez obav i na citlivost ISO 400 – i při ISO 800 jsou záběry vcelku dobré. To umožňuje v kombinaci s volbou priority času nebo clony pohrát si s hloubkou ostrosti. Fotografické výsledky by Fujifilmu mohly závidět leckteré dražší modely.

Na druhou stranu nás u něj nemile překvapila rychlost ukládání a snímání více záběrů po sobě. V případě nutnosti fotografovat víc snímků za sebou je tedy lepší zvolit režim sériového snímání – u něj zase musíte na konci počítat s delší dobou ukládání více snímků naráz.

U obou zamrzí chybějící širokoúhlejší ohnisko, které by přišlo vhod při fotografování architektury nebo v interiérech.

DO KAPSY, NEBO DO ŠERA?

Jestliže máte raději malé a lehké fotoaparáty do kapsy, hodil by se vám hledáček i za cenu menšího displeje; líbí-li se vám funkce asistenta pro fotografování panoramat, je Canon Ixus 85 IS dobrou volbou.

Pokud chcete raději fotoaparát, u kterého budete cítit, že ho máte stále při sobě, uvítáte velký displej na úkor malého hledáčku; chcete-li fotoaparát s možností volby priority clony a času a rádi byste fotografovali i na vyšší hodnoty ISO, Fujifilm FinePix F60fd vám to umožní, ale musíte počítat s pomalejším fotografováním. ■ **dee**

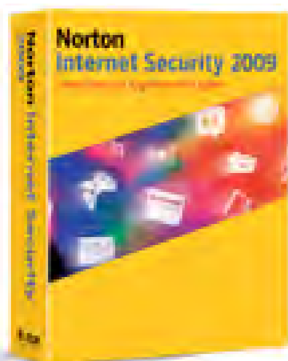
NAMĚŘENÉ RYCHLOSTI
Náběh při startu: 2,1 s.
Další snímek: 3,4 s.
Ukládání snímku v max. kvalitě: 2,8 s.
Přezoomování: 1,4 s.

NORTON INTERNET SECURITY 2009

Jazyk: čeština.

www.symantec.cz

Doporučená cena: 1 495 Kč včetně DPH za licenci na jeden počítač po dobu jednoho roku.

Internetová bezpečnost podeváté

Doby, kdy pro ochranu počítače postačoval antivirový program, jsou pryč. V dnešní době chrání počítač balíky, které kromě antivirového programu nabízejí i další ochranu počítače. Podíváme se, jaké možnosti nabízí Norton Internet Security 2009.

INSTALACE

Při prvním pokusu o instalaci nás Norton Internet Security vyzval k odinstalaci stávajícího antivirového programu. Tím výrobce předchází možným problémům při souběžném provozování dvou antivirových programů na jednom počítači. Druhý pokus proběhl bez problémů a udivil nás svou rychlostí. Dobu jsme neměřili, ale odhadujeme ji přibližně na dvě až tři minuty. Při instalaci nás zaujala absence jakýchkoliv možností volby: Na začátku bylo třeba potvrdit souhlas s licenčním ujednáním a poté již přebral aktivitu instalační program. Na závěr instalace byl spuštěn program Norton Internet Security a byli jsme vyzváni k přihlášení k účtu Norton Account.

Po registraci NIS 09 se zobrazila informace o tom, že počet dnů, po které je možné provádět odběr dat (stahovat aktualizace), je 366.

CO NORTON INTERNET SECURITY NABÍZÍ

Norton Internet Security nabízí podle licenčního ujednání ochranu jednoho počítače po dobu jednoho roku.

NIS 09 propojuje několik technologií, které ve vzájemné spolupráci chrání váš počítač. Spolupráci řídí technologie nazvaná Norton Protection System.

NIS 09 nabízí kromě antivirového programu také obousměrný firewall, to znamená, že firewall kontroluje jak data, která do počítače přicházejí, tak i ta, která z něj odcházejí.

Nárůst rychlosti kontroly zajišťuje technologie Norton Inside. Tato technologie umožňuje omezit počet souborů, které je třeba pravidelně kontrolovat – tím se sníží zatížení počítače.

Další ochranou, kterou NIS 2009 nabízí, je ochrana prohlížečů MS Internet Explorer a Firefox proti útokům z internetu. Aby se zamezilo možným ztrátám hesla, nabízí NIS 2009 správu hesel nazvanou Norton Identity Safe. Do výbavy NIS 2009 patří dále ochrana proti phishingu a spywaru. Pro zjišťování nových virů v reálném čase slouží technologie Sonar.

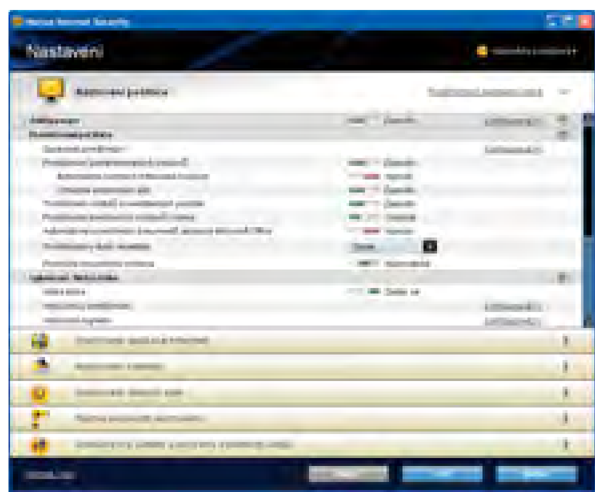
JAK TO VYPADÁ Z HLEDISKA UŽIVATELE

Po spuštění se v hlavním okně objeví nové uživatelské rozhraní. V levé části okna můžete sledovat zatížení procesoru, ve zbývající části okna jsou zobrazeny informace o stavu zabezpečení počítače. V horní části jsou odkazy sloužící k zobrazení nápovědy, k přístupu k vašemu účtu Norton Account a k zobrazení okna, ve kterém je možné změnit nastavení NIS 2009.

Aktualizace programu probíhají velmi často a mohou tak obsahovat velmi malý objem dat, což aktualizace výrazně urychluje.

Informace o stavu zabezpečení jsou rozděleny do tří částí: Počítač, Internet a Identita. V první části můžete spouštět prověřování počítače, a to buď prověřování celého systému, nebo prověřování složek a souborů (podle potřeby). V části Internet můžete kliknutím na odkaz přejít ke správě zabezpečení domácí sítě. Úvodní obrazovka nabízí stručné popisy jednotlivých možností – po jejím potvrzení se zobrazí okno s informacemi o domácí síti. Část Identita je věnována správě hesel.

Do NIS 2009 byl zařazen tichý režim, který automaticky odloží méně naléhavé úkoly a výstrahy, pokud se právě věnujete hraní her nebo sledování filmů – tuto možnost se nám však nepodařilo vyzkoušet. ■ mzi

▲ Zkušení uživatelé si mohou NIS 2009 přizpůsobit svým potřebám.

◀ Hlavní okno Norton Internet Security 2009.

Vypalování zadarmo

FINALBURNER FREE

Výrobce: Protectedsoft.
Cena: zdarma.
Jazyk: čeština.
Velikost: 9,6 MB.
http://download.chip.eu/cz/FinalBurner-FREE_177336.html

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
▶Jak program nainstalovat.
▶Jak vypalovat datová média.
▶Jak vypalovat video DVD.

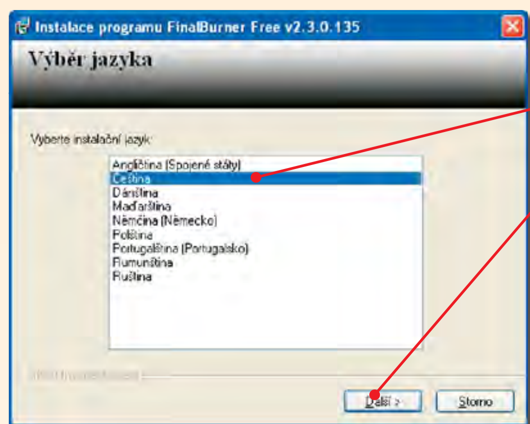
Každý uživatel ji zná, každý ji má doma v počítači, většina ji používá. O čem je řeč? O mechanice na CD nebo i na DVD. Drtivá většina dnešních mechanik umí disky nejen číst, ale i vypalovat. V dnešním návodu vám představíme jeden šikovný program na vypalovaní datových disků, který je navíc poskytován zdarma.

INSTALACE

Nejprve je nutné program stáhnout z webu Download.CHIP.eu. Pravidelní čtenáři postup jistě znají, pro ostatní v krátkosti připomenu, že po napsání adresy, kterou naleznete v záhlaví stránky, stačí kliknout na odkaz **Stáhnout**, a pokud nejste zaregistrováni, je nutné v malém bílém rámečku kliknout na odkaz **Software hned stáhnout**.

Když je stahování dokončeno, spusťte stažený soubor, a zobrazí se uvítací okno instalace. V něm vyberte jazyk instalace, tedy češtinu

◀ Obr. 1

(**obr. 1**). Teprve v dalším okně vás program (již česky) uvítá. Na výběr zde nic není, přesuňte se tedy k **dalšímu** oknu, které obsahuje licenční podmínky. Zde zaškrtněte položku **Ano, souhlasím...** a teprve poté můžete pokračovat v instalaci. Ve třetím okně máte možnost ovlivnit složku, do které se program nainstaluje (tlačítko **Procházet**). Většinou není potřeba nic měnit, stačí pouze přejít k další obrazovce s nabídkou programových skupin. Opět není potřeba nic měnit. V posledním okně vás program pouze informuje, že po kliknutí na známé tlačítko **Další** se soubory začnou kopírovat do počítače.

Na závěr instalace se ještě objeví celkem obsažné poznámky k programu (v angličtině) a úplně poslední okno vás informuje, že všechno proběhlo v pořádku a že můžete začít program používat.

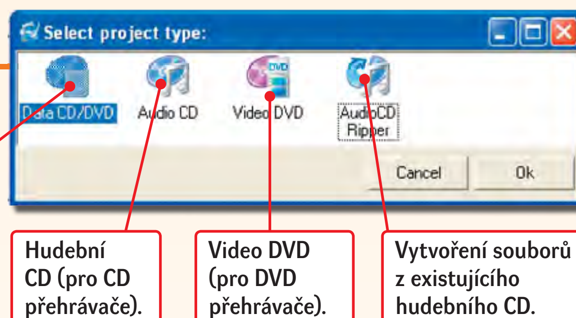
V JAKÉM PROGRAMU VYPALOVAT?

Operační systémy Windows Vista mají podporu pro vypalování zabudovánu (návod jsme přinesli v PPK 18/2008 na stranách 27 až 28). Tento způsob je ale celkem nepřehledný, nehledě na absenci jakýchkoliv pokročilejších možností. Další možností je použít vypalovací program, který je přibalen k mechanice. Většina mechanik se ale prodává v tzv. *bulk* balení, ve kterém oproti krabicové (tzv. *retail*) verzi chybí veškeré návody i zmíněný software. Třetí možností je použít buď program placený (například známé Nero), nebo bezplatný (popisovaný FinalBurner Free), který si obstaráte sami.

SPUŠTĚNÍ PROGRAMU A VYPALOVÁNÍ

Některé programy umožňují vytvořit zástupce na ploše – to však mnohdy ani není potřeba. Naopak u tohoto programu by jistě přišla vhod ikonka na pracovní ploše, instalace ji ale bohužel nevytvoří. Ke spuštění je tedy potřeba najít program v nabídce **Start**.

▶ Obr. 2

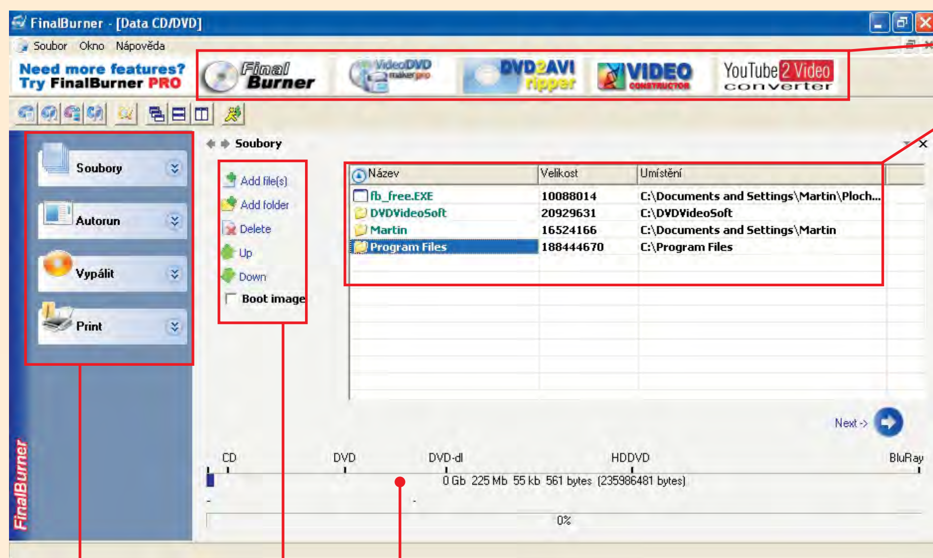

Ihned po spuštění se vás program zeptá, jaký typ média chcete vypalovat. Na výběr máte běžné **datové CD nebo DVD**, dále **hudební CD**, **video DVD** a **CD-Ripper**, což ale není formát pro vypalování. Ripováním hudebních CD je myšlen převod do formátu WAV nebo MP3. Takto získané skladby budete moci kdykoliv přehrát z pevného disku, není tedy nutné, aby dané CD bylo zasunuto v mechanice. Opravdové vypalování se tedy zužuje na první tři možnosti (**obr. 2**). Zde je nutné poznamenat, že program je sice lokalizován do českého jazyka, ale čeština se občas ztrácí a některé popisky zůstávají v angličtině.

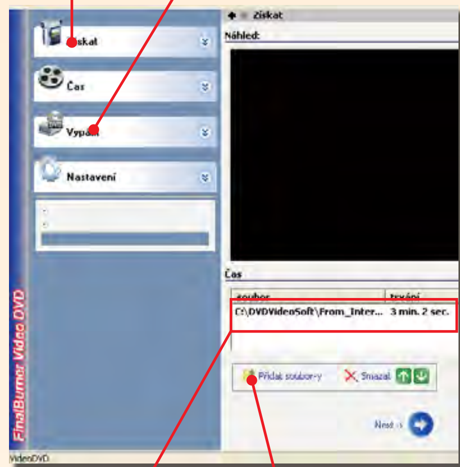
VYPALUJEME DATOVÁ CD NEBO DVD

Pod pojmem „datová média" je myšleno obyčejné CD nebo DVD, na kterých jsou uloženy soubory podobně jako například na pevném disku nebo na USB klíčence. Jediným rozdílem je tedy pouze to, že s vypálenými daty nelze manipulovat – data nelze přesouvat, upravovat ani mazat.

Po výběru se dostanete do obrazovky, která vám umožní mít naprostý přehled nad vytvářeným CD nebo DVD. Na levé straně máte přehled o všech operacích, které můžete s vytvá-

▲ Obr. 3

▼ Obr. 4

Přehled vypálených souborů.

Vytvoření obalu na disk.

Vytisknout prostřednictvím tiskárny.

Několik typů obalů.

▲ Obr. 5

řeným diskem provést. Pod každou záložkou se po „rozkliknutí“ objeví ještě další krátká nabídka, zobrazená o něco víc vpravo. Mezi jednotlivými okny můžete přepínat za pomoci tlačítek **Next** (vpřed) a **Back** (zpět), což vás ale přesunuje mezi zmíněnými záložkami (**obr. 3**).

V prvním okně **Soubory** máte možnost na vypalovaný disk vložit za pomoci tlačítka **Add File(s)** jednotlivé soubory nebo za pomoci příkazu **Add Folder** celé složky. Rozhodnete-li se nějaký soubor (před vypálením) odebrat, můžete to provést takto: Vyberte správný soubor nebo adresář a následně jej stiskem tlačítka **Delete** vymažte. Ve spodní části je pak informace o celkové velikosti vypalovaných souborů, tedy zejména informace o tom, zda na jejich vypálení budete potřebovat pouze CD či DVD, nebo dvouvrstvé DVD, anebo disk Blu-ray (BD).

Pod záložkou **Autorun** si můžete vybrat jeden z vypalovaných souborů. Ten se pak automaticky spustí po vložení disku do mechaniky počítače. Pokud se například jedná o CD s programem, může se spustit instalace. Nechcete-li tuto možnost využít, stačí v levé části zrušit zaškrtnutí u volby **Use autorun**.

Ve třetí části (**Vypálit**) můžete vybrat mechaniku (**Drive**), rychlost vypalování (**Speed**) a popisek disku (**Disc Name**). Z dalších voleb je důležitá pouze volba **Allow next session**, což umožní později vypálit na disk (pokud jej nezaplníte) další soubory. Používáte-li přepisovací disk, můžete jej před vypálením smazat zaškrtnutím možnosti **Full erase**. Samo vypálení proběhne po kliknutí na tlačítko **Burn**. Pod poslední záložkou (**Print**) si můžete k nově vypálenému disku vytvořit i stylový obal, obsahující seznam vypálených souborů. Vybrat si můžete z mnoha variant obalů, ten správný jistě poznáte podle tvaru. Zobrazí-li se pouze prázdný obrázek, klikněte na tlačítko **Wizard**, a obal se vygeneruje (**obr. 5**).

VYTVÁŘÍME VIDEO DVD

Jistě se vám už stalo, že jste domácí videokamerou, případně fotoaparátem pořídili nezapomenutelné video a chtěli jste je ukázat ostatním. Případně jste video i sestříhali do zajímavé podoby. Nejjednodušší cestou, jak prezentovat video přátelům, je učinit to za pomoci DVD přehrávače, který je dnes již téměř v každé domácnosti, ať již v počítači, nebo jako součást domácího kina. V základním okně (**obr. 2**) vyberte možnost **Video DVD** nebo v menu **Soubor** zvolte příkaz **Nový** a poté klikněte na zmíněnou volbu **Video DVD**.

Poté budete mít na výběr, odkud video získat: zda z připojené **videokamery**, nebo ze **souboru AVI**, uloženého na pevném disku, případně z již **existujícího DVD**. Patrně nejpoužívanější bude varianta prostřední, tedy vytvoření DVD z videa ve formátu AVI. V dalším okně pak můžete přidávat nebo odebírat videa, která chcete mít na disku (**obr. 4**). Jakmile jste s obsahem disku spokojeni, klikněte na **Vypálit**, a dostanete se do obrazovky jako při vypalování datového disku. Vypalování zahajte kliknutím na tlačítko **Burn**.

Program FinalBurner FREE výborně uspokojí potřeby běžného, lehce pokročilého uživatele. Pro pokročilejší uživatele nezbývá než doporučit některý z placených programů, ať již „staršího bratra“ FinalBurner PRO, nebo například známý program Nero. Přeji vám mnoho úspěchů při vypalování.

■ Martin Taneček, *martin@tanecek.eu*

Nebojte se používat listy

MS EXCEL 2007

Součást balíku MS Office 2007
Jazyk: čeština.
www.microsoft.com/cze

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Jak vytvořit nový list.
- Jak list přesunout.
- Jak list přejmenovat.
- Jak změnit barvu listu.

Pro lepší přehled o datech rozložených ve více tabulkách je lepší používat více listů než všechny tabulky umisťovat pod sebe na jeden list. Můžete tak snadno upravovat šířku sloupců v dané tabulce, aniž by se porušila úprava tabulky jiné.

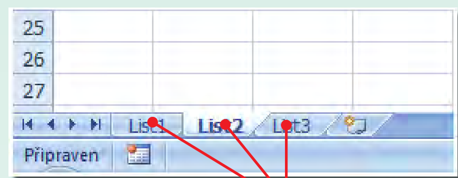
DALŠÍ MOŽNOSTI PŘEJMENOVÁNÍ LISTU

Přejmenovat list můžete například i pomocí místní nabídky (klikněte pravým tlačítkem myši na záložku listu a ze zobrazené nabídky vyberte příkaz **Přejmenovat**) nebo tak, že na záložce **Domů** v části **Buňky** kliknete na ikonu **Formát**. Potom se zobrazí nabídka s příkazem **Přejmenovat list**.

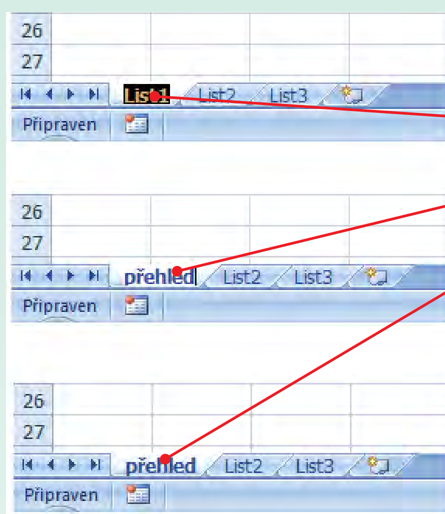
POJMENOVÁNÍ LISTŮ

Mezi listy můžete snadno přepínat (obr. 1) a rychle tak vyhledat přesně tu tabulku, s kterou právě potřebujete pracovat.

Jednotlivé listy můžete pojmenovat. Přece jen názvy **List1**, **List2**, **List3**,... neříkají nic o obsahu. Pokud by nebylo možné listy přejmenovat, nepracovalo by se s nimi snadno, protože byste nevěděli, co je na kterém listu zapsáno. Jestliže si zvolíte vhodné názvy, budete se v sešitě snadno orientovat.

▲ Obr. 1

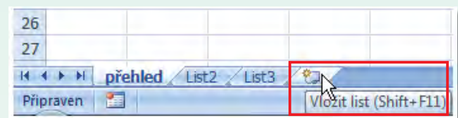

▲ Obr. 2

A jak list pojmenujete? Dvojitě klikněte na záložku toho listu, který chcete pojmenovat. Tím se starý název listu prosvítí (obr. 2). Nyní starý název listu přepište novým jménem. Vše potvrďte stiskem klávesy **Enter** nebo kliknutím myší do libovolné buňky listu, a danému listu zůstane nové jméno.

VLOŽENÍ NOVÝCH LISTŮ

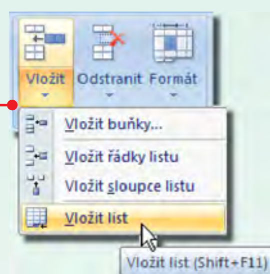
Do sešitu, se kterým pracujete, můžete listy libovolně přidávat. Standardně se zobrazí sice pouze tři listy, ale maximální počet listů je dnes omezen jen dostupnou pamětí.

◀ Obr. 3

Pokud tedy potřebujete do sešitu rychle vložit nový list, pak v oblasti záložek listů klikněte na záložku s ikonou **Vložit list** (obr. 3). Prostřednictvím této ikony se list vloží na konec sešitu.

Pokud chcete vložit nový list před list aktuální, pak zůstaňte v záložce **Domů** a v části **Buňky** klikněte na šipku ikony **Vložit**. Zobrazí se nabídka a v ní klikněte na příkaz **Vložit list** (obr. 4).

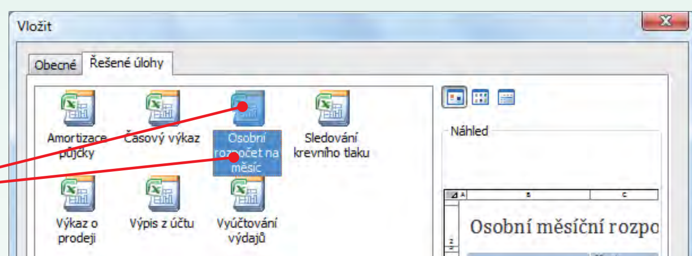

▶ Obr. 4

Nové listy lze vkládat i pomocí místní nabídky. Pravým tlačítkem myši klikněte na záložku toho listu, před který potřebujete vložit nový list. Ze zobrazené místní nabídky vyberte příkaz **Vložit**.

Otevře se dialogové okno **Vložit** (obr. 5) a v něm si lze vybrat i typ listu, který chcete vkládat (například na základě určité šablony listu). Po kliknutí na tlačítko **OK** se zvolený typ listu do sešitu vloží.

▶ Obr. 5

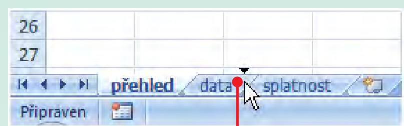
ODSTRANĚNÍ LISTU

Pokud některý list už nepotřebujete, můžete ho kdykoliv smazat. Musí však být aktivní a musí být zobrazena záložka **Domů**. Je-li tomu tak, pak v části **Buňky** klikněte na šipku ikony **Odstranit**. Zobrazí se nabídka a v ní klikněte na příkaz **Odstranit list**. Zruší se tak vždy ten list, který je právě označen. Pozor, jedná se o akci nevratnou, to znamená, že pro ni neplatí krok zpět. Proto před úplným zrušením se vás MS Excel zeptá, zda daný list opravdu chcete odstranit.

Jestliže kliknete na tlačítko **Storno**, list se nevymaže; pokud kliknete na tlačítko **Odstranit**, list bude trvale zrušen. Jestliže se na listu nenacházela dosud žádná data, varování se nezobrazuje a list je hned odstraněn.

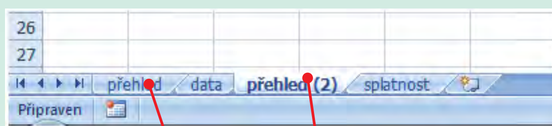
PŘESOUVÁNÍ A KOPÍROVÁNÍ LISTU

Možná časem zjistíte, že vám pořadí listů v sešitě nevyhovuje. Jestliže chcete změnit pořadí listů v jednom sešitě, uchopte vybraný list myší za záložku a přímo jej přesuňte. Všimněte si, že při tahu myší (**obr. 6**) se zobrazí malý trojúhelníček, který ukazuje místo, kam list přesouváte. Stačí tedy na vhodném místě levé tlačítko myši uvolnit, a list se opravdu přesune.

▲ Obr. 6

Trojúhelníček ukazuje novou polohu přesouvaného listu.

▲ Obr. 7

Původní list.

Kopie daného listu.

Zvolte umístění listu.

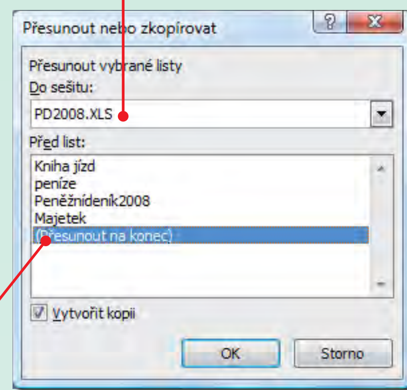
Pokud budete při uvolnění levého tlačítka myši držet klávesu **Ctrl**, zvolený list se překopíruje. V nové poloze se totiž neobjeví list původní, ale jeho kopie (**obr. 7**) se stejným názvem, ale s označením verze **(2)**. Pokud byste list stejným způsobem kopírovali ještě jednou, vznikla by verze **(3)**, případně verze **(4)** atd.

Listy se však mohou přesouvat a kopírovat i do jiných sešitů (ale pouze v daném okamžiku otevřených), případně do úplně nového sešitu, a to pomocí dialogového okna **Přesunout nebo zkopírovat** (**obr. 8**). Toto okno je možné zobrazit pomocí příkazu **Přesunout nebo zkopírovat list**, zahrnutého v nabídce ikony **Formát** (záložka **Domů** a část **Buňky**). V okně nastavte, kam se má list přesunout nebo zkopírovat.

V prvním políčku s názvem **Do sešitu** si musíte vybrat název sešitu, do kterého chcete vybraný list přesunout nebo zkopírovat. Po tomto výběru se pak v poli **Před list** zobrazí ty listy, které se ve vybraném sešitě nachází. Zde si pak vyberte, před který list chcete kopírovaný, případně přesouvaný list umístit.

Velmi důležitá, i když nenápadná je poslední možnost, a to políčko **Vytvořit kopii**. Proč? Pokud toto políčko ponecháte prázdné, list se na nové místo pouze přesune, to znamená, že z původního místa zmizí. Když volbu zatrhnete, vytvoří se kopie.

Vyberte sešit, do kterého chcete list přesunout nebo zkopírovat.

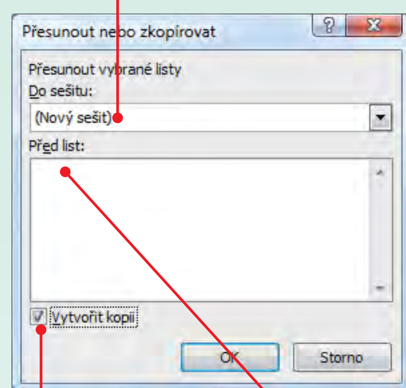
▲ Obr. 8

KOPÍROVÁNÍ LISTU DO NOVÉHO SEŠITU

Kopírování můžete využít i tehdy, když chcete list někomu poslat, ale nechcete adresátovi poslat vše, co v daném sešitě máte. V takovém případě list označte a klikněte na příkaz **Přesunout nebo zkopírovat list** v nabídce ikony **Formát**. Z prvního políčka **Do sešitu** vyberte položku **Nový sešit**. V části **Před list** se nezobrazí žádný existující list (**obr. 9**) – MS Excel bude totiž vytvářet úplně nový sešit. Nakonec nezapomeňte zatrhnout volbu **Vytvořit kopii**, abyste o svůj list na původním místě nepřišli.

Po kliknutí na tlačítko **OK** se vytvoří nepojmenovaný nový sešit s jedním listem. Ten již běžným způsobem uložte.

Výběr pro kopírování do nového sešitu.

Zaškrtněte políčko pro vytvoření kopie.

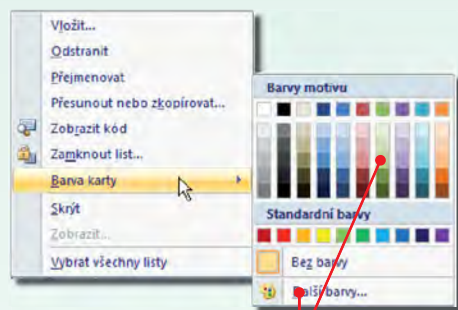
V novém sešitě nejsou zatím žádné listy.

▲ Obr. 9

BAREVNÉ KARTY

Už vám někdo poslal sešit MS Excelu s barevnými záložkami listů pro lepší rozlišení? Pokud se vám to líbilo, zkuste záložky obarvit i ve svém sešitě. Klikněte pravým tlačítkem myši na záložku daného listu a ze zobrazené místní nabídky vyberte příkaz **Barva karty** (**obr. 10**).

Zobrazí se nabídka barev, kterými můžete danou záložku obarvit. Stačí jen na příslušnou barvu kliknout. Postupně tak můžete upravit všechny záložky v listu (**obr. 11**). Jsou-li záložky jednotlivých listů rozlišeny různými barvami, bude název vybraného listu danou barvou pouze podtržen. Když není vybrán, podbarví se celá záložka listu.

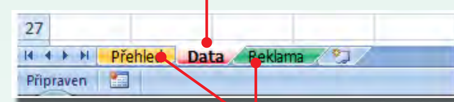

▲ Obr. 10

Vyberte barvu záložky.

▼ Obr. 11

Záložka aktivního listu je barvou pouze podtržena.

Barevné označení nevybraných listů.

SESKUPOVÁNÍ LISTŮ

Někdy se po otevření souboru zobrazí v jeho záhlaví slovo **[skupina]** v hranatých závorkách. To znamená, že v daném sešitě jsou některé listy sdruženy neboli seskupeny. Může se jednat o souvislou či nesouvislou skupinu listů. Princip je ten, že text, data i nastavení formátování se provádí na jednom listu, ale vše se zároveň uskutečňuje i na ostatních listech dané skupiny (jako byste mezi jednotlivé listy vložili kopírovací papír).

A jak se slučování zapne či vypne? Jestliže chcete vytvořit nesouvislou skupinu listů, pak podržte klávesu **Ctrl** a přitom klikněte myší na jinou záložku, než je záložka listu, na kterém se právě nacházíte. Zjistíte, že se záložka také prosvítí a v názvovém pruhu MS Excelu se zobrazí slovo **[skupina]**. Opakovaně tak můžete označit i více listů.

Pokud chcete sdružování listů zrušit, stačí kliknout na záložku toho listu, který nebyl do skupiny zařazen. Skupinu také můžete vypnout pomocí klávesy **Ctrl**. Slučovat lze i souvislé skupiny listů, a to pomocí klávesy **Shift**.

■ Marie Franců

Spam z pošty ven!

PROGRAM NAJDETE NA PPK CD 20/2008

Snad všem dnešním uživatelům e-mailové pošty znepříjemňuje život problém obvykle zvaný spam, tedy nevyžádaná pošta. Naštěstí existují programy, pomocí kterých se lze spamu poměrně účinně bránit. Jednoduchou, a přitom velmi účinnou pomoc nabízí například program Spamihilator.

SPAMIHILATOR

Program na odstraňování nevyžádané pošty
Autor: Michel Krämer.
Jazyk: angličtina.
Cena: zdarma.
Rubrika na CD: Obsah CD / Vše pro internet.
www.spamihilator.com.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- ▶ Jak program nakonfigurovat.
- ▶ Jak program naučit rozpoznávat nevyžádanou poštu.
- ▶ Jaké jsou další možnosti programu.

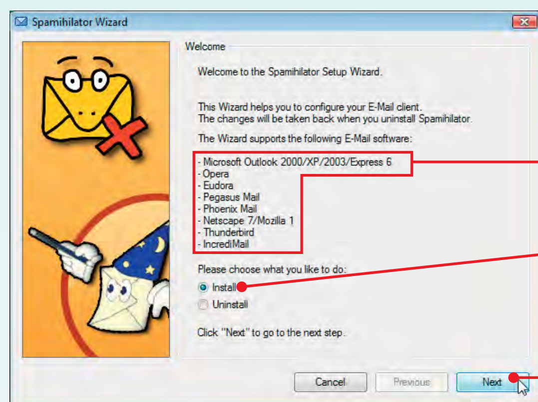
KONFIGURACE PROGRAMU

Instalace programu je velmi snadná; stačí postupovat podle pokynů průvodce instalací, a během chvilky je program nainstalován. Po dokončení se zobrazí úvodní dialogové okno průvodce konfigurací (*Spamihilator Wizard*). Tento průvodce automaticky nastaví váš poštovní program (e-mailového klienta) – resp. ještě upraví nastavení vašeho uživatelského účtu elektronické pošty – a vašeho e-mailového klienta tak propojí s programem Spamihilator. První dialogové okno obsahuje seznam poštovních programů, které lze pomocí průvodce automaticky nakonfigurovat (jedná se o většinu běžně používaných programů). Dále je zde uvedeno upozornění, že provedené změny budou po případné odinstalaci programu vráceny do původního stavu. Pro pokračování konfigurace klikněte na tlačítko **Next** (**obr. 1**).

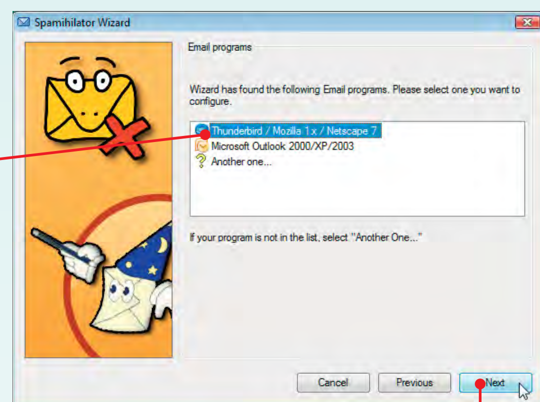
Zobrazí se dialogové okno s upozorněním, že před provedením konfigurace je nutné vypnout všechny e-mailové klienty. Pokud jste tak ještě neučinili, ukončete běh e-mailového klienta nyní a poté klikněte na tlačítko **OK**. Další dialogové okno obsahuje seznam poštovních programů, které průvodce konfigurací nalezl na počítači. Vyberte program, který používáte (v našem příkladu Thunderbird – postup konfigurace v případě jiných e-mailových klientů je prakticky stejný), a opět klikněte na tlačítko **Next** (**obr. 2**).

Třetí dialogové okno průvodce obsahuje seznam uživatelských účtů, které máte vytvořeny ve vybraném poštovním programu. Pokud máte vytvořen jen jeden účet, ponechte jej označený a klikněte na tlačítko **Next**. Jestliže jich máte vytvořeno více, můžete vybrat pouze některý z nich. I v tomto případě vám však doporučujeme ponechat označené všechny účty a pro pokračování kliknout na tlačítko **Next**.

Průvodce nyní nakonfiguruje vybrané uživatelské účty a zobrazí poslední dialogové okno, tedy okno s informací o úspěšném dokončení konfigurace. Kliknutím na tlačítko **Done** celý proces dokončete a dialogové okno průvodce uzavřete.

▼ Obr. 1. Průvodce konfigurací programu.

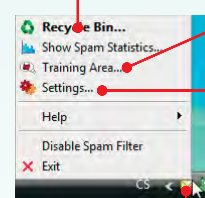
▼ Obr. 2. Průvodce konfigurací programu – výběr programu.

UČENÍ PROGRAMU

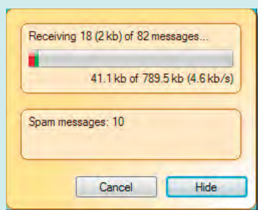
Jakmile je celý proces instalace programu a konfigurace poštovního programu dokončen, přidá se ikona programu na hlavní panel Windows vpravo dolů. Klikněte pravým tlačítkem myši na ikonu, a zobrazí se místní nabídka programu Spamihilator (**obr. 3**). Nyní spusťte e-mailového klienta (v našem příkladu Thunderbird). Jakmile se program připojí k poštovnímu serveru a pokusí se stáhnout nové e-maily, Spamihilator všechny zprávy nejprve zkontroluje a v závislosti na vyhodnocení pak jednotlivé zprávy buď označí za spam a uloží je stranou (do tzv. *odpadkového koše* – Recycle Bin), nebo povolí jejich stažení.

Informace o průběhu kontroly zpráv na serveru jsou zobrazeny pomocí vyskakovacího okna, které se zobrazí nad systémovou lištou hlavního panelu Windows (**obr. 4**).

Aby byl program schopen účinně rozlišovat nevyžádanou poštu (spam) od zpráv dobrých (tzv. ham), je zapotřebí nejprve jej to „naučit". K tomu slouží nástroj nazvaný **Training Area** – spustíte jej prostřednictvím místní nabídky ikony, umístěné v hlavním panelu Windows (viz **obr. 3**). Zde budou od této chvíle zobrazeny všechny nově (naposledy) přijaté poštovní zprávy. Protože program ještě není „naučen"

▲ Obr. 3. Ikona programu v hlavním panelu Windows a její místní nabídka.

◀ Obr. 4 Vyskakovací okno s informacemi o průběhu kontroly e-mailových zpráv.

rozpoznávat spam, bude jak váš e-mailový program, tak i nástroj **Training Area** obsahovat všechny nově příchozí zprávy (**obr. 5**).

Nyní můžete začít učit program Spamihilator rozlišovat spam od pošty „nezávadné“. Pomocí tlačítek v horní části nástroje **Training Area** označte spam a dobré zprávy a poté klikněte na tlačítko **Learn** (viz **obr. 5**). Program pro rozpoznávání spamu používá statistickou metodu vytvořenou matematikem Thomasem Bayesem (tzv. bayesovské filtry), a tak je nutné jej to na dostatečně velkém vzorku dat (e-mailech) naučit. Základní učicí cyklus trvá obvykle několik dnů až týden, v závislosti na počtu doručených zpráv. Ze začátku musíte počítat s tím, že mezi nezávadnou poštou skončí i nějaký spam, a s tím, že jako spam bude identifikována i některá „dobrá“ zpráva.

Po kliknutí na toto tlačítko se zobrazí obsah vybrané zprávy.

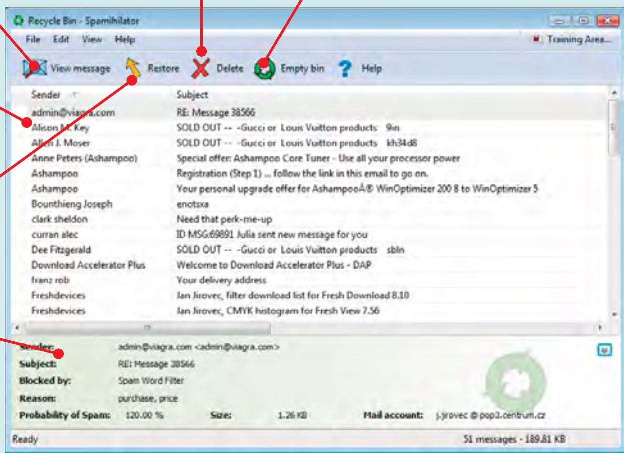
Zde je seznam zpráv vyhodnocených jako spam.

Po kliknutí na toto tlačítko se obnoví nezávadná zpráva chybně vyhodnocená jako spam.

Zde je zobrazena hlavička vybrané zprávy a zpráva je tu vyhodnocena.

Po kliknutí na toto tlačítko se vybraná zpráva odstraní.

Po kliknutí na toto tlačítko se odstraní všechny zprávy z *koše*.

▶ Obr. 6. Nástroj *koš* (**Recycle bin**).

Po kliknutí na tlačítko **Learn!** se spustí proces učení a zprávy budou vymazány z nástroje **Training Area**.

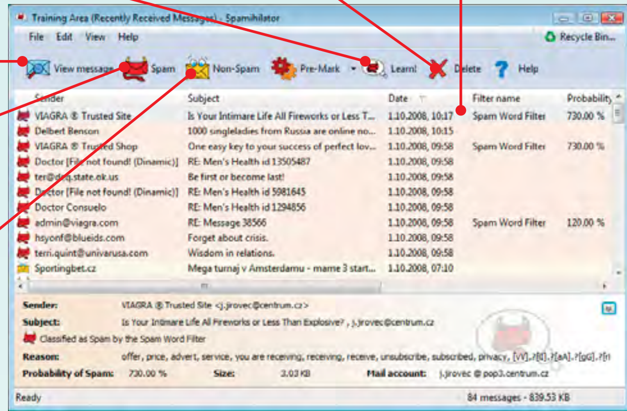
Po kliknutí na toto tlačítko se vybraná zpráva odstraní.

Doručené zprávy postupně označte jako spam a jako nezávadnou poštu.

Po kliknutí na toto tlačítko se zobrazí obsah vybrané zprávy.

Po kliknutí na toto tlačítko se vybraná zpráva označí jako spam.

Po kliknutí na toto tlačítko se zpráva označí jako nezávadná.

▶ Obr. 5. Nástroj **Training Area** – nově přijaté zprávy.

Protože všechna další doručená pošta bude po nainstalování programu Spamihilator procházet „skrz“ tento program, bude váš e-mailový klient po absolvování základní výuky obsahovat pouze ty zprávy, které Spamihilator vyhodnotí jako nezávadné. Zprávy, které označí jako spam, se přesunou do již zmíněného *odpadkového koše* (**Recycle bin**). Zde si můžete takto vyřazené zprávy prohlédnout, a pokud by jako spam byly vyhodnoceny jen zprávy závadné, můžete je natrvalo odstranit (viz **obr. 6**). Pokud by byla jako spam omylem vyhodnocena zpráva nezávadná, můžete ji zde pomocí tlačítka **Restore** obnovit – program ji „zašle“ do vašeho e-mailového klienta. Tím zároveň proběhne další výuka programu a příště bude obdobná zpráva vyhodnocena správně.

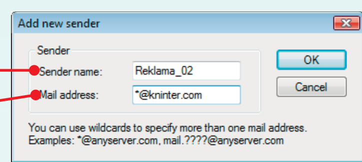
DALŠÍ MOŽNOSTI PROGRAMU

Efektivitu třídění doručených zpráv lze dále zvýšit pomocí nástrojů pro nastavení blokovaných slov a blokovaných e-mailových adres. Můžete tak zcela zablokovat zprávy od uživatelů, od kterých si nadále nepřejete dostávat žádné zprávy, nebo zvýšit pravděpodobnost, že vám nebudou doručovány e-maily obsahující zadaná slova (např. reklama na viagru).

Zobrazte místní nabídku programu a vyberte položku **Settings** (viz **obr. 3**). Zobrazí se dialogové okno **Settings – Spamihilator 0.9.9.43**, v jehož levé části najdete seznam položek. Nyní nejprve klikněte na položku **Senders** a poté vyberte položku **Blocked Senders** (blokovaní uživatelé). V pravé části se zobrazí pole **List of blocked senders** (seznam blokovaných uživatelů), ve kterém jsou uvedena jména těch odesilatelů, kteří jsou blokováni – tento seznam je při prvním použití samozřejmě prázdný (**obr. 7**). Pokud chcete určitou adresu do seznamu přidat, klikněte na tlačítko **Add** a do zobrazeného dialogového okna **Add new sender** zapište jméno uživatele (Sender name) a jeho e-mailovou adresu. Dialogové okno uzavřete a klikněte na tlačítko **OK** (**obr. 8**).

Jméno uživatele.

Blokovaná e-mailová adresa.

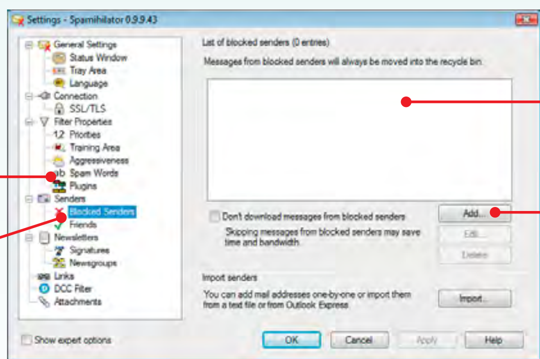
▲ Obr. 8. Dialogové okno **Add new sender**.

Pro zadání blokovaného uživatele, resp. e-mailové adresy můžete také použít také tzv. *hvězdičkovou konvenci*. Pomocí takového zadání zablokujete i ty uživatele, kteří se snaží „oklamat“ antispamový filtr tím, že neustále mění své jméno, tedy tu část e-mailové adresy, která je uvedena před znakem @, zatímco název serveru (část za znakem @) je stále stejný. Toho docílíte tak, že e-mailovou adresu zadáte takto: ***@nazevserveru.cz**.

Po kliknutí na položku **Friends** (v seznamu vlevo) stejným způsobem vytvořte seznam uživatelů, jejichž zprávy se mezi blokovanými naopak nikdy nemají ocitnout. Obdobným způsobem můžete vytvořit i seznam blokovaných slov. ■ **vrba**

Nástroj pro správu blokovaných slov.

Nástroj pro vytvoření seznamu blokovaných adres.

Zatím prázdný seznam blokovaných adres.

Přidání nové adresy.

◀ Obr. 7. Dialogové okno **Settings – Spamihilator 0.9.9.43**.

Ochraňte citlivá data!

PROGRAM NAJDETE NA PPK CD 20/2008

Do počítačů a na různá přenosná média ukládají uživatelé mnoho informací, které by se v žádném případě neměly dostat do rukou nepovolaných osob. V tomto návodu si ukážeme, jak data neobnovitelně smazat a jak zašifrovat soubor, aby případný nenechavec nemohl zobrazit jeho obsah.

SAFEDELETE

Cena: zdarma.
Jazyk: angličtina.
Vyžaduje: .NET Framework 1.1.
Rubrika na CD: Obsah CD / Servis.
http://www.app-zilla.com/safedelete.html

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- ▶ Proč je třeba citlivá data speciálně zničit.
- ▶ Jak program nainstalovat.
- ▶ Jak data bezpečně mazat.
- ▶ Jak zašifrovat soubor.
- ▶ Jak soubor odšifrovat.

INSTALACE PROGRAMU

Instalace programu je velmi jednoduchá. Poté, co dvojitým kliknutím spustíte instalační balíček (získáte jej z internetové adresy uvedené v záhlaví článku nebo z přiloženého CD), stačí jediné kliknutí na tlačítko **Next**, a program se nainstaluje. (Tlačítkem **Browse** můžete předtím změnit cílový adresář.) Po dokončení instalace opět klikněte na tlačítko **Next**, a program se spustí.

JAK JE TO S MAZÁNÍM SOUBORŮ?

V operačních systémech Windows spočívá smazání souborů pouze v přesunu do specializované složky – **koše**. Chcete-li takto „smazané" soubory obnovit, stačí pouze otevřít **koš**, označit příslušný soubor a kliknout na odkaz **Obnovit...**

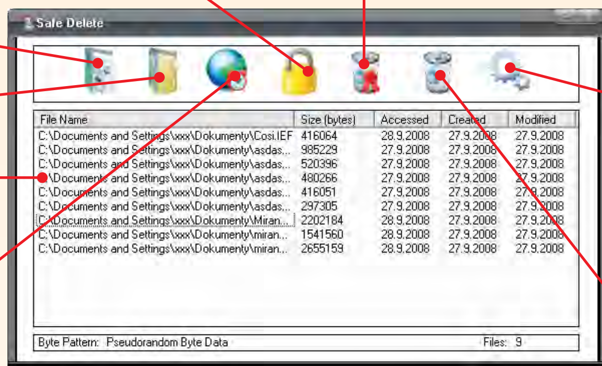
Tato data však lze obnovit, a to i když je funkce koše vypnutá nebo když smažete některé soubory tzv. „natvrdo" (tj. bez přesunu do koše, například pomocí klávesové zkratky **Shift+Del**). Jak je to možné? Mazání souborů totiž kvůli úspoře času funguje tak, že příslušné místo disku je pouze označeno jako volné. Ale data, která na něm byla, se nijak nepoškodí do doby, než přes ně systém uloží něco jiného.

Pokud by tedy někdo chtěl získat například z odcizeného flash disku již smazaná (citlivá) data, stačí, aby k obnovení souborů použil některou z mnoha utilit. Takový program je velmi jednoduchý: Pouze ignoruje označení volných částí disku a zkoumá jejich skutečný obsah.

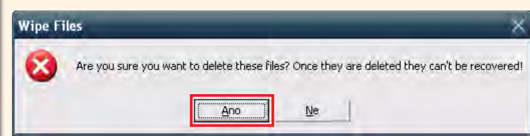
NEOBNOVITELNÉ SMAZÁNÍ SOUBORŮ

V horní části okna programu (**obr. 1**) naleznete sedm ikon, jež slouží k jeho ovládání. Zbytek okna zabírá „komunikační rozhraní" – po startu programu se zde zobrazuje (zatím prázdný) výpis souborů určených k neobnovitelnému smazání. Do výpisu můžete přidat jednotlivé soubory (první ikona zleva), celou složku včetně podadresářů (druhá ikona zleva) nebo historii internetového prohlížeče (ikona se zeměkoulí a budíkem).

Šifrování/dešifrování souborů.
Bezpečně se smažou vybrané soubory.
Přidá se soubor.
Přidá se adresář.
Seznam souborů určených ke smazání.
Přidá se historie internetového prohlížeče.
Nastavení programu.
Vyprázdní se seznam souborů určených ke smazání.

▶ Obr. 1

▼ Obr. 2. Potvrďte, že vybrané soubory chcete neobnovitelně smazat.

.NET FRAMEWORK

Program SafeDelete vyžaduje, abyste měli nainstalovánu knihovnu .NET Framework, verzi 1.1 nebo vyšší. Pokud tedy nebude možné spustit instalaci programu (nebo nainstalovaný program), pravděpodobně nemáte tyto knihovny nainstalovány a je třeba je doplnit. Získáte je zdarma na internetové adrese *http://download.chip.eu/cz/Microsoft-.NET-Framework_162476.html*. a na přiloženém CD.

Pokud si své rozhodnutí rozmyslíte, můžete obsah výpisu smazat kliknutím na druhou ikonu zprava – dost nešikovně má podobu odpadkového koše (bez dalších prvků). Chcete-li z výpisu odstranit jen některý řádek, klikněte na něj a stiskněte klávesu **Del**.

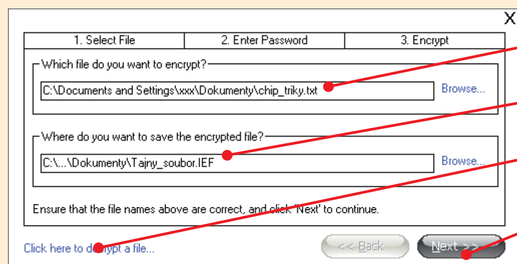
Pokud máte stoprocentní jistotu, že soubory ve výpisu chcete neobnovitelně smazat, klikněte na ikonu se symbolem odpadkového koše a pečeti (třetí zprava). Program se ještě jednou pro jistotu zeptá, zda své rozhodnutí myslíte vážně (**obr. 2**), a po kliknutí na tlačítko **Ano** soubory neobnovitelně smaže. Pozor, tento proces je mnohem zdlouhavější než obyčejné mazání souborů, jaké znáte z Windows!

ZAŠIFROVÁNÍ SOUBORU

V hlavním okně programu (**obr. 1**) klikněte na prostřední ze sedmi ikon – má podobu visacího zámku. Otevře se okno a v něm pomocí tří kroků (záložek) proveďte zašifrování souboru. Na první záložce (**1. Select file** – **obr. 3**) klikněte na odkaz **Browse...** u prvního řádku (**Which file**

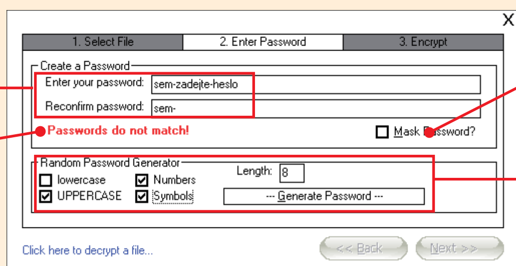
K ČEMU JE DOBRÉ ŠIFROVÁNÍ?

Když nějaký soubor zašifrujete, nebude nikdo schopen zobrazit jeho obsah, pokud nebude znát přístupové heslo. A to ani v případě, že by dotyčný nenechavec například odcizil USB flash disk, na kterém je soubor uložen, ani v případě, že by se dokázal přihlásit do vašeho počítače. Ale pozor, nesmíte zapomenout přístupové heslo! Pak byste se totiž k souboru nedostali ani vy sami.

◀ Obr. 3

do you want to encrypt?) a na disku nalezněte soubor, který chcete zašifrovat. Poté klikněte na odkaz **Browse...** u druhého řádku (**Where do you want to save encrypted file?**) a určete, kde bude zašifrovaný soubor uložen (do políčka **Název souboru** nezapomeňte zapsat jeho jméno – může být libovolné). Nakonec klikněte na tlačítko **Next**.

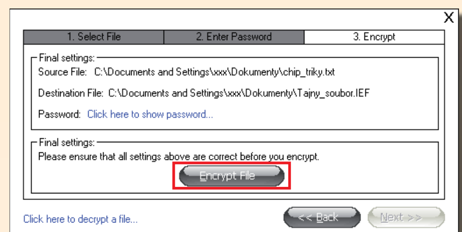

◀ Obr. 4

Nyní na druhé záložce (**2. Enter Password** – **obr. 4**) zadejte do políček **Enter your password** a **Reconfirm password** heslo. Pozor, program dělá rozdíl mezi malými (a, b, c...) a velkými (A, B, C...) písmeny! (Pokud hesla nesouhlasí, program červeně vypíše hlášení **Passwords do not match!** V opačném případě vyzývá hlášením **Don't forget your password!** k tomu, abyste své heslo nezapomněli.) Chcete-li, aby bylo heslo zobrazeno, zrušte zatržení ve čtverečku **Mask Password?**.

SafeDelete též umožňuje vygenerovat náhodné heslo. Zatrhněte alespoň jeden ze čtverečků **lowercase** (malá písmena), **UPPERCASE** (velká písmena), **Numbers** (čísla) a **Symbols** (speciální znaky), určete počet znaků hesla (**Length**) a klikněte na tlačítko **Generate password**. Pozor, v tomto případě je nutné zrušit zatržení u již zmíněné volby **Mask password?**, abyste si vytvořené heslo mohli zapamatovat. Pokračujte kliknutím na tlačítko **Next**.

Na poslední záložce (**3. Encrypt** – **obr. 5**) už stačí pouze kliknout na tlačítko **Encrypt File**. Pokud vše proběhne úspěšně, zobrazí se hlášení **File successfully encrypted!** (**obr. 6**). Pozor, program původní soubor nesmaže, takže je třeba jej podle návodu v předchozí kapitole ještě bezpečně smazat.

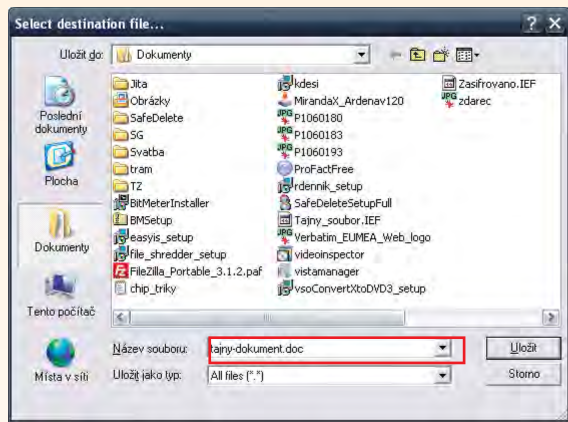
▲ Obr. 5. Klikněte na tlačítko **Encrypt file**.

◀ Obr. 6. Soubor byl úspěšně zašifrován. Nyní stačí již jen (bezpečně) smazat soubor původní.

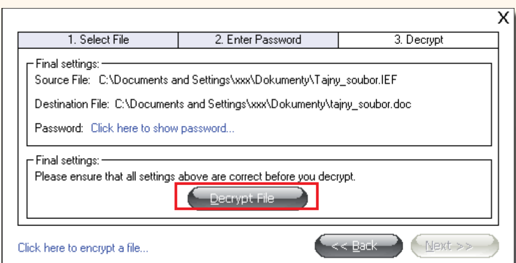
DEŠIFROVÁNÍ SOUBORU

Jestliže programem zabezpečený soubor chcete dešifrovat, opět v hlavním okně klikněte na ikonu se symbolem visacího zámku (**obr. 1**) a v levém dolním rohu otevřeného okna klikněte na odkaz **Click here to decrypt a file...** (**obr. 3**).

◀ Obr. 7. Jméno dešifrovaného souboru zadejte včetně přípony.

Rozhraní i postup jsou podobné jako v předchozí kapitole. Na první záložce najděte pomocí dvojice odkazů **Browse...** soubor, který chcete dešifrovat, a určete, kam se má dešifrovaný soubor uložit. Pozor, jméno souboru po dešifrování musíte zadat včetně přípony (**obr. 7**)! Poté klikněte na tlačítko **Next**, dvojitě zadejte heslo zašifrovaného souboru a po dalším kliknutí na tlačítko **Next** klikněte na tlačítko **Decrypt File** (**obr. 8**). Proběhne-li vše v pořádku, zobrazí se hlášení **File successfully decrypted!** (**obr. 9**). ■ aha

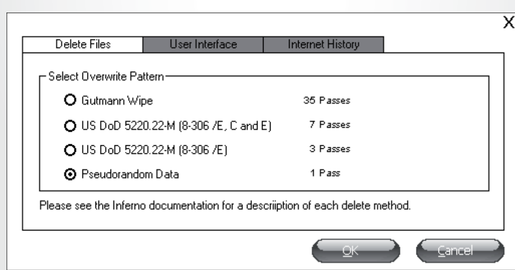
▼ Obr. 8. Klikněte na tlačítko **Decrypt file**.

▲ Obr. 9. Soubor byl úspěšně dešifrován.

NASTAVTE SI KVALITU BEZPEČNÉHO MAZÁNÍ!

Kliknete-li v hlavním okně na ikonu se symbolem ozubených kol, dostanete se k nastavení programu. Zde můžete na kartě **Delete Files** určit (**obr. 10**), kterou metodu bezpečného mazání má program použít. Čím vyšší volba, tím větší počet průchodů (položka **# Passes**) a tím větší bezpečnost mazání, ale také náročnost na výkon počítače. Pro běžné bezpečné mazání postačí základní (dolní) volba, dvě prostřední volby ochrání i proti velmi zkušeným útočníkům a úplně nejvyšší možnost je již zcela dokonalá. Tedy až na tu náročnost...

▲ Obr. 10

Tipy pro OpenOffice.org

WRITER

Textový editor, součást balíku OpenOffice.org
www.openoffice.cz, www.602.cz

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Kde v OpenOffice.org najdete různá nastavení.
- Jak nastavit jednotky pro délkové míry.
- Jak nastavit okraje pro tisk.
- Jak do textu vložit speciální znaky, které nenajdete na klávesnici.

Při práci s aplikacemi OpenOffice.org časem získáte určitou rutinu. Různé úkoly pak řešíte automaticky, aniž byste na ně museli moc myslet. A přece je na každém programu stále co objevovat. Ne že byste najednou objevili něco podstatného, jsou to spíše drobnosti pro usnadnění práce.

TIP PRO SAMOSTATNÝ PRŮZKUM

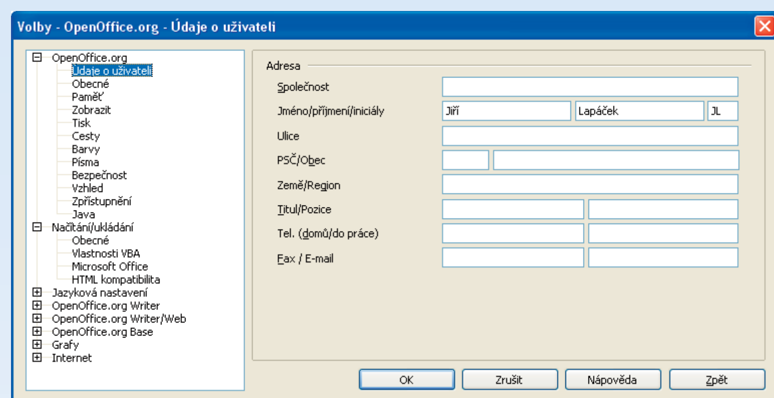
Jako tip na samostatnou průzkumnou práci lze doporučit konfigurační dialogové okno a jeho karty. Aplikace jako Writer nebo Calc po instalaci pracují, aniž byste se museli příliš zabývat nějakými nastaveními. Nabízejí vám takové prostředí, ve kterém se budete nejčastěji pohybovat. Je tedy například samozřejmostí, že formát papíru předvolený pro tisk je A4, a ne v anglosaských zemích používaný Letter nebo že měrné jednotky délky, pokud jsou zapotřebí, budou centimetry, a ne palce.

Malá historická poznámka. Možná že jste se při čtení poslední věty shovívavě pousmáli. Ale není to tak dávno, kdy podobné věci vůbec samozřejmé nebyly a české prostředí u zahraničního softwaru renomovaných značek prostě neexistovalo.

Leč dosti vzpomínek a podívejme se na konfigurační dialogové okno. Otevřete ho příkazem **Volby** z menu **Nástroje**. Poznamenejme, že některá nastavení jsou pro všechny aplikace společná – a jiná jsou specifická pro konkrétní aplikace.

Podívejme se na **obrázek 1**. Konfigurační dialogové okno se skládá ze dvou sekcí. V levé sekci volíte tematickou oblast, v pravé se vždy otevře karta s příslušnými ovladači. Jak poznáte podle typických políček se symboly „plus“ a „minus“, struktura oblastí je hierarchicky utvářená a její větve lze kliknutím na políčka rozbalovat a sbalovat. První položky mají obecný charakter a platnost pro všechny aplikace OpenOffice.org; po nich následují položky pro specifická nastavení jednotlivých aplikací.

Nebudeme dále popisovat žádná konkrétní nastavení, ale když se budete s jednotlivými kartami seznamovat, uvidíte, že jich je velice mnoho. Nutno konstatovat, že k většině položek můžete nalistovat alespoň základní nápovědné informace.

◀ Obr. 1 Tak vypadá konfigurační dialogové okno po otevření.

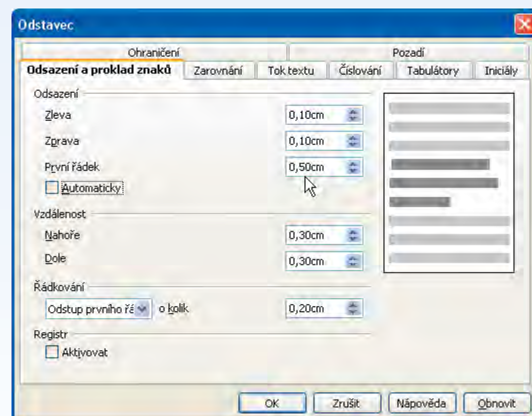
VOLBA JEDNOTEK

Obecné informace o nastavení konfigurace OpenOffice.org tedy již znáte; teď si ukážeme jeden konkrétní příklad, jak postupovat v praxi. Budeme hovořit o rozměrových jednotkách.

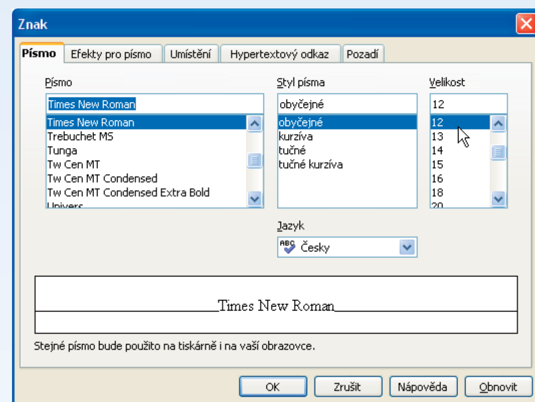
Nastavení nejrůznějších rozměrů se v aplikacích OpenOffice.org prostě nevyhnete. Je třeba určit rozměry stránky, různá odsazení (**obr. 2**), velikost znaků (**obr. 3**), pozice tabulačních zarážek apod. Když zadáváte nějakou hodnotu délky, musíte nutně doplnit také jednotku. V českém prostředí se délkové údaje (výška, šířka a podobně) nastavují v centimetrech a údaje týkající se písma se nastavují v bodech (pt). Taková jsou výchozí nastavení.

TYPOGRAFICKÝ BOD

Na chviličku odbočme a řekněme si, copak je to ten bod? Je to typografická jednotka odvozená od anglického palce (1" = 2,54 cm). Na jeden palec připadá 72 bodů, takže 1 pt je 1/72" (přibližně 0,35 mm).

◀ Obr. 2. Délkové údaje se zadávají v centimetrech.

▲ Obr. 3. Velikost písma se zadává v bodech.

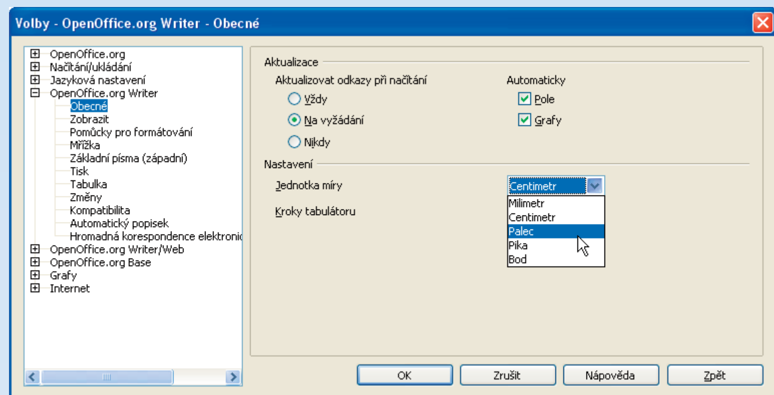
Jestliže v dialogovém okně **Odstavec** napíšete do pole **Dole** v sekci **Vzdálenost** hodnotu 0,5 (a nic víc), automaticky se doplní jednotka „centimetr“ – a tak následující odstavec bude od daného odstavce odsazen na výšku o půl centimetru. Pokud dialogové okno otevřete

znovu, najdete v poli místo původně zapsané hodnoty 0,5 hodnotu 0,50 cm.

Může se ale stát, že jste (třeba z Wordu) zvyklí určovat odsazení odstavců v bodech. Nebo potřebujete napsat něco v angličtině a zadané rozměry jsou předem zadány v palcích. Samozřejmě, mohli byste hodnoty přepočítávat – ale to nebude zapotřebí. Do pole pro odsazení můžete totiž napsat přímo 6 pt nebo 0,1". Jak vidíte, označení jednotky „palec" je stejné, jaké se používá u vodovodních potrubí (palec a coul je totéž). Zadané rozměry se automaticky přepočítají na centimetry (a v dialogovém okně najdete příště 0,21 cm, respektive 0,25 cm).

JAK ZMĚNIT VÝCHOZÍ DÉLKOVÉ JEDNOTKY

Představte si, že budete pracovat na nějaké zakázce do anglosasky mluvící země, kde se stále používají ony palce čili couly, a neustálé přepočítávání centimetrů by vám mohlo vadit. V tomto případě si můžete výchozí délkovou jednotku „centimetr" změnit na jednotku „palec". Není to vůbec složité a volbu můžete samozřejmě kdykoliv vrátit zpět.

◀ Obr. 4 Změna výchozí délkové jednotky.

- V levé sekci dialogového okna dvojitě klikněte na název aplikace, pro kterou chcete změnit měrné jednotky – v našem případě jde o aplikaci **OpenOffice.org Writer**.
- Otevře se vnořená struktura položek – struktura názvů karet s ovladači – a v ní klikněte na název karty **Obecné**.
- V pravé sekci pomocí voliče **Jednotka míry** změňte nastavení **Centimetr** na položku **Palec** (obr. 4).
- Volbu potvrďte tlačítkem **OK**.

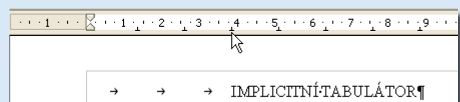
Nastavení platí pro daný dokument i pro všechny další otevřené dokumenty – dokud volbu znovu nezměníte.

IMPLICITNÍ KROK TABULÁTORŮ

Ještě chvíli zůstaneme u karty **Obecné** a povšimneme si číselníku **Kroky tabulátoru**. Možná jste to do této chvíle nevěděli, ale tabulační zarážky mají také svůj výchozí krok, který platí až do té chvíle, než specifikujete zarážky vlastní.

V číselníku **Kroky tabulátoru** je nastavena hodnota 1,25 cm – a přesně s tímto krokem jsou na vodorovném pravítku rozmístěny implicitní tabulační značky. Jak vidíte na obrázku, pokud na prázdném řádku třikrát stisknete tabulátor, bude se následující text zapisovat od pozice vzdálené 3 × 1,25, tedy 3,75 cm od okraje stránky (obr. 5).

Jestliže na řádek vložíte jakýkoliv vlastní tabulátor, potlačí se všechny implicitní tabulátory vlevo od něj. Pokud tedy vlastní tabulační zarážku vložíte na pozici 5 cm, bude vůbec první implicitní tabulátor až na pozici 6,25 cm.

▲ Obr. 5. Implicitní tabulátory.

MINIMÁLNÍ OKRAJ PRO TISK

Většina tiskáren není schopna tisknout až úplně k okraji papíru. Obvykle je nutné počítat s několikamilimetrovými oblastmi na všech stranách. Konkrétní hodnoty ale závisí na použité tiskárně.

Chcete-li plochu stránky nastavit tak, aby byla maximálně využitá, postupujte takto:

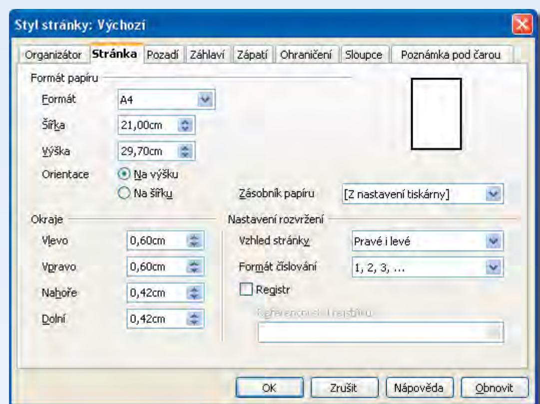
1. Ujistěte se, zda je v dialogovém okně **Nastavení tiskárny** (menu **Soubor**) nastavena správná tiskárna.

2. V menu **Formát** zadejte příkaz **Stránka** a v dialogovém okně **Styl stránky** otevřete kartu **Stránka** (obr. 6).

3. V sekci **Okraje** klikněte do číselníku **Vlevo** a stiskněte klávesu **Page Down** – v číselníku se nastaví minimální přípustný levý okraj. Tento krok opakujte pro číselníky **Vpravo**, **Nahoře** a **Dolní**.

TIP

Chcete-li nastavit minimální okraje na všech stranách najednou, vynulujte všechny čtyři číselníky a klikněte na tlačítko **OK**. Zobrazí se varování, že okraje jsou nepřípustné a zda je chcete opravdu použít. Po kliknutí na tlačítko **Ne** se minimální okraje nastaví ve všech čtyřech číselnících automaticky.

▲ Obr. 6. Nastavení minimálních okrajů.

SPECIÁLNÍ ZNAKY V TEXTU

Klávesnice neobsahuje (ani nemůže obsahovat) všechny znaky, které byste potřebovali zobrazit a vytisknout. Přesto je do textu vložit lze. K tomuto účelu obsahuje menu **Vložit** příkaz **Speciální symbol**. Po jeho zadání se otevře dialogové okno **Speciální znaky**, jehož pomocí můžete postupně vkládat do dokumentu znaky, které potřebujete.

1. Voličem **Písmo** vyberte pro požadovaný znak specifické písmo (font).

2. Voličem **Podmnožina** nastavte určitou oblast znaků – například azbuku. Pokud název podmnožiny neznáte, posouvejte nabídku v tabulce dialogového okna pomocí posuvníku, umístěného vpravo.

3. V tabulce znaků vyhledejte ten, který potřebujete, a klikněte na něj myší. Znak se vypíše pod tabulkou. Nyní můžete stejným způsobem přidávat další znaky, je-li to třeba.

4. Výběr ukončete kliknutím na tlačítko **OK**; všechny vybrané znaky se vloží do textu na pozici textového kurzoru. ■ **Jiří Lapáček**

Ovládáme Windows bez myši

WINDOWS VISTA

Jazyk: čeština.
www.microsoft.cz

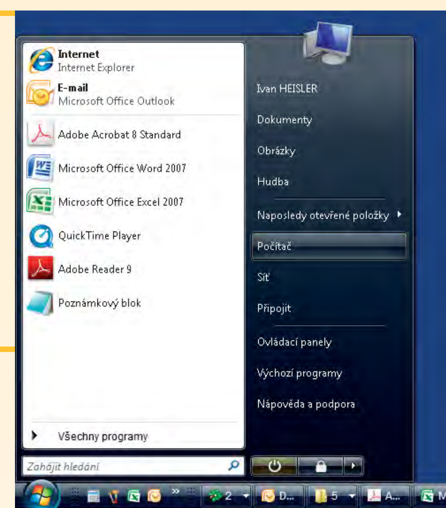
V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Jak ukončit program a vypnout počítač bez myši.
- Jak ovládat nabídky programů prostřednictvím klávesnice.

Mnozí uživatelé jsou bez myši bezradní; nedokázali by spustit či ukončit program ani vypnout počítač. Tyto činnosti lze samozřejmě provádět i bez myši, a mnohdy je využití klávesnice dokonce rychlejší. Poradíme vám, jak bez využití myši provádět základní úkony.

JAK OTEVŘÍT NABÍDKU START

Základní nabídka Windows se standardně otevírá kliknutím na tlačítko **Start**. To však bez myši nejde a bývá to obtížné také v situaci, kdy je hlavní panel s tímto tlačítkem schovaný za otevřeným oknem některého z programů.

Místo kliknutí na tlačítko **Start** můžete stisknout klávesu s logem Windows (**⊞**). (Na klávesnici jsou obvykle dvě takto označené klávesy, a to v dolní řadě vedle kláves **Alt**.) Nabídku zavřete buď opětovným stiskem klávesy s logem Windows, nebo stiskem klávesy **Esc**. Nabídka Start se otevře rovněž po stisknutí kombinace kláves **Ctrl+Esc**.

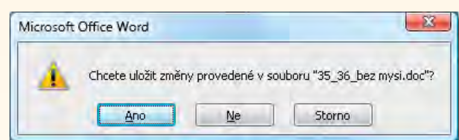
▲ Obr. 1. Otevřená nabídka **Start** ve Windows Vista. Požadovanou položku vyberete klávesami označenými kurzorovými šipkami a spustíte ji klávesou **Enter**.

POHYB V NABÍDCE START

Je-li nabídka Start otevřena, můžete se mezi jejími položkami místo klikání pohybovat prostřednictvím kláves označených **kurzorovou šipkou**. Zvýrazněnou položku potvrdíte stiskem klávesy **Enter**. Má-li některá z položek podnabídku (na obr. 1 jsou to položky **Všechny programy** a **Naposledy otevřené položky**), poznáte to podle malé šipky směřující vpravo. Takovou podnabídku otevřete buď klávesou **Enter**, nebo klávesou s **šipkou doprava**. V otevřené podnabídce se můžete pohybovat opět pomocí kláves s šipkou nahoru nebo dolů a podnabídku zavřete buď klávesou **Esc**, nebo klávesou s **šipkou doleva**.

JAK ULOŽIT DOKUMENT, ZAVŘÍT PROGRAM A VYPNOUT POČÍTAČ

K ukončení běžícího programu slouží ve Windows kombinace kláves **Alt+F4**. Pokusíte-li se zavřít program, ve kterém zrovna máte rozpracován dokument, jehož poslední změny jste dosud neuložili, program před ukončením své činnosti zobrazí dialogové okno (obr. 2) a to se vás zeptá, zda chcete dokument uložit.

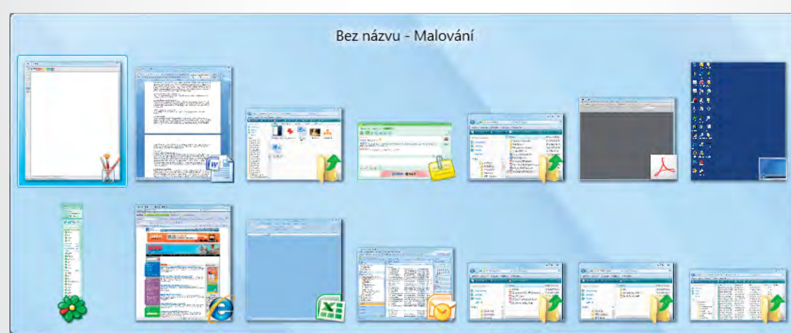
▲ Obr. 2. Dialogové okno s dotazem, zda chcete před zavřením programu uložit rozpracovaný dokument.

Poté, co jste ukončili všechny běžící programy, k ukončení systému Windows slouží další stisk kombinace **Alt+F4**. Otevře se dialogové okno **Ukončit systém Windows** s nabídkou několika možností. Můžete se rozhodnout, zda chcete počítač vypnout, či restartovat, případně přepnout do režimu spánku. Požadovanou volbu vyberete klávesou, která je označena kurzorovou šipkou (nahoru nebo dolů), a potvrdíte ji klávesou **Enter**.

Windows však můžete ukončit také prostřednictvím nabídky **Start**, která obsahuje položku **Vypnout počítač** (v tomto případě nemusíte předem zavírat jednotlivé spuštěné programy; systém to po potvrzení volby udělá za vás).

PŘEPÍNÁNÍ MEZI SPUŠTĚNÝMI PROGRAMY

Mezi jednotlivými okny spuštěných programů (bez ohledu na to, zda jsou otevřena na ploše a jsou právě viditelná, nebo jsou skryta pod jinými okny, anebo jsou minimalizována) slouží kombinace kláves **Alt** (musí to být klávesa **Alt** umístěná vlevo od mezerníku; ta vpravo od mezerníku se označuje také jako **AltGr** a má trochu jiný význam) a tabulátoru. Stiskněte a držte stisknutou klávesu **Alt**. Pak stiskněte tabulátor – otevře se dialogové okno s ikonami všech spuštěných oken programů (obr. 3). Opakovaným stiskem tabulátoru se postupně zvýrazní další ikony; jakmile se zvýrazní ikona požadovaného okna, klávesu **Alt** uvolněte. Požadované okno se otevře a přesune se do popředí a můžete v něm začít pracovat.

▲ Obr. 3. Okno pro přepínání mezi spuštěnými programy má ve Windows Vista novou podobu – obsahuje náhledy otevřených oken.

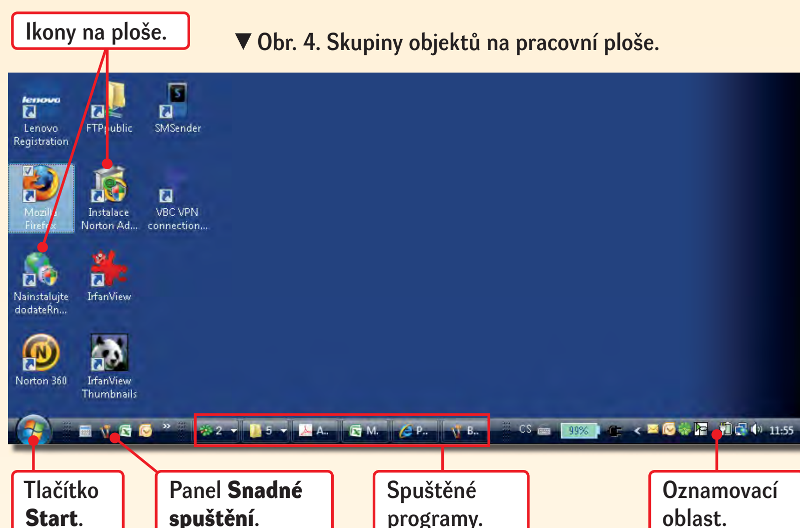
JAK ZOBRAZIT PRACOVNÍ PLOCHU

Pracovní plocha Windows bývá často zakryta otevřenými okny spuštěných programů. Potřebujete-li se dostat k objektům na ploše uloženým (například k zástupcům programů, dokumentů a složek), musíte nejdřív všechna otevřená okna buď zavřít, nebo minimalizovat. Je-li takových oken víc, je tato operace zdlouhavá i s využitím myši, natož bez ní. Existují však kombinace kláves, které dokážou rychle minimalizovat všechna okna naráz. Jsou to kombinace klávesy s logem Windows a klávesy **D** nebo **M**.

Stiskem kombinace **⊞+D** nebo **⊞+M** minimalizujete všechna otevřená okna a zobrazíte tak pracovní plochu. Budete-li potom chtít všechna okna opět otevřít do původní podoby, stisknete kombinaci kláves **⊞+Shift+M**.

POHYB PO PRACOVNÍ PLOŠE

Pracovní plocha je tedy zobrazena, ale jak se bez pomoci myši dostat k jednotlivým objektům? Ikony a tlačítka na ploše jsou rozděleny do pěti skupin: jsou to ikony na ploše, tlačítko **Start**, ikony na panelu **Snadné spuštění**, tlačítka spuštěných programů na hlavním panelu a ikony v oznamovací oblasti hlavního panelu (**obr. 4**).

▼ Obr. 4. Skupiny objektů na pracovní ploše.

K přepínání mezi těmito skupinami slouží **tabulátor**. Přeskočíte-li do skupiny, zvýrazní se jeden z objektů (ikona nebo tlačítko) z této skupiny. K přechodu na další objekty téže skupiny slouží klávesy s **kurzorovou šipkou**.

Tabulátorem a klávesou s šipkou zvýrazníte ten objekt, který chcete aktivovat (například jde o spuštění programu nebo o otevření dokumentu či složky, na něž ukazuje zástupce na ploše), a stisknete klávesu **Enter**. Tím nahradíte kliknutí (v případě objektů na hlavním panelu), resp. dvojité kliknutí (v případě ikon na ploše) na vybraný objekt.

Klávesnice vám pomůže i v případě, že byste na vybraný objekt chtěli „kliknout pravým tlačítkem myši“, tzn. vyvolat místní nabídku (kontextové menu) s tímto objektem spojenou. K vyvolání místní nabídky totiž slouží speciální klávesa, umístěná na novějších klávesnicích. Tuto klávesu najdete ve spodní řadě kláves vpravo od mezerníku. Je označena obrázkem nabídky (tabulka se šipkou). Místo této klávesy můžete použít kombinaci kláves **Shift+F10**.

DIALOGOVÁ OKNA

Bez použití myši lze provádět také pohyb a nastavení voleb v dialogových oknech. K pohybu mezi jednotlivými položkami v dialogovém okně slouží **tabulátor** (vybranou položku poznáte podle tečkovaného rámečku). Políčka k zaškrtnutí aktivujete či deaktivujete **mezerníkem**, výběr ze seznamů nebo nastavení přepínačů provádíte **kurzorovými šipkami**. Je-li okno rozděleno na několik karet, přepínáte mezi nimi kombinací kláves **Ctrl+Tab**. K opuštění dialogového okna bez potvrzení změn (ekvivalent kliknutí na tlačítko **Storno**) slouží klávesa **Esc**, k potvrzení provedených nastavení (tlačítko **OK**) klávesa **Enter**. ■ ihe

NABÍDKY PROGRAMŮ A PANELY NÁSTROJŮ

Bez použití myši lze ovládat také tlačítka umístěná na panelech nástrojů a nabídky spuštěného programu. Stisknete-li klávesu **F10** nebo klávesu **Alt** (opět máme na mysli klávesu **Alt** vlevo od mezerníku), název první nabídky na panelu nabídek se zvýrazní. Pak se v nabídkách můžete pohybovat (přecházet mezi nimi, otevírat je a zavírat a vybírat jednotlivé příkazy) prostřednictvím kláves s kurzorovou šipkou a tabulátoru. Vybraný příkaz poté spustíte stiskem klávesy **Enter**. Chcete-li otevřenou nabídku zavřít, ale nechcete, aby se provedl některý příkaz, stisknete klávesu **Esc**.

Kombinace kláves **Ctrl+Tab** slouží k přechodu mezi panelem nabídek a jednotlivými panely nástrojů. Mezi tlačítky v rámci jednoho panelu nástrojů opět přecházíte prostřednictvím tabulátoru nebo kláves s kurzorovou šipkou a vybrané tlačítko aktivujete klávesou **Enter**. Po dalším stisku klávesy **Esc** se vrátíte zpět k úpravám dokumentu.

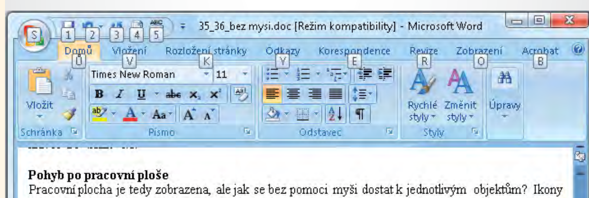
KLÁVESOVÉ ZKRATKY NABÍDEK

V názvu každé nabídky v programu je jedno písmeno podtrženo. Takovou nabídku otevřete stiskem kombinace klávesy **Alt** a klávesy s písmenem, jež je v jejím názvu podtrženo.

Například nabídku **Soubor**, v jejímž názvu je podtrženo písmeno **S**, otevřete stiskem kombinace **Alt+S**. Podtrženo je také jedno písmeno v názvu každého příkazu v otevřené nabídce. Příslušný příkaz zadáte stiskem klávesy s tímto písmenem (samozřejmě jen tehdy, když je nabídka otevřená).

NABÍDKY V MS OFFICE 2007

Ovládací rozhraní programů v MS Office 2007 je trochu jiné, ale klávesy **F10** a levý **Alt** tu fungují podobně. Program však nepodtrhává písmena v názvech nabídek, ale příslušné písmeno vždy zobrazí v samostatném rámečku u záložky pásu karet (**obr. 5**). Po stisku klávesy s písmenem přiřazeným požadované záložce se tento pás karet aktivuje a na jeho kartách se zobrazí další písmena, jež jsou přiřazena jednotlivým příkazům.

▲ Obr. 5. Karty nástrojů v MS Office 2007 po stisku levé klávesy **Alt**.

KLÁVESOVÉ ZKRATKY PŘÍKAZŮ

Většina nejpoužívanějších příkazů má přiřazeny tzv. klávesové zkratky. Jsou to kombinace kláves, jejichž stiskem daný příkaz vyvoláte, aniž byste museli otevírat příslušnou nabídku nebo hledat tlačítko na panelu nástrojů. Základní kombinace jsou společné pro většinu programů běžících v systému Windows a vyplatí se naučit se je. Jde například o kombinace kláves **Ctrl+S** (uložení aktuálního dokumentu), **Ctrl+P** (otevření dialogového okna Tisk), **Ctrl+C** (kopírování označených objektů do schránky), **Ctrl+X** (vyjmutí označených objektů do schránky) či **Ctrl+V** (vložení obsahu schránky do dokumentu).

Tyto klávesové zkratky najdete většinou v nabídkách programu, a to vedle názvu příslušného příkazu. Seznam všech klávesových zkratek je zpravidla uveden v nápovědě programu.

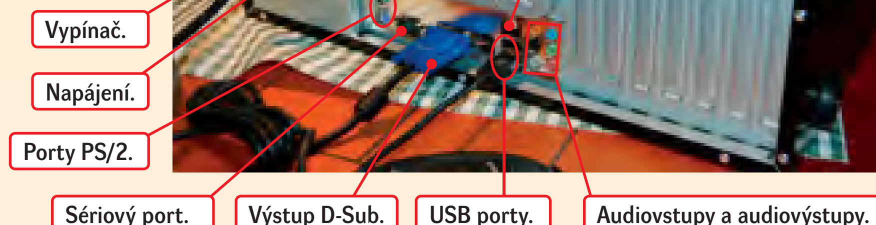
V ČLÁNKU SE DOZVÍTE

- Které konektory naleznete na zadní straně PC.
- K čemu jednotlivé konektory slouží – co se k nim připojuje.
- Kdy můžete připojit a odpojit jednotlivé kabely.

Poznejte zadní část PC

Vyznáte se v portech? Víte, kam patří který kabel a které zařízení lze do jednotlivých portů připojit? Víte, k čemu slouží tlačítko a otvory na zadní straně počítače?

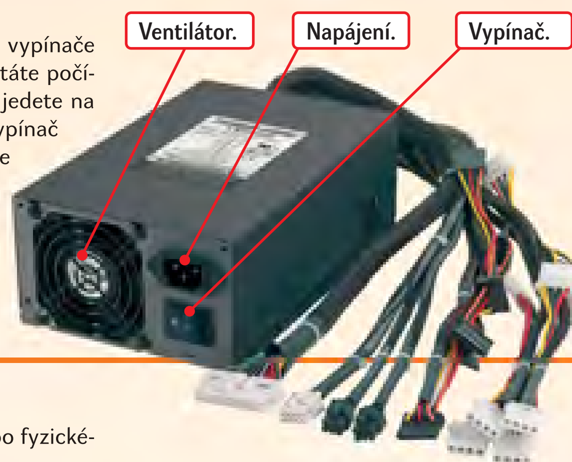
▶ Obr. 1

Na ukázku jsme si vybrali základní počítačovou konfiguraci, se kterou se dnes můžete zcela běžně setkat jak doma, tak v kanceláři (**obr. 1**). Není vybavena žádnými technologickými výstřelky ani archaickými porty – na ty narazíte jen u opravdu starých počítačů.

1. VYPÍNAČ

Stolní počítač se běžně vypíná a zapíná tlačítkem **Power**, umístěným na jeho čelní straně. V zadní části počítače je však další vypínač – kolébka (**obr. 2**). V pozici **I** je počítač zapnutý a spustit jej můžete tlačítkem **Power**. V pozici **O** však počítač tlačítkem **Power** nezapnete, protože je vypnut přívod elektrické energie.

Při obvyklém provozu si tohoto vypínače nemusíte všímat. Pokud se ale chystáte počítač delší čas nepoužívat (například jedete na dovolenou), doporučujeme tento vypínač použít a po řádném vypnutí počítače jej přepnout do polohy **O**.

▶ Obr. 2

2. NAPÁJENÍ

Tento vstup (**obr. 2**) slouží k připojení napájecího kabelu, který zapojíte do elektrické zásuvky, eventuálně do přepěťové ochrany nebo zdroje záložního napájení (UPS), pokud jej vlastníte. Za chodu počítač nikdy neodpojujte! Kromě ztráty neuložené práce hrozí reálné riziko poškození systému nebo fyzického poškození hardwaru.

Pokud potřebujete zasahovat do útrob počítače, například při jeho čištění či instalaci nového hardwaru, nezapomeňte napájecí kabel po řádném vypnutí počítače odpojit. Z bezpečnostních příčin se nespoléhejte jen na vypínač!

3. VENTILÁTORY

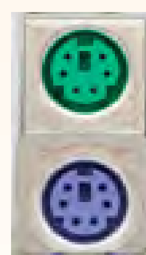
V zadní části počítače jsou také otvory a za nimi jsou umístěny ventilátory pro ochlazování počítače (**obr. 1**). Proto by počítač rozhodně neměl být přiražen až úplně ke zdi nebo k radiátoru ústředního vytápění. Horní ventilátor slouží k ochlazování napájecího zdroje (**obr. 2**), což je taková elektrárna v počítači, starající se o napájení jednotlivých komponent. Za níže umístěným otvorem (viz **obr. 1**) je ukryt ventilátor starající se o cirkulaci vzduchu uvnitř počítače.

4. PORTY PS/2

Tvarem i barvou nezaměnitelné porty PS/2 (**obr. 3**) patří k těm starším, ale stále používaným. Jejich prostřednictvím se k počítači připojují některé myši a klávesnice. Zelený port PS/2 je určen pro myš, modrofialový zase pro klávesnici.

Portu PS/2 dnes ale konkuruje univerzální rozhraní USB, a tak u řady počítačů zůstává rozhraní PS/2 nevyužito. Přesto pomocí jednoduché redukce (**obr. 4**) jej lze použít i k připojení některých USB klávesnic a USB myší. Ušetříte tím USB porty pro jiná zařízení.

PS/2 má však oproti USB jeden zásadní nedostatek: Zařízení nelze bezproblémově odpojovat a zase zapojovat za chodu počítače. Nároční hráči si zase mohou u PS/2 stěžovat na pomalejší reakce myši než u USB, ale běžný uživatel rozdíl nepozná.

▶ Obr. 3. Zelený port PS/2 je určen pro myš, modrofialový zase pro klávesnici.

▲ Obr. 4 USB klávesnici / / USB myš můžete pomocí redukce připojit k portu PS/2 a ušetřit tak volné USB porty.

5. SÉRIOVÝ PORT

Sériový port (**obr. 5**), označovaný též jako COM či komunikační port, na mnoha stolních počítačích sice ještě nalezneme, ale využití pro něj se dnes hledá jen velmi těžko. Dříve sloužil k připojení externích analogových modemů, některých mobilních telefonů a myší, ale to už je opravdu hodně vzdálená minulost. V současnosti se pomocí něj připojuje zařízení pro pokladny, jako jsou LCD displeje nebo čtečky čárových kódů.

▶ Obr. 5. Sériový port dnes už využije jen málokdo.

6. VÝSTUP D-SUB

Výstup D-Sub, označovaný někdy jako VGA (**obr. 6**), je konektor pro připojení monitoru. Setkáme se s ním u většiny monitorů CRT a u některých LCD obrazovek. Větší část LCD obrazovek je však opatřena novějším konektorem DVI.

Na našem modelovém počítači, který nemá samostatnou grafickou kartu, ale jen grafický čip integrovaný na základní desce, výstup DVI chybí. To ale není žádná tragédie, protože stačí využít jednoduchou redukci (**obr. 7**) – nestojí mnoho a k některým monitorům se již dodává.

▲ Obr. 6. Port D-Sub slouží k připojení monitoru.

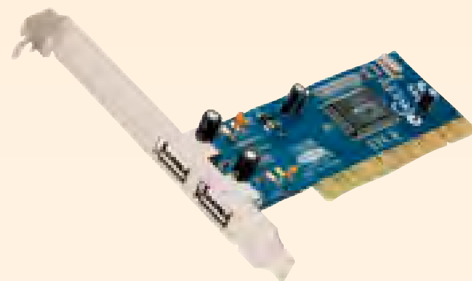
▶ Obr. 7 Redukce DVI – D-Sub.

7. USB PORTY

Přes rozhraní USB (**obr. 8**) lze teoreticky připojit jakoukoliv periferii s výjimkou monitorů. Jedná se o univerzální rozhraní, které se za poslední léta dočkalo velké obliby u výrobců periferií a spoustu specializovanějších portů zcela vytlačilo. Mezi ně se počítá třeba gameport, dříve sloužící pro připojení herních zařízení, nebo paralelní port (LPT), který se využíval pro připojení tiskárny nebo skeneru. Rozhraní USB zdatně konkuruje i dalším portům (např. zmíněnému PS/2 nebo COM).

Současné počítače jsou vybaveny rozhraním USB 2.0 High Speed, které nabízí přenosovou rychlost až 480 Mb/s, což je dostatečné i pro připojení externích pevných disků nebo optických mechanik. Přes USB se ale zcela běžně připojují i myši, klávesnice, tiskárny a skenery, herní ovladače, MP3 přehrávače, flash disky, digitální fotoaparáty, mobilní telefony, některé headsety i reproduktory a podobně. Velkou výhodou USB je bezproblémové odpojení a zapojení za chodu počítače.

Na starších počítačích se lze setkat ještě s USB 1.1. To je s USB 2.0 kompatibilní, ale přesun dat probíhá jen takovou rychlostí, kterou zvládne USB 1.1, tedy maximálně rychlostí 12 Mb/s. (Existuje též pomalá varianta USB 2.0 – Full Speed.) Pro zajímavost ještě dodejme, že k jednomu USB portu lze pomocí různých rozbočovačů (hubů) teoreticky připojit až 127 zařízení.

▲ Obr. 8. Pokud se vám na počítači nedostává USB portů, můžete je doplnit rozšiřovací kartou.

8. ETHERNETOVÉ ROZHRANÍ

Ethernetové rozhraní (RJ-45 – **obr. 9**) je sice trochu podobné vstupu pro analogový modem (RJ-11), ale jejich funkce je odlišná. RJ-45 je naštěstí výrazně větší než RJ-11, takže je není možné zaměnit. Ethernetové neboli síťové rozhraní nalezneme buď na síťové kartě, nebo je dnes už také velmi často přímo integrováno na základní desce. Jak už jste možná sami vytušili, rozhraní RJ-45 slouží k připojení počítače do lokální sítě (LAN), ale v poslední době se velmi často používá pro připojení externích modemů, jako je např. ADSL. Přes RJ-45 se připojují také externí síťové disky.

▲ Obr. 9. Síťová karta s konektorem RJ-45. Síťová karta je dnes na většině základních desek integrována.

9. AUDIOVSTUPY A AUDIOVÝSTUPY

Pestrobarevné kulaté zdířky slouží k připojení audiozařízení (**obr. 10**). Barvy nejsou pro ozdobu, ale pro odlišení, kterého se pevně drží skoro všichni výrobci audiozařízení. V našem případě (viz **obr. 1**) je zvuk integrován na základní desce a podporuje maximálně jen dva reproduktory se zesilovačem (2.1). Chybí tedy ještě žlutý a černý vstup. Tyto vstupy jsou obvyklé u kvalitnějších základních desek nebo u zvukových karet pro prostorové ozvučení 5.1 nebo lepší (**obr. 10**). Zelený vstup je určen pro reproduktory nebo sluchátka, růžový vstup pro mikrofon.

■ Jiří Macich ml., *jiri@macich.net*

▶ Obr. 10. Kvalitní zvukové karty mají pět audiokonektorů.

Dobrý výkon za dobrou cenu

Přenosný počítač FSC Esprimo Mobile V6505 je velmi dobře vybavený notebook, který dává uživateli na vybranou, zda chce pracovat pod operačním systémem Windows Vista, nebo pod systémem Windows XP.

+ FireWire, eSATA, Bluetooth, výdrž při napájení z akumulátoru

FSC ESPRIMO MOBILE V6505

Cena včetně DPH: 21 860 Kč.
Poskytl: Fujitsu Siemens Computers, s. r. o.; *www.fujitsu-siemens.cz.*
Procesor: Intel Core 2 Duo P7350 / 2 GHz.
Velikost paměti: 2 GB.
Pevný disk: Western Digital, 250 GB.
Grafický čip: Mobile Intel GMA 4500MHD.
Displej/rozlišení: 15,4", matný / 1 280 × 800 bodů.
Operační systém: Windows Vista Business.
Rozměry: 363 × 259 × 31 až 48 mm.
Hmotnost notebooku: 2 728 g.
Hmotnost adaptéru: 463 g.

Na pevném disku notebooku je připravena instalace operačního systému Windows Vista Business. Po odsouhlasení licenčních podmínek a po zadání jména uživatele ji během několika minut dokončíte, ale rozhodnete-li se pro starší (a na hardware počítače méně náročný) systém Windows XP Professional, můžete jej z přiloženého CD nainstalovat.

Pevný disk má kapacitu 250 GB a při dokončování instalace operačního systému vám instalační průvodce nabídne i možnost rozdělit tento disk na dvě logické jednotky. Při této volbě se pevný disk bude „tvářit“ jako pevné disky dva. Toto řešení má tu výhodu, že na disku C bude nainstalován operační systém a používané programy a na („druhý“) disk D můžete ukládat data. V případě karambolu, který by vedl k nové instalaci operačního systému, pak budete mít svá data stále k dispozici, a to díky tomu, že data jsou umístěna v jiném diskovém oddílu.

I když je u notebooku FSC Esprimo Mobile V6505 předinstalován OS Windows Vista, získáte s ním i CD s OS Windows XP.

VÝBAVA NOTEBOOKU

O svižný chod provozovaných programů se stará 2GHz dvoujádrový procesor Intel Core 2 Duo P7350, který má k dispozici 2 GB operační paměti. Širokoúhlý displej s matným povrchem má úhlopříčku dlouhou 15,4 palce (39,1 cm) a pracuje v rozlišení 1 280 × 800 bodů. Matný displej sice oproti displeji s lesklou úpravou nezobrazuje tak zářivé barvy, ale má jednu nespornou výhodu: Na jeho povrchu se neodráží odlesky od okolních zdrojů světla (oproti displeji lesklému).

Obrazová data připravuje grafický čip Mobile Intel GMA 4500MHD, integrovaný na základní desce. Pro připojení externího monitoru notebook disponuje analogovým výstupem D-Sub, který se nachází v zadní části přístroje vedle zdířky pro připojení externího napájení. V zadní části notebooku jsou vyvedeny i dva porty USB – třetí port USB se nachází vedle DVD vypalovačky v prvém boku počítače. V levém boku je port eSATA, zdířka pro připojení síťového kabelu a port FireWire. V čele notebooku je situována páčka pro aktivaci bezdrátového adaptéru Wi-Fi a dále zvukové zdířky a vstup pro založení paměťové karty SD, MMC nebo Memory Stick. Kromě adaptéru Wi-Fi, sloužícího pro bezdrátové připojení k počítačové síti, disponuje notebook i bezdrátovým adaptérem Bluetooth.

TESTY

PC Mark Vantage: 3 003.
3D Mark 2006: 788.
Cinebench R10: 3:34 min.
Převod hudby do MP3: 1:39 min.
Převod videa do DivX: 10:25 min.
Výdrž akumulátoru: 3:32 hod.

Testovaný model má rozměry 363 × 259 × 31 až 48 mm a váží 2,7 kg. Klávesy mají černou barvu a prostor nad klávesnicí i pod ní je vyveden v šedé barvě. Nad klávesnicí jsou umístěny reproduktory a uprostřed plochy pro opření zápěstí se nachází dotyková destička, která je v jedné rovině s plochou pod klávesnicí.

Notebook není vybaven tlačítky pro ovládání multimédií a je také škoda, že vzhledem k šířce přenosného počítače není klávesnice o několik centimetrů širší – mezi okrajem klávesnice a notebooku jsou totiž na každé straně 4 cm nevyužitého prostoru.

VÝKON V TESTECH

Při testování jsme notebook provozovali pod operačním systémem Windows Vista Business a díky použitým komponentám podal v provedených testech velmi dobrý výkon. O celkovém výkonu systému vypovídá výsledek testu PC Mark Vantage, pomocí testu Cinebench R10 zjišťujeme výkon procesoru a test 3D Mark 2006 odhaluje schopnosti grafiky. Ve všech těchto testech obstál notebook Esprimo Mobile V6505 velmi dobře, stejně tak při komprimaci videa a zvuku. Výborný je výsledek, jehož notebook dosáhl při zjišťování výdrže při napájení z akumulátoru – přístroj v tomto testu dokázal pracovat po dobu 3 hodin a 32 minut. ■ mse

Internet na cestách

OVĚŘTE SI DOSTUPNOST

Než se pro nějakou službu rozhodnete, ověřte si, zda jsou signálem pokryty oblasti, ve kterých se budete chtít mobilně připojovat. Všichni operátoři mají na svých webových stránkách názorné mapky, znázorňující dostupnost i kvalitu signálu.

O_2: *cz.o2.com*
T-Mobile: *www.t-mobile.cz*
U:fon: *www.ufon.cz*
Vodafone: *www.vodafone.cz*

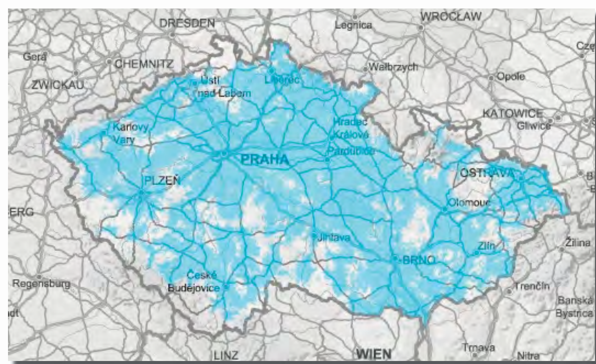
Cestujete často s notebookem a potřebujete se jeho prostřednictvím připojovat k internetu? Zmapovali jsme pro vás nabídku největších poskytovatelů bezdrátového internetového připojení na českém trhu.

POMALÝ INTERNET PŘES MOBIL

Pokud vlastníte novější mobil, můžete ho využít k internetovému připojení prostřednictvím technologie GPRS a EDGE. Mobil totiž poslouží jako modem, který s notebookem můžete propojit buď prostřednictvím datového USB kabelu, nebo bezdrátově, a to díky technologii Bluetooth (tu však musí podporovat mobil i notebook).

GPRS a EDGE poskytují všichni tři tradiční mobilní operátoři v rámci svých běžných sítí. Platí se buď za objem přenesených dat, nebo v rámci tzv. datového tarifu (připojení získáte za paušální měsíční poplatek). Vzhledem k velmi vysoké ceně za přenesená data doporučujeme tu druhou možnost.

▼ **U mobilního internetu si dejte pozor na pokrytí signálem.**

Datový tarif nabízí O_2 (O_2 Internet Mobil 384), T-Mobile (Internet Standard) i Vodafone (Připojení na stálo). Jejich cena se pohybuje cca od 600 do 800 Kč měsíčně. V rámci datových tarifů je nabízeno připojení jak prostřednictvím technologie GPRS, tak prostřednictvím technologie EDGE.

Připojení GPRS je dostupné skoro na celém území České republiky, ale jeho maximální přenosová rychlost se pohybuje okolo rychlosti vytáčeného připojení přes pevnou telefonní linku, což je dnes už opravdu málo. To EDGE je podstatně rychlejší, ale pokrytí je menší a ne všechny mobily jej podporují. Nejhorší pokrytí EDGE je dnes v síti O_2, nejlepší zřejmě v síti Vodafonu.

▼ **Čtvrtý mobilní operátor U:fon přináší zajímavé, velmi neotřelé nabídky.**

	Měsíční paušál	Stahování průměrnou rychlostí	Odesílání průměrnou rychlostí	Volání v síti U:fon na pevnou na mobil	SMS	
U:fonův fofr internet	594 Kč	400 - 700kb/s	200 - 400kb/s	ZDARMA 0,71 Kč 4,64 Kč	2,26 Kč	Vybrat
Nejrychlejší mobilní internet v ČR Neomezené volání v síti U:fon zdarma Sluchátka s mikr. a softwarový tel. zdarma (kromě WiFi)			Cena modemu od 500 Kč (300 Kč v eshopu) FUP 2GB/týden			
U:fonův fofr internet ZA NULA	0 Kč	400-700 kb/s	200-400 kb/s	- - -	-	Vybrat
Neplatíte žádný paušál jen to co prosurfujete Cena modemu od 3000 Kč (2800 Kč v eshopu) První vysokorychlostní internet bez paušálu			Platíte jen 20 Kč/h - max 800 Kč/měs, účtování po 15min/5 Kč FUP 4GB/týden Více informací, nejčastější otázky a odpovědi			
U:fonův internet	237 Kč	30 - 70kb/s	15 - 50kb/s	- - -	-	Vybrat
Srovnatelná rychlost s GPRS/EDGE Pro emaily a základní surfování na internetu			Cena přístroje od 1499 Kč FUP 1GB/měsíc			

Na výběr je několik rychlostních variant – čím rychlejší, tím dražší.

RYCHLEJŠÍ MOBILNÍ PŘIPOJENÍ

Pokud potřebujete přece jen poněkud rychlejší připojení, budete se muset porozhlédnout po jiných technologiích, než je GPRS a EDGE. Zde vám však už váš mobil jako modem neposlouží. Mobilní operátoři však pořád mají co nabídnout. O_2 i T-Mobile totiž provozují také sítě tzv. třetí generace a využívají je výhradně pro rychlejší připojení k internetu, realizované prostřednictvím moderních technologií, jako je CDMA (v případě O_2), resp. UMTS (v případě T-Mobilu).

K jejich využití si ale budete muset pořídit další SIM kartu a také samostatný modem. Nemusíte se však bát, že byste spolu s notebookem museli nosit i nějakou další krabičku. Modemem může být rozšiřovací karta, která se zasune do PCMCIA či do slotu ExpressCard. Pokud s operátorem podepíšete smlouvu na delší období (obvykle na dva roky), můžete modem získat za symbolickou korunu.

Za samo připojení k internetu se platí každý měsíc paušální poplatek – v jeho výši se samozřejmě neodráží množství přenesených dat ani prosurfovaný čas. Na výběr je několik rychlostních variant – čím rychlejší, tím dražší.

Nejlevnější verze u O_2 (tarif O_2 Internet Mobil 256) poskytuje rychlost maximálně 256 kb/s a stojí 475 Kč měsíčně. Nejlevnější varianta (Internet Basic) u T-Mobilu nabízí rychlost maximálně 512 kb/s a stojí 399 Kč. Nabídka T-Mobilu tedy vypadá lákavěji, ale jenom zdánlivě. Datový limit, po jehož vyčerpání se připojení výrazně zpomalí, je zde pouze 2 GB na měsíc, kdežto u O_2 činí 0,6 GB týdně a mimo špičku se do něj počítá jen pětina z přenesených dat.

Rychlý mobilní internet od T-Mobilu má také o dost menší pokrytí než ten od O_2. U obou operátorů však v případě některých tarifů existuje možnost kombinovat rychlé připojení i s připojením GPRS/EDGE, pokud jej modem také podporuje. To se však netýká zmíněných nejlevnějších tarifů.

Vodafone v oblasti rychlejšího mobilního připojení zatím nemá alternativu, ale o slovo se hlásí čtvrtý mobilní operátor – U:fon. V jeho nabídce nyní chybí modemy v podobě rozšiřovací karty, ale USB modem o velikosti flash disku se příliš nepronese a při podpisu smlouvy na dva roky jej získáte za 300 Kč. Tarif „U:fonův fofr internet“ stojí 594 Kč měsíčně a dosahuje průměrné přenosové rychlosti 400 až 700 kb/s. Datový limit je zde nastaven na 2 GB za týden.

Zajímavě vypadá tarif „U:fonův fofr internet za nula“. Průměrná přenosová rychlost je zde stejná, ale datový limit je dvojnásobný, a hlavně neplatíte žádný pevný měsíční paušál. Platí se 5 Kč za každých započatých 15 minut připojení. Hodina surfování tedy vyjde 20 Kč. Pokud nebudete mobilní připojení jeden měsíc potřebovat, nebudete také nic platit. Pokud však budete surfovat hodně, jistě vás potěší, že maximálně zaplatíte jen 800 Kč.

■ **Jiří Macich ml.**, *jiri@macich.net*

O filmech na webu

ADRESÁŘ

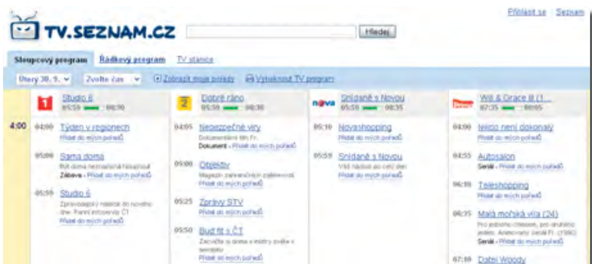
www.csfd.cz
kino.tiscali.cz
www.filmpub.cz
www.kfilmu.net
tv.seznam.cz
www.videorent.cz

Chodíte často do kina nebo se v pohodlí domova rádi podíváte na pěkný film? Pokud ano, máme pro vás tipy na několik zajímavých českých webových stránek, které se věnují právě filmům.

ČSFD

ČSFD neboli Československá filmová databáze (*www.csfd.cz*) je vynikající databáze filmů, ale i seriálů tuzemské a zahraniční produkce. Obsahuje záznamy skoro o 250 000 titulů. Pokud vás například v televizním programu upoutá nějaký film, informace o něm jednoduše dohledáte právě na ČSFD.

U každého filmu jsou k dispozici základní informace, jako je původní název, rok a země původu, délka, jméno režiséra a herecké obsazení. Nechybí stručný nástin příběhu.

▲ Víte, co dávají dnes v televizi?

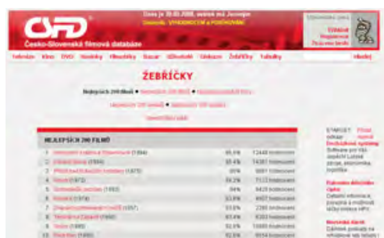
Můžete si také přečíst komentáře od ostatních uživatelů nebo se podívat na hodnocení filmu. I vy máte možnost film oznámkovat a přispět tak k jeho celkovému hodnocení.

ČSFD obsahuje informace o více než 32 000 hercích a 12 000 režisérech. V rámci ČSFD také funguje bazar, přehled premiér v kinech a na DVD, televizní program, tipy na zajímavé filmy v televizi a také menší magazín, referující o novinkách ze světa filmů.

TISCALI KINO

Oblíbené stránky Tiscali Kino (*kino.tiscali.cz*) nabízejí kvalitní vyhledávání v programech mnoha českých kin. Můžete si zobrazit program kin ve vašem městě na nejbližší dny, případně najít datum a čas promítání filmu, který byste rádi viděli.

Program vybraných kin si můžete dát zasílat pravidelně e-mailem. Na webu Tiscali Kino vycházejí recenze filmů, které mají premiéru v českých kinech či které právě vyšly na DVD. K dispozici je také žebříček momentálně nejnavštěvovanějších filmů a přehled o tržbách za vstupenky.

▲ ČSFD obsahuje i žebříčky nejlepších filmů a seriálů podle hodnocení čtenářů.

FILMPUB

Filmpub (*www.filmpub.cz*) je český internetový magazín věnovaný filmům. Kromě aktuálního zpravodajství si zde můžete přečíst také recenze filmů, které právě míří na plátna kin, na DVD nosiče či do televizního vysílání. Pro zájemce jsou tu i články ze zákulisí natáčení.

Za pozornost stojí přehled premiér v českých kinech, žebříček momentálně nejnavštěvovanějších filmů a program kin v celé republice.

▲ Na Filmpubu najdete recenze pro filmové fanoušky z řad široké veřejnosti, ne pro úzkou skupinu odborníků.

KFILMU.NET

Kfilmu.net (*www.kfilmu.net*) je filmová databáze, která se podobá databázi ČSFD. Naleznete zde informace o dlouhé řadě filmů, ale ve srovnání s ČSFD není tato databáze tak rozsáhlá; na druhé straně obsahuje detailnější informace, jako je třeba datum premiéry, jména autorů scénáře a hudby či hlavního kameramana.

Z dalšího obsahu můžeme zmínit například databázi filmových hlášek, recenze nových filmů, databázi soundtracků, informace o chybách ve filmech, tapety určené na plochu či archiv DVD obalů (tyto obaly si můžete vytisknout).

TV PROGRAM

Jedním z nejlepších internetových televizních programů je ten na portálu Seznam.cz. Naleznete jej na *tv.seznam.cz*. Můžete si sestavit program přesně na míru a vybrat si jen ty televizní stanice, které vás zajímají. K dispozici je asi sedmdesát nejen českých a slovenských televizí. Pořadí jejich zobrazení v programu lze jednoduše nastavit.

Na výběr jsou také dva režimy zobrazení programu, a to klasický režim sloupcový a praktický režim řádkový, v němž vidíte i případné křížení jednotlivých pořadů. Ke každému filmu je k dispozici podrobnější popis a u některých i upoutávka ve formě videa. Filmy a pořady lze v programu jednoduše vyhledávat. Můžete si je přidat k oblíbeným a nastavit, že na blížící se vysílání vybraného pořadu chcete být upozorněni e-mailovou zprávou.

VIDEORENT

Videorent je zásilková půjčovna DVD a naleznete ji na *www.videorent.cz*. Nabídka filmů je na rozdíl od internetových půjčoven srovnatelná s nabídkou půjčoven kamenných. Platíte měsíční paušální poplatek a můžete si vybírat z pohodlí domova filmy, které chcete zaslat poštou.

Až je zhlédnete, sáhnete po přiložené ofrankované obálce a filmy na DVD můžete poslat zpět. Pak si můžete půjčit filmy nové. Výhodou je, že filmy můžete mít u sebe delší čas, což je oproti klasickým půjčovnám výhoda. Je na vás, kdy je vrátíte a kdy si tak budete moci vypůjčit další. Pro méně důvěřivé nové klienty je připravena možnost vyzkoušet si službu zdarma.

■ Jiří Macich ml., *jiri@macich.net*

Počítač pro digitální foto

Chystáte se koupit nový počítač, ale nevíte, který si vybrat, aby byl vhodný pro práci s digitálními fotografiemi? Rádi byste si pořídili digitální fotoaparát, ale nejste si jistí, zda jej se svým současným počítačem plně využijete? Na vaše otázky rádi odpovíme.

▲ Než neustále propojovat počítač s fotoaparátem, je lepší pořídit si čtečku paměťových karet.

VÝKON POČÍTAČE

Řadu oblíbených programů pro správu, úpravu a prohlížení fotografií spustíte bez sebemenších potíží i na nejlevnějších počítačích. Kvůli úpravě fotografií není třeba výkonné grafické karty ani výjimečně rychlého procesoru. Vystačíte si se sestavou pro klasické „kancelářské“ použití. Hardwarové nároky běžných programů pro práci s digitálními fotografiemi jsou z hlediska dnešních počítačů opravdu zanedbatelné.

PROPOJENÍ S PC

K propojení počítače a digitálního fotoaparátu stačí USB kabel, zpravidla dodávaný právě s fotoaparátem, a volný port USB.

Vhod vám určitě přijde čtečka paměťových karet. Fotografie sice můžete z fotoaparátu zkopírovat výše popsaným způsobem, ale čtečka paměťových karet má u multimediálních počítačů už své pevné místo. Ostatně digitální fotoaparát není jediným zařízením, které paměťové karty používá.

Pokud si budete pořizovat novou čtečku, ověřte si, jestli vysloveně podporuje typ paměťové karty použí-

Kvůli úpravě fotografií není třeba výkonné grafické karty ani výjimečně rychlého procesoru.

vaný vaším fotoaparátem. Zejména s „paměťovkami“ typu xD-Picture Card, se kterými pracují třeba fotoaparáty značky Olympus, si neporadí zdaleka všechny čtečky.

ZÁLOHOVÁNÍ A ARCHIVOVÁNÍ

Pro zálohu a archivování fotografií se hodí vypalovačka CD/DVD a tou je dnes vybavena většina novějších počítačů. Pokud ji přesto ve svém počítači ještě nemáte, pak vězte, že současné pořizovací ceny vypalovaček jsou velmi nízké. Již za cenu od 500 Kč získáte možnost vytvořit působivé digitální fotoalbum, kterým se můžete pochlubit přátelům. Takové album lze dnes prohlížet i na běžných stolních DVD přehrávačích.

ÚPRAVA FOTOGRAFIÍ

Naopak bez tabletu se při úpravě snímků určitě obejdete. Běžnému uživateli na pokročilejší kouzla s fotografiemi stačí myš. Profesionální grafici utrácejí nemalé peníze za kvalitní monitory, ale uspokojivě zobrazit fotografie (z pohledu laika) dnes dovede skoro libovolný LCD monitor střední třídy, a dokonce i některé z těch úplně nejlevnějších.

FOTOTISKÁRNA

To výběr tiskárny už tak snadný není. Pokud chcete fotografie tisknout často a v dobré kvalitě, určitě je dobré pořídit si takovou inkoustovou fototiskárnu, která je navržena právě pro tisk fotografií. Tomu odpovídají i její parametry a zároveň je navržena tak, aby tisk byl ekonomičtější než tisk realizovaný prostřednictvím běžné inkoustové tiskárny. Ostatně ani kvalita výsledných snímků nemusí být v případě běžné inkoustové tiskárny vůbec uspokojivá. Existují dnes už velmi levné fototiskárny, ale přesto doporučujeme držet se středního proudu, kde se cena fototiskáren pohybuje zhruba v rozmezí od 3 000 Kč do 5 000 Kč.

PREZENTACE NA INTERNETU

Připojení k internetu není pro práci s fotografiemi na počítači nutné. Jak už to ale dnes bývá, přístup k internetu vám otevírá úplně nové možnosti. Snímky můžete jednoduše poslat přátelům e-mailem nebo je vystavit v internetovém fotoalbu. Není problém z pohodlí domova objednat zhotovení papírových fotografií a dát si je poslat poštou. Stejně snadno můžete objednat různé dárkové předměty, jako je třeba tričko či hrníček s libovolným snímkem.

SOFTWARE

Pokud jde o programy pro práci s fotografiemi, mnoha uživatelům určitě postačí ty, které jsou k dispozici zcela zdarma. Doporučit můžeme třeba programy Google Picasa a Windows Live Fotogalerie, které poslouží nejen při prohlížení, ale i při základní úpravě a přehledné katalogizaci fotografií uložených na disku. Z „čistokrevných“ editorů pro různé úpravy a retušování lze uvést vynikající PhotoFiltre. Ale i prohlížeče, jako je IrfanView a XnView, mají některé základní a často potřebné funkce pro úpravy snímků. Všechny zmíněné programy jsou dokonce dostupné i v češtině a bez problémů je spustíte jak pod Windows XP, tak pod Windows Vista.

■ Jiří Macich ml., *jiri@macich.net*

▲ **Jedním z nejlepších programů pro základní úpravy a správu fotografií je Google Picasa.**

MS EXCEL

Součást kancelářského balíku MS Office
Jazyk: čeština.
www.microsoft.com/cze

Článek z PPK 14/2008, na který zde upozorňujeme, najdete na přiloženém CD ve formátu PDF.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
▶ Jak ověřit, zda tabulka obsahuje zadanou hodnotu.

Tipy pro vyhledávání stejných buněk

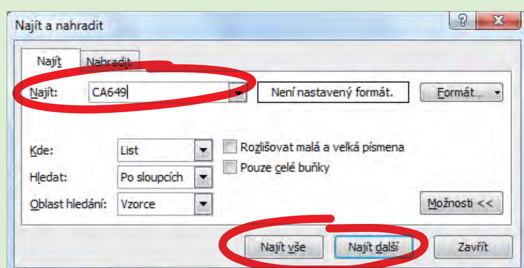

Občas je třeba vyhledat v tabulce stejné buňky či při doplňování nových údajů zjistit, zda buňky s uvedeným obsahem v tabulce již nejsou. Proto se zkuste podívat na některé možnosti, které vám mohou srovnávací práci usnadnit.

1 *Obyčejné vyhledávání*

Pokud potřebujete zjistit, zda daný údaj nebo položka jsou v tabulce, asi vás napadne použít příkaz **Najít** a dialogové okno **Najít**.

Po doplnění hledaného textu do políčka a po kliknutí na tlačítko **Najít vše** nebo **Najít další** zjistíte, zda se uvedený text v tabulce skutečně nachází. Jedná se o rychlý způsob vyhledání údajů pomocí příkazu MS Excelu.

2 *Význam funkce Stejné*

Někdy však obyčejné vyhledání nestačí a rádi byste porovnali údaje v jednotlivých buňkách. V takovém případě můžete použít funkci **Stejné**, která umí porovnat dva textové řetězce. Jejím výsledkem bude hodnota **Pravda**, pokud řetězce jsou stejné, nebo hodnota **Nepravda**, pokud se řetězce v něčem liší. Tato funkce umí rozlišit i velká a malá písmena, jen na formátování nebere ohled.

E2 =STEJNÉ(D2;A2)

	A	C	D	E
1	kód výrobku		porovnávám	Je nebo není stejné?
2	AB731		AB733	NEPRAVDA
3	AA354		BA932	NEPRAVDA
4	CA867		CA867	PRAVDA
5	AC499		AC412	NEPRAVDA
6	BC398		BC398	PRAVDA

Tvar funkce je **=STEJNÉ(text1;text2)**, kde **text1** je první textový řetězec a **text2** je druhý textový řetězec.

Pokud vzorec nakopírujete i na více buněk, hned uvidíte, v kterém řádku se buňky shodují.

3 *Srovnání jedné buňky s ostatními*

Jestliže kromě funkce **Stejné** umíte vhodně použít i funkci jinou, dokážete porovnávat nejenom dva textové řetězce, ale třeba i zjišťovat to, zda se daný řetězec nachází ve sloupci jiných hodnot.

Stačí k tomu využít logickou funkci **Nebo** a představit si, že u funkce **Stejné** bude argument **text1** znamenat ten řetězec, který hledáte, a argument **text2** tu oblast, ve které daný text hledáte.

Protože se však jedná o oblast a funkce **Stejné** umí porovnávat jen dvě buňky, je třeba vytvořit vzorec maticový. Pro potvrzení tedy musíte stisknout současně klávesy **Ctrl+Shift+Enter** (viz PPK 14/2008). Potom získáte buď výsledek **Pravda**, nebo výsledek **Nepravda**, podle toho, zda se hledaný textový řetězec v dané oblasti nachází, či nikoli.

E2 {=NEBO(STEJNÉ(D2;A2:A19))}

	A	B	C	D	E
1	kód výrobku	výrobek		hledám	
2	AB731	židle		CA867	PRAVDA
3	AA354	lampa			
4	AC499	stůl			
5	BA932	lampa			
6	CA867	myš			
7	BC398	židle			
8	CA897	židle			
9	CB422	myš			

4 *Kolikrát se daná hodnota v seznamu nachází?*

Jestliže víte, že se určitý text v nějakém seznamu nachází, ale potřebovali byste vědět, kolikrát, pak použijte funkci **Countif**. Tato funkce umí spočítat počet těch buněk v oblasti, které splňují jednu zadanou podmínku. V dané situaci tedy bude počítat všechny buňky, které odpovídají hledanému řetězci. Tvar funkce je **=COUNTIF(oblast;kritérium)**, kde **oblast** je oblast dat, ve které se bude určitá hodnota vyhledávat, a **kritérium** je podmínka, podle které se má vyhledávat.

V dané situaci je tedy oblast pro vyhledávání **A2:A19** a kritérium je **D2** (odkaz na buňku, o které potřebujete zjistit, kolikrát se v seznamu nachází). Po potvrzení funkce dostanete výsledek.

5 *Kolikrát se hodnoty v seznamu nachází?*

A co když máte jen seznam a potřebujete vědět, kolikrát se jednotlivé hodnoty v daném seznamu nachází? Funkce **Countif** umí zjistit jednu konkrétní zadanou hodnotu – stačí jako argument zadat **kritérium**.

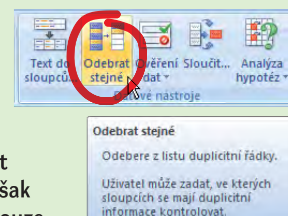
Také nyní by se dala využít funkce **Countif**, ale je třeba šikovně zadat oblast, ve které se bude hledat, a poté i odkaz na kritérium tak, aby se buňka mohla opravdu změnit. Pro lepší přehled je užitečné, když hodnoty v seznamu seřadíte, aby všechny určité výskyty byly vedle sebe. A za pomoci absolutní adresy pak dosáhnete toho, že buňka se i po nakopírování vzorce bude hledat vždy ve stejné oblasti.

D2 =COUNTIF($A$2:$A$9;A2)

	A	B	C	D	E
1	kód výrobku			Kolikrát je?	
2	AA354			2	
3	AA354			2	
4	AB313			1	
5	AB687			1	
6	AB731			3	
7	AB731			3	
8	AB731			3	
9	AC229			1	

6 *Odstranění duplicitních hodnot*

Všechny uvedené postupy můžete použít v kterékoliv verzi MS Excelu. Pokud však pracujete v MS Excelu 2007, najdete mezi datovými nástroji i možnost **Odebrat stejné**. Jedná se však o funkci, která zachovává pouze jedinečné buňky a opakující se buňky přímo odstraňuje.

Musíte se pak tedy rozhodnout, zda chcete pouze zjistit to, zda se v seznamu nachází stejné hodnoty, nebo zda se také mají ihned odstranit. ■ Marie Franců

MS WORD 2007

Součást kancelářského balíku MS Office 2007

Jazyk: čeština.

www.microsoft.com/cze

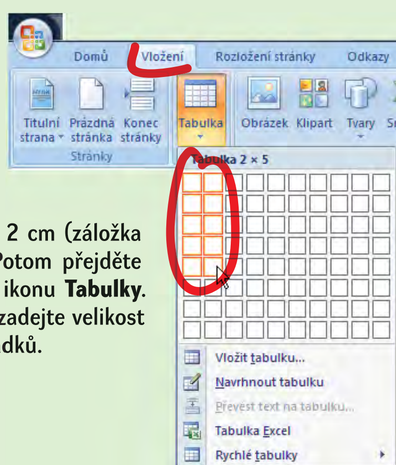
Jak vytvořit vizitky v MS Wordu?

Potřebujete vizitky, ale nemáte žádný grafický program? Zkuste obyčejný textový editor MS Word, a možná budete výsledkem mile překvapeni.

1 *Jak s tvorbou vizitek začít?*

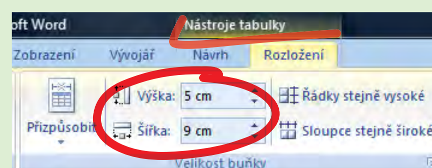
Vizitky mají určitý rozměr (většinou 5 × 9 cm), a proto je nejlepší pro jejich grafickou úpravu použít tabulky. Jestliže máte papír o velikosti A4, pak se na stránku vejdou dva sloupce po pěti vizitkách. Musíte však změnit okraje stránky zprava i zleva na 1,5 cm a shora a zdola na 2 cm (záložka **Rozložení stránky** a ikona **Okraje**). Potom přejděte na záložku **Vložení** a zde klikněte na ikonu **Tabulky**. Zobrazí se nabídka a v ní tahem myší zadejte velikost vkládané tabulky, tedy 2 sloupce a 5 řádků.

2 *Nastavení velikosti buněk*

Vložená tabulka má však standardní rozměry, které velikosti vizitky neodpovídají. Označte tedy celou tabulku: Na záložce **Nástroje tabulky** klikněte na položku **Rozložení** a velikost buněk nastavte.

V části **Velikost buňky** lze přímo nastavit výšku i šířku pro označené buňky. Hned během nastavování uvidíte i to, jak se mění velikost buněk.

3 *Obsah vizitky*

Nyní zapište do první buňky tabulky text, to znamená jméno, pracovní zařazení, název firmy a telefonní nebo e-mailový kontakt.

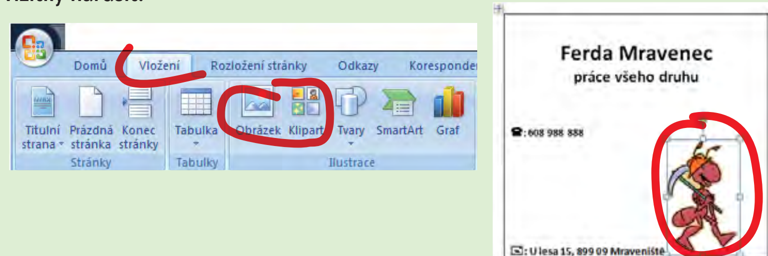
Potom jednotlivé části označte a změňte pro ně postupně písmo (velikost i typ) a zarovnání. Užitečné je změnit i odsazení od předcházejícího odstavce (záložka **Domů** a část **Odstavec**), například odsazení pro jméno (změní se vzdálenost od horního okraje vizitky), pro telefon a adresu (změní se odsazení od jména či od pracovního zařazení).

4 *Obrázek jako logo*

Na vizitku můžete doplnit i obrázek, například logo firmy. V záložce **Vložení** se nachází ikona **Obrázek**. Ta slouží k výběru a vložení vlastního obrázku, který máte někde na počítači uložen. Pokud nemáte žádný vlastní obrázek, můžete použít také ikonu **Klipart**. V klipartu vhodný obrázek vyhledejte a do vizitky jej vložte.

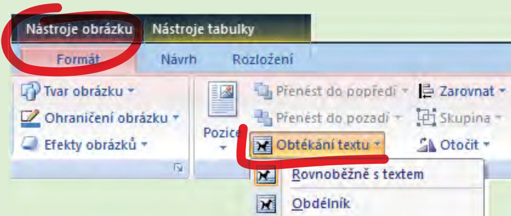
Všimněte si, že obrázek může mít nevhodnou velikost. Také si všimněte toho, že se do buňky vložil jako znak (**Rovnoběžně s textem**), což může úpravu textu i celé vizitky narušit.

5 *Nastavení obrázku*

Obrázek lze zatažením myší za rohové body snadno zvětšit či zmenšit. Daleko důležitější je však správně nastavit obtékání. Přejděte na záložku **Nástroje** a dále na záložku **Formát**. Zde v části **Uspořádat** najdete ikonu **Obtékání textu**.

Standardně se vloží obrázek s volbou **Rovnoběžně s textem**; pokud chcete s obrázkem pohybovat, musíte pro něj nastavit jiný typ, například **Obdélník**, **Těsné**, případně **Za textem** (to je vhodné i tehdy, chcete-li na pozadí použít světlý obrázek jako vodotisk). Když nastavíte obtékání, vizitka se zase vrátí do původní velikosti a text se zobrazí na správném místě.

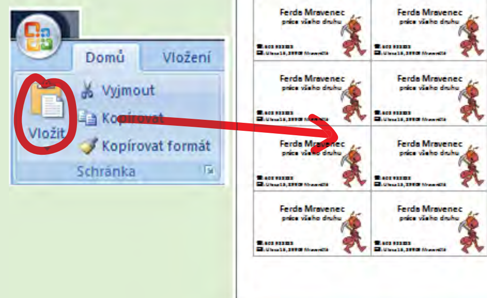

6 *Nakopírování vizitky do ostatních buněk*

Pokud jste nyní s úpravou vizitky spokojeni, nezbývá než celou vizitku, tedy první buňku tabulky, označit a kliknout na ikonu **Kopírovat**.

Pak označte další buňky, dosud prázdné, a klikněte na ikonu **Vložit**. Také můžete použít klávesovou zkratku **Ctrl+C** a potom klávesovou zkratku **Ctrl+V**. ■ Marie Franců

CENY A BODY

Ceny jsou zjištěny v internetových obchodech (e-shopech).

V hodnocení je nejvyšší počet bodů 100.

Rádce nakupujícího

GPS navigace do auta

Navigační přístroje do auta si u řidičů vysloužily velkou oblibu – vždyť kdo by při jízdě do neznáma neuvítal na palubě vozu spolehlivého navigátora? Máte-li navigační systém GPS, nemusíte před jízdou ani během cesty studovat mapy a přitom vám nehrozí, že se ztratíte. Cena nejlevnějšího modelu, který jsme zařadili do našeho přehledu a jenž disponuje mapami východní Evropy, je 3 000 Kč.

	Orientační cena včetně DPH	Celkové hodnocení	Výbava	Navigační funkce	Navigace v praxi	Mapové podklady	Displej/ rozlišení	Rozměry	Navigační program	Výdrž akumulátoru
TomTom GO 930 Traffic	10 600 Kč	97	100	100	100	Evropa, USA, Kanada	4,3″/480 × 272	119 × 85 × 26 mm	TomTom Navcore 8.001	2:36 hod.
Navigon 8110	9 300 Kč	95	98	95	98	Evropa	4,8″/480 × 272	134 × 84 × 22 mm	Navigon MobileNavigator 7.0.5	2:47 hod.
TomTom GO 720	7 500 Kč	90	87	98	98	západní a střední Evropa	4,3″/480 × 272	119 × 84 × 26 mm	TomTom navcore 7.010	3:04 hod.
Navigon 7110	5 700 Kč	87	92	82	96	Evropa	4,3″/480 × 272	132 × 92 × 23 mm	Navigon 6.5.0	2:40 hod.
Nokia 500 Auto avigation	6 900 Kč	87	84	77	90	Evropa	4,3″/480 × 272	122 × 87 × 23 mm	Nokia Maps (smart2go) 4.1	6:09 hod.
Asus R700t	7 100 Kč	86	91	81	80	Evropa	4,3″/480 × 272	127 × 82 × 15 mm	NavNGo iGo 8	2:52 hod.
Blaupunkt TravelPilot Lucca 5.3	8 000 Kč	85	67	97	94	Evropa	4,3″/480 × 272	129 × 95 × 22 mm	Blaupunkt (Elektrobit) 1.0.0.0 FD 789	4:15 hod.
Becker Traffic Assist 7928	11 000 Kč	85	92	67	92	Evropa	4,8″/480 × 272	148 × 93 × 20 mm	Navigon MN6.X OEM	3:49 hod.
Navigon 5110	6 400 Kč	84	84	82	94	Evropa	3,5″/320 × 240	108 × 84 × 23 mm	Navigon 6.5.0	4:51 hod.
TomTom One XL Europe	5 800 Kč	84	79	94	86	Evropa	4,3″/480 × 272	119 × 85 × 31 mm	TomTom 6.590	2:27 hod.
Garmin nüvi 660	8 300 Kč	84	80	76	81	Evropa	4,3″/480 × 272	125 × 115 × 23 mm	Garmin 2.30	2:58 hod.
TomTom ONE v3	3 000 Kč	83	77	93	86	východní Evropa	3,5″/320 × 240	96 × 83 × 28 mm	TomTom Navcore 7.161	3:34 hod.

Dokonalý zvuk

Ceny pro sedm výherců věnuje společnost Creative. Vyhrát můžete zvukovou kartu, externí (USB) zvukový modul pro lepší zvuk z PC, webovou kameru, kapesní přehrávač MP3 nebo sluchátka.

Špičková zvuková karta **Creative Sound Blaster X-Fi Titanium** (provedení PCI Express) povýší váš počítač s Windows XP nebo Vista na zařízení pro zpracování a přehrávání zvuku ve vysoké kvalitě. Využijete ji při nahrávání zvuku, při poslechu hudby, při přehrávání filmů i při hraní her.

Kompaktní zvukový adaptér **Creative Xmod** stačí připojit do USB portu počítače. Nahrazuje zvukové obvody s nízkou kvalitou, umístěné na základní desce, a přidává výkonné, hardwarově urychlované funkce pro zlepšení zvuku.

Oba produkty využívají oceňované audiotechnologie X-Fi (Xtreme Fidelity) společnosti Creative. Technologie *X-Fi Crystalizer* obnovuje detaily a živost zvuku, ztracené při komprimaci do MP3 a do filmových formátů, a technologie *X-Fi CMSS-3D* převádí audio do prostorového zvuku ve sluchátkách nebo ve stereoreproduktorech.

DNEŠNÍ OTÁZKA

Jak se jmenuje technologie, kterou jsou vybaveny nejnovější zvukové karty a další zvuková zařízení Creative?
a) THT, b) X-Fi, c) BMW.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 3. listopadu 2008** na korespondenčním lístku označeném heslem **Creative** na adresu: Burda Communications, redakce PPK, Přemyslovská 2845/43, 130 00 Praha 3 nebo **e-mailem** na adresu *krizovka20@ppk.cz*. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu!

Můžete také zaslat na tel. číslo **903 3303** SMS v následujícím tvaru: **SOUTEZ PPK20 X TAJENKA Jmeno Prijmeni Ulice Mesto PSC**. Místo X uveďte písmeno správné odpovědi (a, b nebo c) a místo slova TAJENKA napište tajenku křížovky. SMS může obsahovat max. 160 znaků, a to bez diakritiky. Cena SMS je 3 Kč včetně DPH. Službu SMS technicky zabezpečuje společnost Airtoy, a. s.

Jména výherců uveřejníme v PPK č. 23/2008.

Účastí v soutěži souhlasíte s poskytnutím osobních údajů (jméno, příjmení, adresa, popř. e-mailová adresa) zadavateli soutěže za účelem zasílání nabídky obchodu nebo služeb.

PLEMENO SPOLEČENSKÉHO PSA
2. DÍL TAJENKY
TELEFONOVATI
MDLÁ VŮNĚ
ANGLICKY "NEBO"
JMÉNO PRINCEZNY Z WALESU
RŮŽICE
CIZÍ ZKRATKA OSN
RYBÁŘSKÝ PYTEL
RODNÉ JMÉNO KOMIKA HARDYHO
3. DÍL TAJENKY
NĚMECKÁ KARETNÍ HRA
ŘÍMSKY 1015
PŘEDLOŽKA
SLOVAN
5. DÍL TAJENKY
NAŠE POLITICKÁ STRANA
ZÁPIS ŠACHOVÉ ROŠÁDY
STÁT USA
JAPONSKÁ POTÁPĚČKA
DOUŠEK
HARMONIE
SÍDLO V RAKOUSKU
ZKR. AKAD. VÝTVARNÝCH UMĚNÍ
SPZ KLADNA
ČÁST DVEŘÍ
SETINA HEKTARU
DŘÍVĚJŠÍ NÁZEV THAJSKA
KARABÁČ
BÝVALÁ ZNAČKA ČEPELEK
UMĚLÁ HMOTA
ONA
3. DÍL TAJENKY
METROPOLE SENEGALU
24 HODIN
RIVAL
SPZ PROSTĚJOVA
ANTOUŠEK
POPĚVEK
BRATROVRAH
CREATIVE
ASIJSKÉ Ž. JMÉNO
LYŽE (ZASTAR.)
ZKRATKA AUTOMOTOKLUBU
TES
PŘEDLOŽKA
BELGICKÉ LÁZNĚ
KYSELÁ POCHUTINA
HRÁT NA KYTARU
PLANETKA
SPZ STRAKONIC
PÍSMENO
OZNAČENÍ NAŠICH LETADEL
SLOVENSKY "TŘÍSKY"
5. DÍL TAJENKY
NEROST ZE SKUPINY JÍLOVÝCH SLÍD
ZÁKLADNÍ ČÍSLOVKA
POHÁDKOVÁ POSTAVA
PÁTRAČI
KANCELÁŘSKÁ ZKRATKA
LATINSKY "DO"
MOHAMEDŮV DRUH
1. DÍL TAJENKY
ASIJSKÝ JELÍNEK
TYP. ZKR. RUSKÝCH LETADEL
OVSÍČEK (BOT.)
STAROČESKÉ VZTAŽNÉ ZÁJMENO
BÝV. BRAZIL. PILOT F1
RUSKY "SVĚT"
CHEM. ZN. TELLURU
OZNAČENÍ KAMIONŮ
SÍDLO V EGYPTĚ
MEZ. POZN. ZNAČKA (ZKRATKA)
PROTEST
VŠEKAZI
TISKOVÁ AGENTURA MONAKA
POTULNÝ KAVKAZSKÝ PĚVEC
HVĚZDA V SOUHVĚZDÍ ORLA
ODNOŽ
NEKOVOVÝ PRVEK
AKVARIJNÍ RYBKA
PŘEDLOŽKA
POMŮCKY: ASL, AT, ATAIR, AŠIK, ILLIT, O-O, PFLACH, RENATE

Tajenka křížovky z PPK 17/2008 zní:
Vytisknu si psa i tetu – HP dává příchuť létu.

Správná odpověď na soutěžní otázku:
Dvě představené tiskárny HP – Photosmart C4480 a DeskJet F4280 – mají společné to, že to jsou zařízení All-in-One s funkcemi barevného tisku, kopírování a skenování (odpověď b).

Ceny od společnosti Hewlett-Packard dostanou tito výherci:
Multifunkční tiskárnu dostanou J. Svobodová z Mostu a J. Vojtěch z Náchoda, skener posíláme H. Vocelkové do Kladna. Blahopřejeme!

Za redakci odpovídal Aleš Havlas.

redakce@ppk.cz

V PPK 18 jsem četl o etiketě e-mailové korespondence. Rád bych připojil ještě jeden dotaz, který mně poslední dobou vrtá v hlavě: Uvažujme dvě neznámé osoby. První se slušně zeptá na nějakou informaci, druhá obratem odpoví a nyní nastává ta situace: Má první osoba ještě poslat zprávu ve stylu „děkuji za informace“, nebo se to považuje za nevyžádanou poštu? Pro objasnění konkrétní příklad: Posílám vám tento dotaz, vy mi (doufám) odpovíte a otázka je, jestli mám na základě vaší odpovědi ještě jednou odpovědět.

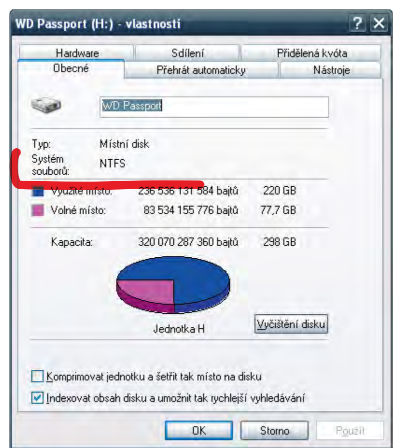
Poděkováním za odpověď/reakci se rozhodně proti ničemu neprohřešujete, právě naopak. Vždyť už i malé děti učíme, aby za vše děkovaly, neboť to patří k dobrým mravům. V elektronické komunikaci tomu není jinak. Koneckonců v článku jste si jistě všiml, že kolega, který ho psal, často přirovnával zásady netikety k běžným zásadám slušného chování. Navíc v elektronické korespondenci má takové poděkování ještě jednu skvělou schopnost – odesílatel se dozví, že jste jeho reakci skutečně obdržel. E-maily se mohou zatoulat, takže pro odpovídajícího je dobré, když má jistotu, že zpráva doputovala, kam měla.

Nesnažím se rozhodně naznačit, že když na odpověď nezareagujete poděkováním, nějak se prohřešujete proti dobrým mravům. Ale pokud se ptáte, zda děkovat, či ne, pak jednoznačně říkám ano. Kromě výše uvedeného tak zvýšíte i svou šanci na dobrou a rychlou odpověď někdy příště: Dotazovaného poděkování jistě potěší a bude tak mít větší motivaci (rychle a dobře) odpovědět i příště.

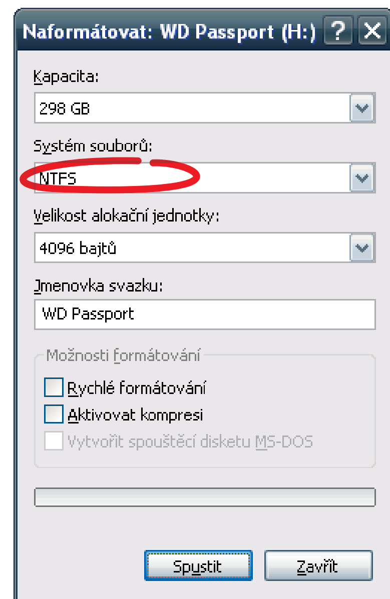
Koupil jsem si 2,5″ externí disk WD o kapacitě 160 GB bez vlastního zdroje. Když ho přes USB konektor připojím k domácímu kinu, jen se rozsvítí kontrolka a disk se vůbec nenačte. Nemohli byste mi poradit, kde je problém?

Podle mě bude problém v tom, že disk máte v souborovém systému NTFS. Domácí kina však umí většinou pracovat pouze se souborovým systémem FAT32. Zjistěte si tedy nejprve, zda je problém skutečně zde: Souborový systém disku zjistíte tak, že disk připojíte k počítači, v okně **Tento počítač** na něj kliknete pravým tlačítkem myši a vyberete příkaz **Vlastnosti**. Informaci o systému souborů naleznete v otevřeném okně na kartě **Obecné** (obr. 1). Podporované souborové systémy domácího kina pak hledejte v manuálu ke kinu.

Potvrdí-li se moje domněnka, spusťte v počítači formátování disku (klikněte pravým tlačítkem a zadejte příkaz **Naformátovat**) a z roletového menu **Systém souborů** vyberte možnost **FAT32** (obr. 2).

◀ Obr. 1

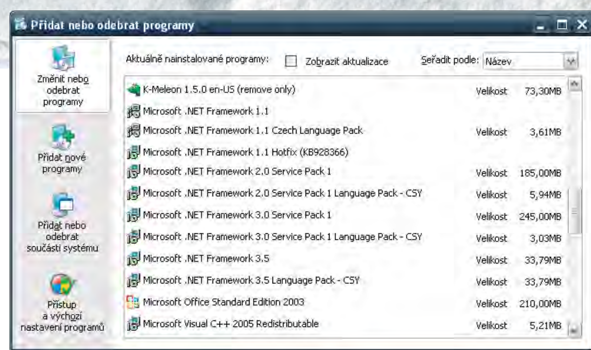
▶ Obr. 2

STARŠÍ VYDÁNÍ PPK

Starší čísla časopisu ***Počítače pro každého*** je možné do vyprodání zásob objednávat na dobírku, a to na e-mailové adrese *dobirky@ppk.cz*.

V PPK 17/2008 je zmínka o možnosti stáhnout OpenOffice.org Portable na USB flash kartu a tento balík použít i na jiném PC. Rád bych toho využil, jen nevím, jak to provést. Je to na tom CD, které bylo přiloženo, anebo to teprve vyjde?

Kancelářský balík OpenOffice.org lze nainstalovat na přenosný disk, ovšem musíte k tomu použít přenosnou (tzv. portable) verzi. OpenOffice.org Portable můžete zdarma stáhnout z internetu (na PPK CD 17/2008 byla pouze „normální“, nepřenosná verze balíku). Na adrese *http://download.chip.eu/cz/OpenOffice.org-Portable_136572.html* získáte jak potřebný instalační soubor, tak informace, jak do přenosné verze tohoto kancelářského balíku nainstalovat češtinu.

▲ Obr. 3

Kolik je způsobů přenášení dat mezi dvěma počítači?

Dalo by se odpovědět, že způsobů je nepřeberně mnoho. V zásadě jsou ale dva způsoby: Buď počítače nějakým způsobem propojíte a data zkopírujete z jednoho na druhý, nebo data uložíte na nějaké paměťové médium a to připojíte k druhému počítači. V prvním případě to mohou být obyčejné kabely, domácí síť, bezdrátová síť nebo třeba internet; v druhém případě může jít o CD/DVD, USB flash disky, paměťové karty, externí pevné disky, interní disky nebo i o celá PC či notebooky. Možností je opravdu mnoho.

Rád bych se zeptal, zda při instalaci nové verze .NET Frameworku je zapotřebí předchozí verzi odinstalovat, nebo zda může vedle sebe fungovat více verzí.

Předchozí verze .NET Frameworku není nutné odinstalovat. Tyto knihovny si můžete představit jako známou stavebnici Lego: S každou novou verzí přibudou nahoře nové kostičky, ale staré vespod zůstanou. (Některé se sice mohou drobně změnit, ale přesto zůstanou.) Nejnovější verze .NET Frameworku dokonce instaluje vždy vše, co bylo ve všech verzích předchozích. Tudíž odinstalací dřívější verze byste maximálně prodloužil instalaci verze nové. Pravda je, že byste tím vyřešil rozrůstající se počet položek v nabídce „Přidat nebo odebrat programy“, které zde nelogicky zůstávají po každé nové verzi .NET Frameworku. (Na českých počítačích dokonce nechává každá instalace .NET Frameworku záznamy dva: jeden za knihovny samé, druhý za jejich českou lokalizaci – viz obr. 3). Ale to myslím není takový přínos, aby stálo za to podstupovat peklo opakovaných odinstalací a instalací téhož.

Chtěl bych si u PC zvětšit kapacitu dosavadní operační paměti, ale nevím, jak postupovat při výběru paměti – na které parametry se zaměřit. Vím, jakou frekvenci podporuje základní deska a které sloty na ní jsou, a znám celkové možné rozšíření kapacity. Jsou to všechny klíčové parametry, nebo je potřeba se zaměřit také na výkonnost zdroje PC? Lidově řečeno: utáhne to, nebo ne?

Parametry, které jste vyjmenoval, by měly k nákupu přídavného modulu operační paměti stačit. Pokud znáte typ paměti (SDRAM, DDR, DDR2, DDR3 atd.), frekvenci sběrnice (400 MHz, 600 MHz, 800 MHz atd.) a maximální množství operační paměti, které je schopna zvládnout základní deska počítače, víte prakticky všechno. O výkon zdroje se obávat nemusíte, operační paměť je nízkonapěťová. A tak pokud nemáte v současné době se „sílou“ zdroje problémy, přidání modulu operační paměti je určitě nezpůsobí.

Dejte pozor pouze na to, že 32bitové operační systémy jsou schopny pracovat pouze se 4 GB operační paměti, včetně operační paměti grafické karty. A tak máte-li kupříkladu grafickou kartu s 512 MB RAM (tj. 0,5 GB), můžete základní desku osadit moduly operační paměti s kapacitou maximálně 3,5 GB (3 500 MB). Pokud máte operační systém 64bitový, toto omezení neexistuje (respektive jeho hranice je o mnoho řádů výše a nejste schopen se jí ani přiblížit).

Nakonec bych ještě podotkl, že bývá vhodné kupovat zhruba stejné moduly, jaké v desce již jsou. Ideální je dokoupit nový modul od stejného výrobce – ještě lepší pak je, bude-li mít i podobnou kapacitu. Například osadíte-li 256MB/512MB modul novým modulem o kapacitě 2GB, může to způsobit problémy. V takovém případě je pak lepší starý modul úplně odstranit a používat jen ten nový. Pokud není rozdíl nijak obrovský (například k 512MB modulu doplníte modul 1GB nebo k 1GB modulu doplníte modul 2GB), mělo by být vše v pořádku.

Dost často zálohuji filmy a fotky na DVD nebo CD. Slyšel jsem, že je údajně rozdíl v kvalitě médií mezi DVD+R/CD+R a DVD-R/CD-R. Verze +R je prý kvalitnější a data se na ní uchovávají déle. Je to pravda?

Technologie DVD+R/RW je skutečně o něco novější, technicky dokonalejší a ve všech testech, které jsem měl možnost vidět, obstála tato média o něco lépe než „minusová“ varianta DVD-R/RW. Nutno ovšem dodat, že chcete-li mít jistotu, že uložená data zůstanou spolehlivě uchována, je třeba především koupit kvalitní značková média (např. od společnosti Verbatim) – ideálně dražší média určená k zálohování – a po vypálení je skladovat přesně podle doporučení výrobce. Zejména tedy bez přístupu vlhkosti, tepla a (přímého slunečního) světla. Při dodržení těchto pravidel vám zcela jistě dlouho vydrží i „minusová“ média. Chcete-li však mít ještě o chlupek větší jistotu, volte média „plusová“, ideálně média DVD+RW (tedy média přepisovatelná, třebaže na ně chcete ukládat data pouze jednou).

Jen pro úplnost bych dodal, že co se médií CD týče, existuje pouze varianta CD-R/RW. A pokud budete volit mezi zálohováním na CD a na DVD, rozhodně vyberte DVD. Nejen kvůli kapacitě, ale i kvůli vyšší kvalitě a odolnosti médií.

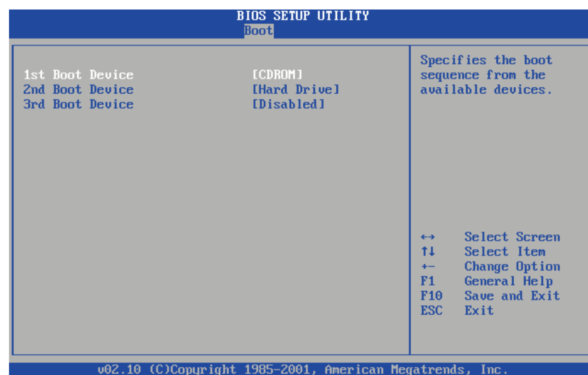
Chtěl bych se zeptat, kterým programem přehraji videa pořízená mobilním telefonem Sony Ericsson. Video stažené do PC má formát 3GP. Klasický Windows Media Player s tím nehne.

Formát 3GP zvládá přehrávat například aplikace VLC Media Player. Tento program komunikuje v češtině a získáte jej zdarma na adrese *http://download.chip.eu/cz/VLC-media-player_88755.html*.

Koupil jsem si externí pevný disk WD My Book 750GB. Pokud před zapnutím počítače zapomenu disk odpojit, PC nenaběhne. Na monitoru se objeví pouze symbol základní desky. Poté musím počítač „natvrdo" vypnout, odpojit externí disk a teprve pak mohu PC bez problémů zapnout. Na jiném počítači se mi nic podobného nestalo.

Chyba je způsobena tím, že počítač se pokouší spouštět operační systém z externího disku. Tuto chybu lze odstranit v základním nastavení počítače, v tzv. BIOS.

Spusťte počítač a během jeho startu stiskejte klávesu **Del**. Až se objeví rozhraní BIOS, nalezněte zde položku /obrazovku/nabídku **Boot**, resp. **Boot Priority**. (V rozhraní BIOS se pohybujte pomocí **kurzorových kláves** – šipek, podnabídku otevřete stisknutím klávesy **Enter** a o nabídku výš se naopak dostanete stisknutím klávesy **Esc**.) Zde je potřeba, aby možnost **Removable** (tj. výměnný disk) byla buď deaktivována (**Disabled**), nebo přesunuta na konec seznamu (obr. 4).

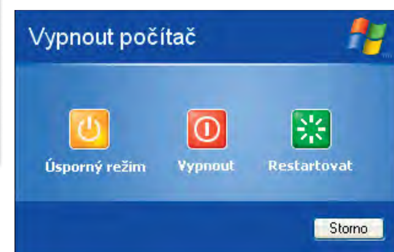

▲ Obr. 4

Změnu pořadí v seznamu provedete tak, že pomocí kláves se šipkami přesunete kurzor nad příslušnou možnost a potom budete stiskat klávesu „minus" (posun o řádek níže) do té doby, dokud se položka nedostane na konec výpisu. ■ dee, aha

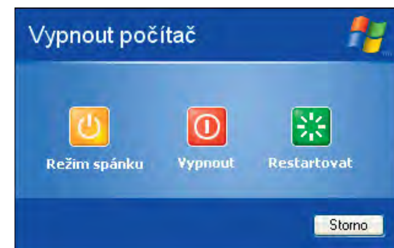
Aktivoval jsem si režim spánku, ale teď nevím, jak do toho režimu spánku svůj PC dostanu (mám Windows XP). Když otevřu nabídku „Start / / Vypnout počítač", mám tam pouze možnosti „Úsporný režim", „Vypnout" a „Restartovat". Můžete mi poradit, kde najdu přechod do režimu spánku?

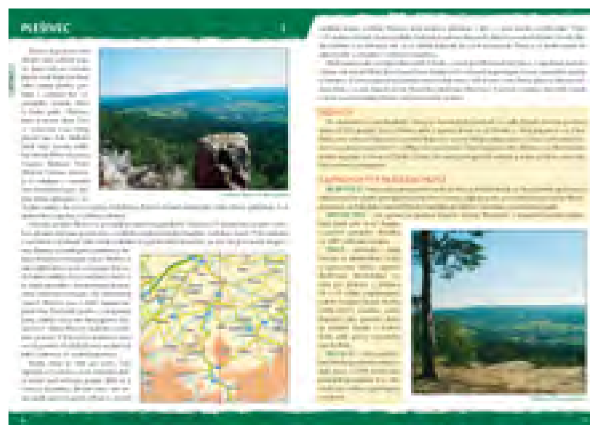
Tlačítko pro přechod do režimu spánku se objeví na místě tlačítka pro úsporný režim (obr. 5), když podržíte stisknutou klávesu **Shift** (obr. 6).

▲ Obr. 5

▼ Obr. 6

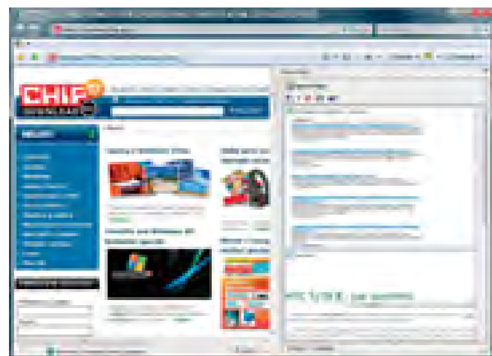
PPK CD 21/2008

Na příštím cédéčku vám přineseme výborný průvodce po turistických zajímavostech naší země: Elektronická publikace „Půvabné vyhlídky“ obsahuje přes padesát tipů na návštěvu míst, odkud je nádherný výhled na naši vlast. Dále pro vás připravujeme rubriku Bezpečný počítač, sbírku programů pro správu a prohlížení digitálních fotografií (Vše pro digitální fotografii) a nebudou chybět ani pravidelné rubriky Novinky, Servis a Zajímavosti ze světa softwaru.

24" LCD MONITORY

Ceny monitorů LCD jsou v současné době velmi příznivé a mnoho uživatelů se při výběru nové zobrazovací jednotky rozhoduje mezi koupí monitoru s úhlopříčkou 22 palců (55,9 cm) a s úhlopříčkou 24 palců (61 cm). Rozdíl pěti centimetrů se na první pohled nejeví příliš velký, ale obraz na ploše 24palcového monitoru je ve srovnání s modelem 22palcovým znatelně větší díky vyššímu rozlišení: 24palcová „elcédéčka“ totiž obraz vykreslují v rozlišení 1 920 × 1 200 obrazových bodů, díky čemuž jim nečiní problém zobrazovat např. filmy v plném vysokém rozlišení. V příštím vydání PPK se na zobrazovací kvality 24palcových LCD monitorů podíváme.

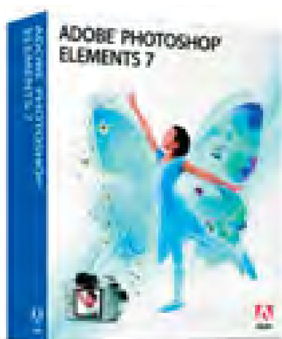

TISK WEBOVÝCH STRÁNEK

Na internetu je mnoho zajímavých a užitečných informací, které je mnohdy šikovné si vytisknout. Pokud jste se však již někdy pokoušeli z webových stránek tisknout, zřejmě jste tvrdě narazili – obvykle se při pokusu o tisk webové stránky vytisknou hromady zbytečných papírů a není výjimkou, že požadovaná informace na výtisku nakonec ani není. V příštím čísle si ukážeme, jak z webu tisknout přesně to, o co máte zájem, a nic navíc.

ADOBE PHOTOSHOP ELEMENTS 7

Představíme vám novou verzi populárního programu na úpravu a správu fotografií, který nabízí uživateli vysoký výkon a možnosti, jak ze svých snímků několika snadnými úpravami vytvořit nevšední záběry, spravovat je a snadno mezi nimi vyhledávat. Nově například můžete pomocí automatizovaných voleb vyhledat nejlepší klipy a ihned je převést na působivé filmy a snadno kombinovat části různých videí.

počítač pro každého

Toto číslo vyšlo 13. 10. 2008
ISSN 1212-0723 MK ČR E 7931
Vydává: Burda Communications s. r. o.
Tel.: 225 018 566

Jednatel: Ing. Pavel Filipovič
Publisher: Ing. Jiří Palyza
Šéfredaktor: Ivan Heisler (ihe)
Redakce (redakce@ppk.cz):
Aleš Havlas (aha), Jan Jírovec (vrba), David Nesiba (dee), Martin Semrád (mse), Miroslav Ziegler (mzi)
Grafická úprava: Michal Rett, Helena Bodláková
Foto: Martin Tryščuk
Jazyková úprava: Richard Straberger
Externí spolupracovníci:
Marie Franců, Martin Kadlec, Jiří Lapáček, Jiří Macich, Milan Pola, Martin Taneček, Martin Ziegler
Osvit a tisk: TISKÁRNA REPROPRINT, s. r. o.

Předplatné: SEND Předplatné, spol. s r. o., P. O. Box 141, 140 21 Praha 4
tel.: 225 985 225 (prac. doba 8–18 hod.)
fax: 225 341 425
e-mail: ppk@send.cz
Předplatné na Slovensku:
Magnet-Press Slovakia, s. r. o.,
Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
tel.: +421 267 201 931
fax: +421 267 201 910
e-mail: predplatne@press.sk
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 244 458 816
fax: +421 244 458 819
e-mail: predplatne@abompkapa.sk
Inzerce (inzerce@ppk.cz): Zuzana Hošková
tel.: 225 018 762
fax: 225 018 600

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje:
ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s. r. o.
Na Slovensku: Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Thámova 221/7, 186 00 Praha 8
IČO 45280681

Vydavatelství Burda Communications s. r. o. vydává časopisy Chip, Level, Mediashop, Počítač pro každého.
Sídlíme na adrese:
Přemyslovská 2845/43, 130 00 Praha 3.